ศึกษาเจตคติที่มีต่อยาเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดปทุมธานี

สารนิพนธ์

ของ

กิตติศักดิ์ ทองอุทุม

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
ตุลาคม 2547

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

362.2937
ก 675 ศ
ก.3

ศึกษาเจตคติที่มีต่อยาเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดปทุมธานี

บทคัดย่อ

ของ
กิตดิศักดิ์ ทองอุทุม

1 ก.พ. 2548

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
ตุลาคม 2547

ห 254364

กิตติศักดิ์ ทองอุทุม. (2547). *ศึกษาเจตคติที่มีต่อยาเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดปทุมธานี.* สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พวงรัตน์ เกษรแพทย์

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเจตคติที่มีต่อยาเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดปทุมธานี การได้รับความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดของนักเรียน และเพื่อเปรียบเทียบเจตคติที่มีต่อยาเสพติดของนักเรียนโดยจำแนกตามเพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เขตที่ตั้งของโรงเรียน ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง และอาชีพของผู้ปกครอง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้วิจัยเป็นนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2546 ของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดปทุมธานี 4 แห่ง จำนวน 360 คน เป็นนักเรียนชาย 198 คน เป็นนักเรียนหญิง 162 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way ANOVA)

ผลการวิจัยพบว่า

1. เจตคติที่มีต่อยาเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดปทุมธานีอยู่ในระดับดี

2. การได้รับความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดของนักเรียน พบว่า ได้รับจากสื่อ เช่น โทรทัศน์/วิทยุ/หนังสือพิมพ์, การเรียนรู้จากหลักสูตรในห้องเรียน, และการเรียนรู้จากบุคคลอื่นๆ เช่น บิดา มารดา ผู้ปกครอง หรือเพื่อน ตามลำดับ

3. การเปรียบเทียบเจตคติที่มีต่อยาเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดปทุมธานีพบว่า นักเรียนที่มีเพศต่างกันมีเจตคติต่อยาเสพติดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 การเปรียบเทียบเจตคติที่มีต่อยาเสพติดของนักเรียนจำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เขตที่ตั้งของโรงเรียน ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง และอาชีพของผู้ปกครอง พบว่าไม่แตกต่างกัน

A STUDY OF THE ATTITUDES TO DRUG OF SECONDARY SCHOOL (MATHAYOMSUKSA VI) STUDENTS IN PATHUMTHANI

AN ABSTRACT

BY

MR.KITTISAK THONGUTUM

Presented in partial fulfillment of the requirements

for the Master of Education degree in Educational Administration

at Srinakarinwirot University

October 2004

Kittisak Thongutum. (2004). *A Study of the Attitudes to Drug of Secondary School (Mattayomsuksa VI) Students in Pathumthani*. Master's Project. M.Ed. (Educational Administration). Bangkok : Graduate School, Srinakharinwirot University. Project Advisor : Asst Prof. Dr.Puongrat Kesonpat.

The purposes of this research were to study students' attitudes to drug; study students' acquisition of knowledge of drug; and compare the students' attitudes to drug with certain demographic variables, i.e. sex, grade point average, school location, guardian's educational background, and guardian's job. The sample consisted of 360 Mattayomsuksa 6 students,198 male and 162 female, from 4 high schools in Patumthani province in the 2nd semester of 2003 academic year. A Likert-type rating scale, part of the instrument, measured the level of attitudes ranging from one to five. The data were analyzed using descriptive statistics, i.e. mean, standard deviation, and percentage. The t-test and One-Way ANOVA were used to compare the means.

Research results were summarized as follows.

1. Mattayomsuksa 6 students in Patumthani province had attitudes to drug at the good level.

2. The students' acquisition of knowledge of drug was from media such as television, radio, and newspaper; learning in class; and from other persons such as parents, guardian, and friends, respectively.

3. The comparisons of students' attitudes to drug by sex revealed that they were significantly different at .05 level while compared by students' grade point average, school location, guardian's educational background, and guardian's job were not significantly different.

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร และคณะกรรมการสอบได้พิจารณาสารนิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

.....

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พวงรัตน์ เกษรแพทย์)

ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

.....

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ไพโรจน์ กลิ่นกุหลาบ)

คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พวงรัตน์ เกษรแพทย์)

..... กรรมการสอบสารนิพนธ์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีระ สุภากิจ)

..... กรรมการสอบสารนิพนธ์

(อาจารย์ ดร. ราชันย์ บุญธิมา)

อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

(รองศาสตราจารย์ ดร. คมเพชร ฉัตรศุภกุล)

วันที่ 20 เดือน ตุลาคม พ.ศ. 2547

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ	1
	ภูมิหลัง	1
	ความมุ่งหมายของการวิจัย	3
	ความสำคัญของการวิจัย	3
	ขอบเขตของการวิจัย	4
	ประชากร	4
	กลุ่มตัวอย่าง	4
	ตัวแปรที่ศึกษา	4
	นิยามศัพท์เฉพาะ	4
	กรอบความคิดในการวิจัย	6
	สมมติฐานในการวิจัย	7
2	เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
	เจตคติ	8
	ความหมายของเจตคติ	8
	แนวคิดเกี่ยวกับเจตคติ	11
	ลักษณะของเจตคติ	11
	องค์ประกอบของเจตคติ	13
	อิทธิพลของสิ่งแวดล้อมที่มีต่อเจตคติ	14
	ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้กับเจตคติและการปฏิบัติ	14
	ทฤษฎีและความเชื่อเกี่ยวกับการเกิดเจตคติ	15
	ทฤษฎีการเรียนรู้	15
	ทฤษฎีแรงจูงใจ	16
	ทฤษฎีว่าด้วยการป้องกันยาเสพติด	17
	การวัดเจตคติ	17
	ประโยชน์ของเจตคติ	18
	เจตคติที่มีต่อยาเสพติด	19
	ยาเสพติด	19
	ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับยาเสพติด	19
	ความหมายของยาเสพติด	19

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
2 (ต่อ)	ประเภทของยาเสพติด	22
	ยาเสพติดที่แพร่ระบาดในสถานศึกษา	24
	โทษและพิษภัยของยาเสพติด	26
	สาเหตุของการเสพยาเสพติด	28
	การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด	30
	นโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ	30
	ยุทธศาสตร์ มาตรการดำเนินการป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษา	31
	การดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด	34
	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดปทุมธานี	37
	ข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดปทุมธานี	37
	สรุปสถานการณ์ปัญหายาเสพติดของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดปทุมธานี	37
	สรุปการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาของ สำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดปทุมธานี	39
	ลักษณะของโรงเรียนที่มีปัญหาการใช้ยาเสพติด	42
	ตัวแปรที่มีผลต่อเจตคติ	44
	เพศ	44
	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	44
	ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง	44
	การได้รับความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด	45
	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	45
	งานวิจัยในประเทศ	45
	งานวิจัยในต่างประเทศ	48
3	วิธีดำเนินการวิจัย	51
	กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	51
	ประชากร	51
	กลุ่มตัวอย่าง	51
	เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	52
	การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	53
	การเก็บรวบรวมข้อมูล	54

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
3(ต่อ)	การจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูล	54
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	55
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	56
	สัญลักษณ์ในการวิเคราะห์ข้อมูล	56
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	56
	ตอนที่ 1 วิเคราะห์สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม	56
	ตอนที่ 2 วิเคราะห์ระดับเจตคติที่มีต่อยาเสพติดของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6	58
	ตอนที่ 3 เปรียบเทียบเจตคติที่มีต่อยาเสพติดของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6	60
5	สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	63
	ความมุ่งหมายของการวิจัย	63
	สมมติฐานในการวิจัย	63
	วิธีการวิจัย	64
	สรุปผลการวิจัย	64
	อภิปรายผล	66
	ข้อเสนอแนะ	69
บรรณานุกรม		71
ภาคผนวก		78
ประวัติผู้ทำสารนิพนธ์		96

บัญชีตาราง

ตาราง หน้า

1 แสดงจำนวนนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดปทุมธานี 52

2 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามสถานภาพ 57

3 การได้รับความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดจากแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ 58

4 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับเจตคติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดปทุมธานี 59

5 เปรียบเทียบเจตคติที่มีต่อยาเสพติดของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนมัธยมศึกษาจำแนกตามเพศ 60

6 เปรียบเทียบเจตคติที่มีต่อยาเสพติดของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนมัธยมศึกษาจำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 61

7 เปรียบเทียบเจตคติที่มีต่อยาเสพติดของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนมัธยมศึกษาจำแนกตามเขตที่ตั้งของโรงเรียน 61

8 เปรียบเทียบเจตคติที่มีต่อยาเสพติดของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนมัธยมศึกษาจำแนกตามระดับการศึกษาผู้ปกครอง 62

9 เปรียบเทียบเจตคติที่มีต่อยาเสพติดของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนมัธยมศึกษาจำแนกตามอาชีพของผู้ปกครอง 62

10 ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่น ของแบบสอบถามเจตคติที่มีต่อยาเสพติด ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนมัธยมศึกษา ในจังหวัดปทุมธานี 80

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ **หน้า**

1 กรอบความคิดในการวิจัย 7

บทที่ 1
บทนำ

ภูมิหลัง

การแพร่ระบาดของยาเสพติดมีผลกระทบต่อสภาพเศรษฐกิจและสังคมโดยรวม โดยเฉพาะ อย่างยิ่งในจังหวัดปุทมธานี เนื่องจากสภาพทางภูมิศาสตร์เป็นจังหวัดที่ตั้งอยู่ในเขตปริมณฑลทางด้านเหนือของกรุงเทพมหานคร ตลอดเป็นเส้นทางการคมนาคมผ่านและเชื่อมจากกรุงเทพ มหานครไปสู่ภาคกลางตอนบน ภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ การเดินทางเป็นไปอย่างสะดวกสบายทั้งทางรถไฟ รถยนต์และทางเรือบางโอกาส โดยเฉพาะทางรถยนต์มีเส้นทางหลายเส้นทางตัดผ่าน ได้แก่ ถนนพหลโยธิน ถนนวงแหวนตะวันออก ถนนวงแหวนตะวันตก ถนนสายธัญบุรี - วังน้อย ทางด่วนสายบางปะอิน - ปากเกร็ด ทำให้เป็นเส้นทางในการลำเลียงยาเสพติดจากแนวชายแดนหรือจากต่างจังหวัดเข้าสู่กรุงเทพมหานคร (ศูนย์ป้องกันและปราบปรามยาเสพติดจังหวัดปทุมธานี. 2545 : 1)

จังหวัดปทุมธานีมีการแบ่งเขตการปกครองท้องถิ่นออกเป็นเขตเทศบาลจำนวน 13 แห่ง และองค์การบริหารส่วนตำบล 52 แห่ง ประกอบกับสภาพทางสังคมในจังหวัดปทุมธานีมีลักษณะเป็นทวิภาค คือมีลักษณะกึ่งเมืองกึ่งชนบท เป็นทุ่งนา สวนผักผลไม้ ประชากรประกอบอาชีพเกษตรกรรม และอีกส่วนมีลักษณะเป็นเมืองมีชุมชนหนาแน่น มีแหล่งการค้า ธุรกิจ โรงงานอุตสาหกรรม และการขยายตัวจากเมืองหลวง รวมทั้ง ประชากรส่วนใหญ่ประมาณร้อยละ 80 ประกอบอาชีพอยู่ภายในจังหวัด แต่ก็มีประชากรอีกประมาณร้อยละ 20 มีที่พักอาศัยในเขตพื้นที่ของจังหวัดไปประกอบอาชีพอยู่ในจังหวัดใกล้เคียงโดยเฉพาะกรุงเทพมหานคร เช่น บ้านจัดสรร และอาคารชุดตามแนวตลอดคลองรังสิตและเส้นทางถนนพหลโยธิน ซึ่งมีอยู่หนาแน่น จังหวัดปทุมธานียังเป็นที่ตั้งของศูนย์การค้าและตลาดกลางขายส่งสินค้าขนาดใหญ่ อาทิ ศูนย์การค้าฟิวเจอร์ปาร์ครังสิต ตลาดไท ตลาดสี่มุมเมือง ทำให้มีปัญหาการลักลอบขนย้ายยาเสพติดมากับสินค้าและพืชผลทางการเกษตร มีประชากรแฝงคือมีประชากรจากถิ่นอื่นได้ย้ายเข้ามาประกอบอาชีพอยู่เป็นจำนวนมาก จึงมีการใช้พื้นที่จังหวัดปทุมธานีเป็นเส้นทางผ่านและรอพักจำหน่ายยาเสพติด ทำให้การจัดการกับปัญหายาเสพติดมีความยากลำบาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งยาเสพติดจึงได้แพร่ระบาดในกลุ่มนักเรียน เยาวชนและประชาชนเข้าสู่โรงเรียน ชุมชนและสถานประกอบการบางประเภทได้อย่างรวดเร็วยิ่งขึ้นรวมทั้งเป็นแหล่งพักยาเสพติดพร้อมที่จะขนย้ายไปสู่แหล่งอื่นๆเป็นจำนวนมากอีกด้วย (ศูนย์ต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดจังหวัดปทุมธานี. 2546 : 1)

จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของยาเสพติด พบว่ามีปัญหาการแพร่ระบาดเป็นจำนวนมากของยาเสพติดในสถานศึกษา หมู่บ้าน แหล่งชุมชนและสถาน เริงรมณ์ โดยเฉพาะการแพร่ระบาดในกลุ่มนักเรียนตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษาจนถึงอุดมศึกษา และพบว่าการใช้

สารเสพติดประเภทแอมเฟตามีน เพิ่มขึ้นอย่างน่าเป็นห่วงในทุกพื้นที่ สาเหตุที่สำคัญของการติดยาเสพติดของนักเรียน คือความอยากรู้อยากลอง โดยมีกลุ่มเพื่อนที่มีอิทธิพลต่อการดิดยาเสพติด ประกอบกับมีการแพร่ระบาดของยาบ้ากว้างขวางมากขึ้นตลอดจนแบบแผนและวัตถุประสงค์ของการเสพยาบ้า ได้เปลี่ยนไปเพื่อความสนุกสนานในกลุ่มเพื่อน ตามแหล่งอบายมุขนานาชนิด จึงทำให้การใช้ยาเสพติดในกลุ่มนักเรียน นักศึกษาและเยาวชนทวีความรุนแรงยิ่งขึ้น และส่งผลให้พัวพันเข้าไปในเครือข่ายการค้าอีกด้วย ทำให้ปัญหายาเสพติดในสถานศึกษานับวันยิ่งมีความสลับซับซ้อนมากยิ่งขึ้น (สำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดปทุมธานี. 2545 : 1)

สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดปทุมธานี (2545 : 36 - 37) ได้สรุปผลการสำรวจสภาพการใช้ยาเสพติดในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา ของโรงเรียนสายสามัญ ในจังหวัดปทุมธานี พบว่า ในปี 2543 มีนักเรียนถูกสำรวจทั้งหมด 8,397คน เป็นชายร้อยละ 54.47 เป็นหญิงร้อยละ 45.53 มีผู้มีประสบการณ์ในการใช้ยาเสพติดเป็นชายร้อยละ1.05 เป็นหญิงร้อยละ 0.22 มีผู้ติดยาเป็นชายร้อยละ 0.08 โดยยาเสพติดที่ใช้เสพเป็นยาบ้าร้อยละ 85.7 สารระเหยร้อยละ 14.7 และมีผู้สงสัยว่าค้ายามีเฉพาะชายร้อยละ 0.02 ในปี 2544 มีนักเรียนถูกสำรวจทั้งหมด 3,719 คน เป็นชายร้อยละ 47.40 เป็นหญิงร้อยละ 52.60 มีผู้ที่มีประสบการณ์ในการใช้ยาเสพติดเป็นชายร้อยละ 2.25 เป็นหญิงร้อยละ 0.32 มีผู้ติดยามีเฉพาะชายร้อยละ 0.18 โดยยาเสพติดที่ใช้เสพเป็นยาบ้าร้อยละ100 และมีผู้สงสัยว่าค้ายามีเฉพาะชายร้อยละ 0.34 และในปี 2545 มีนักเรียนถูกสำรวจทั้งหมด 31,028 คน เป็นชายร้อยละ 48.13 เป็นหญิงร้อยละ 51.27 มีผู้ที่มีประสบการณ์ในการใช้ยาเสพติดเป็นชายร้อยละ 0.24 เป็นหญิงร้อยละ 0.01 มีผู้ติดยามีเฉพาะชายร้อยละ 0.09 โดยยาเสพติดที่ใช้เสพเป็นยาบ้าร้อยละ 100

นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายได้รับประสบการณ์เกี่ยวกับยาเสพติดมาแล้วตั้งแต่ชั้นประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย จนเกิดเจตคติที่มีต่อยาเสพติดขึ้นอยู่ในระดับต่างๆ จากการรวบรวมข้อมูลของฝ่ายข้อมูลผู้ติดยาเสพติดกองบำบัดรักษาสำนักงานคณะกรรมการและป้องกันและปราบปรามยาเสพติดพบว่านักเรียนที่ติดยาเสพติดสูงสุดทั่วประเทศ คือนักเรียนที่มีอายุระหว่าง 15 - 19 ปี ซึ่งเป็นนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตอนปลาย นักเรียนในระดับนี้เป็นช่วงของวัยรุ่นที่มีการเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์และสังคม มีปัญหาในการปรับตัวเข้ากับเพื่อน แผนการเรียนหรือสถานศึกษาแห่งใหม่ บุคคลเหล่านี้เป็นทรัพยากรที่สำคัญของชาติในอนาคต (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. 2544 : 1)

โรงเรียนมัธยมศึกษา ในจังหวัดปทุมธานี ที่เปิดสอนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีอยู่ทั้งหมด 21 แห่ง ซึ่งมีสภาพสังคมกึ่งเมืองกึ่งชนบท บางส่วนเป็นชุมชนที่อยู่หนาแน่น มีการย้ายถิ่นที่อยู่อาศัยของประชากรไม่คงที่ถาวร และอพยพเข้ามาอาศัยอยู่จำนวนมาก ดังนั้นอาชีพของผู้ปกครองจึงมีหลากหลาย ฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครองนักเรียนจึงมีทั้งระดับดี ระดับปานกลาง และระดับต่ำ ซึ่งนักเรียนส่วนใหญ่มาจากครอบครัวที่มีฐานะปานกลางและ

ค่อนข้างต่ำนักเรียนส่วนใหญ่มีพื้นฐานทางครอบครัวแตกต่างกัน จึงทำให้เกิดปัญหาในการปรับตัวเข้าหากัน และนอกจากนี้นักเรียนบางส่วนมาจากต่างจังหวัด โดยตามผู้ปกครองที่มาประกอบอาชีพ ซึ่งส่วนมากจะเป็นลูกจ้างในสถานประกอบการหรือรับจ้างทั่วไปผู้ปกครองไม่มีเวลาเอาใจใส่นักเรียนได้อย่างใกล้ชิดเท่าที่ควร เนื่องจากต้องทำงานหารายได้มาใช้จ่ายในครอบครัวในแต่ละวัน จึงทำให้นักเรียนบางส่วนเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด อย่างไรก็ตามในปัจจุบันมีการเผยแพร่ความรู้ข่าวสารเกี่ยวกับยาเสพติดผ่านสื่อในรูปแบบต่างๆ เช่น หนังสือพิมพ์ โทรทัศน์ กลุ่มเพื่อน เวปไซต์ต่างๆ บางแหล่งก็นำเสนอให้ข้อมูลที่ไม่เหมาะสม ไม่ถูกต้อง หรือเป็นด้านลบ ซึ่งแหล่งของความรู้เหล่านี้สามารถจะเข้าถึงตัวเยาวชนได้ง่ายและรวดเร็ว หากมีการได้รับความรู้ที่ไม่ถูกต้องเกี่ยวกับยาเสพติดก็จะส่งผลถึงเจตคติในด้านไม่ดีต่อยาเสพติดด้วย ทั้งนี้ก็เพราะการได้รับความรู้ถือเป็นองค์ประกอบเบื้องต้นที่จะส่งผลต่อเจตคติ (ดวงเดือน พันธุมนาวิน 2528 : 170 – 206) ดังนั้นหากทราบแหล่งความรู้ที่นักเรียนได้รับเกี่ยวกับยาเสพติดจะช่วยให้มีการป้องกันการรับความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดที่ผิด และป้องกันเจตคติต่อยาเสพติดในทางที่ผิดของนักเรียนได้ ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาเจตคติที่มีต่อยาเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนมัธยมศึกษา ในจังหวัดปทุมธานี

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาเจตคติที่มีต่อยาเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดปทุมธานี

2. เพื่อศึกษาการได้รับความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดปทุมธานี

3. เพื่อเปรียบเทียบเจตคติที่มีต่อยาเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนมัธยมศึกษา ในจังหวัดปทุมธานี โดยจำแนกตามตัวแปร ได้แก่ เพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เขตที่ตั้งของโรงเรียน ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง อาชีพของผู้ปกครอง

ความสำคัญของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้สามารถใช้เป็นข้อมูลเพื่อเป็นแนวทางให้ผู้เกี่ยวข้องกับการศึกษาและให้หน่วยงานและองค์กรต่าง ๆ ใช้กำหนดนโยบาย มาตรการในการส่งเสริมการสร้างเจตคติที่ถูกต้องที่มีต่อยาเสพติดของนักเรียน ซึ่งผลการศึกษาในครั้งนี้จะนำไปเผยแพร่ จัดกิจกรรมและประชาสัมพันธ์ ให้ความรู้ในการป้องกันและแก้ไขยาเสพติดและเพื่อเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารหน่วยงานการศึกษา และผู้เกี่ยวข้องวางมาตรการในการป้องกันและแก้ไขปัญหา ยาเสพติดในกลุ่มนักเรียนและวัยรุ่นได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2546 โรงเรียนมัธยมศึกษา ในจังหวัดปทุมธานี จำนวน 3,565 คน เป็นนักเรียนชาย 1,961 คน นักเรียนหญิง 1,604 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2546 โรงเรียนมัธยมศึกษา ในจังหวัดปทุมธานี จำนวน 360 คน เป็นนักเรียนชาย 198 คน นักเรียนหญิง 162 คน ตามสูตรการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการของยามาเน่ (Yamane.1967 : 919) และใช้วิธีการกำหนดกลุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multistage Random Sampling)

ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่

1. เพศ
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
3. เขตที่ตั้งของโรงเรียน
4. ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง
5. อาชีพของผู้ปกครอง
6. การได้รับความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ เจตคติที่มีต่อยาเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2546 โรงเรียนมัธยมศึกษา ในจังหวัดปทุมธานี

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ยาเสพติด หมายถึง สารเคมีหรือวัตถุชนิดที่ซึ่งเมื่อเสพเข้าสู่ร่างกายไม่ว่าจะโดยวิธีรับประทาน ดม สูบ ฉีด หรือด้วยประการใด ๆ แล้ว ทำให้เกิดผลต่อร่างกายและจิตใจ ในลักษณะสำคัญ เช่น ต้องเพิ่มขนาดการเสพขึ้นเรื่อยๆ มีอาการขาดยา ยาเสพติดที่แพร่ระบาดในสถานศึกษา เช่น เฮโรอีน ฝิ่น กัญชา ยาบ้า สารระเหย บุหรี่ และสุรา

2. เจตคติที่มีต่อยาเสพติด หมายถึง ความรู้สึกหรือความคิดเห็น ความเชื่อ และท่าทีที่มีต่อยาเสพติดในทางที่ดีหรือไม่ดี โดยวัดจากพฤติกรรมที่นักเรียนแสดงออกมีในทางใดทางหนึ่ง คือเห็นด้วยและไม่เห็นด้วย โดยแสดงออกมาในรูปความรู้ ความรู้สึก ความเชื่อ ท่าทาง และความคิดเห็น

3. นักเรียน หมายถึง นักเรียนชายและนักเรียนหญิง ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2546 โรงเรียนมัธยมศึกษา ในจังหวัดปทุมธานี จำนวน 21 แห่ง

4. โรงเรียนมัธยมศึกษา หมายถึง โรงเรียนที่เปิดสอนนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ

5. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมที่ได้ครั้งสุดท้ายของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2546 โดยแบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ

5.1 คะแนนเฉลี่ยสะสม 3.67 ขึ้นไป มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับสูง

5.2 คะแนนเฉลี่ยสะสม 2.34 - 3.66 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับกลาง

5.3 คะแนนเฉลี่ยสะสมไม่เกิน 2.33 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับต่ำ

6. เขตที่ตั้งของโรงเรียน หมายถึง เขตพื้นที่การปกครองท้องถิ่นที่โรงเรียนนั้น ๆ ตั้งอยู่ในจังหวัดปทุมธานี แบ่งออกเป็น 2 เขต คือ

6.1 โรงเรียนในเขตเทศบาล หมายถึง โรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลเมืองและเทศบาลตำบล

6.2 โรงเรียนอกเขตเทศบาล หมายถึง โรงเรียนที่มีสถานที่ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่การปกครองท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลต่างๆ (อบต.)

7. ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง หมายถึง ระดับการศึกษาสูงสุดของบิดามารดาหรือผู้ที่ทำหน้าที่เป็นผู้อุปการะเลี้ยงดูและปกครองนักเรียน จำแนกออกเป็นเป็น 3 ระดับ ดังนี้

7.1 ประถมศึกษา - มัธยมศึกษา

7.3 อนุปริญญา - ปริญญาตรี

7.3 สูงกว่าปริญญาตรี

8. อาชีพของผู้ปกครอง หมายถึง ประเภทของงานที่บิดา - มารดา หรือผู้ปกครองของนักเรียนประกอบอยู่ ซึ่งนำรายได้มาเป็นค่าใช้จ่ายในครอบครัวของนักเรียน จำแนกออกเป็น 4 ประเภท ดังนี้

8.1 รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ

8.2 ค้าขาย/เอกชน

8.3 รับจ้าง

8.4 เกษตรกรรม

9. การได้รับความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด หมายถึง การที่นักเรียนรับรู้หรือเรียนรู้เกี่ยวกับยาเสพติดจากแหล่งต่างๆจนมีประสบการณ์และเกิดเจตคติ จำแนกออกเป็น 3 แหล่ง ดังนี้

9.1 การเรียนรู้จากหลักสูตรในโรงเรียน

9.2 การเรียนรู้จากสื่อ เช่น โทรทัศน์/วิทยุ/หนังสือพิมพ์

9.3 การเรียนรู้จากบุคคลอื่นๆ เช่น บิดา มารดา ผู้ปกครอง หรือเพื่อน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาเจตคติที่มีต่อยาเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนมัธยมศึกษา ในจังหวัดปทุมธานี จากการศึกษาแนวความคิด ทฤษฎีและงานวิจัย สรุปกรอบความคิดในการวิจัย ดังนี้

เจตคติของนักเรียนที่มีต่อยาเสพติด (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. 2544 :1) เกิดจากนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายได้รับประสบการณ์เกี่ยวกับยาเสพติด มาตั้งแต่ชั้นประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย จนเกิดเจตคติที่มีต่อยาเสพติดขึ้นอยู่ในระดับต่าง ๆ ที่ผู้วิจัยศึกษาและเปรียบเทียบเจตคติของนักเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนมัธยมศึกษา ในจังหวัดปทุมธานี จำแนกตาม เพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เขตที่ตั้งของโรงเรียน ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง อาชีพของผู้ปกครอง และการได้รับความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด เพื่อจะได้ทราบว่านักเรียนมีเจตคติในทางที่ดีหรือไม่ดีเพียงใดใช้แนวความคิดทฤษฎีแรงจูงใจ ทฤษฎีการเรียนรู้ และทฤษฎีการป้องกันยาเสพติด ตามกรอบแนวความคิดในการศึกษาค้นคว้า ดังภาพประกอบ 1

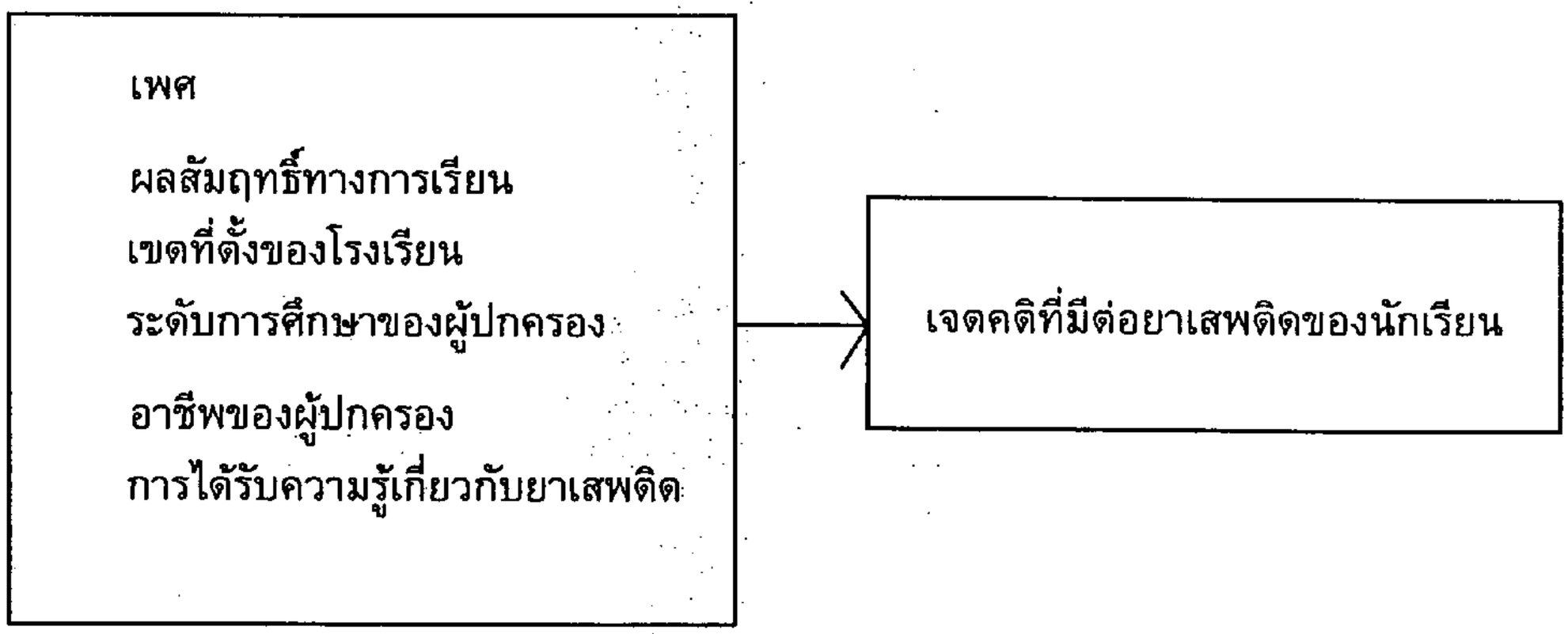

ภาพประกอบ 1 กรอบความคิดในการวิจัย

สมมติฐานในการวิจัย

1. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนมัธยมศึกษา ในจังหวัดปทุมธานี ที่มีเพศต่างกัน มีเจตคติต่อยาเสพติดแตกต่างกัน

2. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดปทุมธานีที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีเจตคติต่อยาเสพติดแตกต่างกัน

3. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดปทุมธานีที่เรียนในโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลกับนักเรียนที่เรียนอยู่ในโรงเรียนที่ตั้งอยู่นอกเขตเทศบาล มีเจตคติต่อยาเสพติดแตกต่างกัน

4. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดปทุมธานีที่มีผู้ปกครองมีระดับการศึกษาต่างกัน มีเจตคติต่อยาเสพติดแตกต่างกัน

5. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดปทุมธานีที่มีผู้ปกครองอาชีพต่างกัน มีเจตคติต่อยาเสพติดแตกต่างกัน

บทที่ 2
เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง การศึกษาเจตคติที่มีต่อยาเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนมัธยมศึกษา ในจังหวัดปทุมธานี ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยจำแนกเป็นหัวข้อ ดังนี้

1. เจตคติ
   - 1.1 ความหมายของเจตคติ
   - 1.2 แนวคิดเกี่ยวกับเจตคติ
   - 1.3 ทฤษฎีและความเชื่อเกี่ยวกับการเกิดเจตคติ
   - 1.4 การวัดเจตคติ
   - 1.5 ประโยชน์ของเจตคติ
   - 1.6 เจตคติที่มีต่อยาเสพติด
2. ยาเสพติด
   - 2.1 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับยาเสพติด
   - 2.2 การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด
3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดปทุมธานี
   - 3.1 ข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดปทุมธานี
   - 3.2 สรุปสถานการณ์ปัญหายาเสพติดและการแก้ไขปัญหายาเสพติดในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดปทุมธานี
4. ตัวแปรที่มีผลต่อเจตคติ
5. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. เจตคติ

1.1 ความหมายของเจตคติ

คำว่าเจตคติ ตรงกับ ภาษาอังกฤษว่า Attitude เดิมใช้คำว่า ทัศนคติ ต่อมาเปลี่ยนเป็นเจตคติ (ลัษมา สุวรรณลอยล่อง. 2546 : 8 ; อ้างอิงจาก ชม ภูมิภาค. 2523 : 159-160) ซึ่งเป็นนักวิชาการได้ให้ความหมายไว้ดังนี้

ดวงเดือน พันธุมนาวิน (ลัษมา สุวรรณลอยล่อง. 2546 : 8 ; อ้างอิงจาก ดวงเดือน พันธุมนาวิน. 2521 : 12) กล่าวว่า เจตคติคือความรู้สึกของคนเราต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด เป็นความรู้สึกว่าชอบ ไม่ชอบ พอใจไม่พอใจต่อสิ่งต่าง ๆ ที่เราเกี่ยวข้องอยู่ เจตคติเป็นสิ่งที่ชี้บอก

ทิศทางอาการแสดงออกของคนเราที่กระทำต่อสิ่งของ บุคคล หรือสถานการณ์เจตคติจึงมีความสำคัญในการมีปฏิกริยาโต้ตอบสิ่งต่าง ๆ

กมลรัตน์ หล้าสุวงษ์(ลัษมา สุวรรณลอยล่อง.2546 : 9 ;อ้างอิงจากกมลรัตน์ หล้าสุวงษ์ 2527 : 172) กล่าวว่า เจตคติ คือความรู้สึกของบุคคลที่ได้จากการเรียนรู้และประสบการณ์แล้วแสดงภาวะของร่างกายและจิตใจในด้านความพร้อมที่จะตอบสนองต่อบุคคลหรือสิ่งต่างๆ ในลักษณะใดลักษณะหนึ่งสองลักษณะ คือ แสดงความพร้อมที่จะเข้าไปหาเมื่อเกิดความรู้สึกชอบเรียกว่าเจตคติที่ดีหรือทางบวก หรือแสดงความพร้อมที่จะหลีกหนี เมื่อเกิดความรู้สึกไม่ชอบเรียกว่า เจตคติที่ไม่ดีหรือทางลบ

ล้วน สายยศ (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2543 : 53) ให้นิยามเจตคติว่า เป็นอารมณ์และความรู้สึกอันบังเกิดจากการได้สัมผัสและรับรู้ต่อสิ่งนั้น โดยแสดงความโน้มเอียงอย่างใดอย่างหนึ่งในรูปของการประเมินว่าชื่นชอบหรือไม่ชื่นชอบ ถ้าจะสรุปสิ่งที่เราเรียกว่าเจตคติ หรือทัศนคติ ถือว่าเป็นความรู้สึกเชื่อ ศรัทธาต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดจนเกินความพร้อมที่จะแสดงการกระทำออกมา ซึ่งอาจจะใช้ไปในทางที่ดี หรือไม่ดีก็ได้ เจตคติยังไม่เป็นพฤติกรรมแต่เป็นตัวการที่จะทำให้เกิดพฤติกรรม ดังนั้นเจตคติจึงเป็นคุณลักษณะของความรู้สึกที่ซ่อนเร้นอยู่ภายในใจ ซัมเมอร์(ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2543 : 54 ; อ้างอิงจาก Summer. 1970 : unpaged) จึงสรุปนิยามของเจตคติที่เห็นสอดคล้องกัน 4 ประการคือ มีความโน้มเอียงที่จะตอบสนองมีความคงทนตลอดเวลา มีความดงเส้นคงวาและมีทิศทาง

ประภาเพ็ญ สุวรรณ(ราณี อาชาเจริญ. 2544 : 14 อ้างอิงจาก ประภาเพ็ญ สุวรรณ. 2526 : 3) กล่าวว่า ทัศนคติเป็นความเชื่อ ความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งต่างๆ เช่น บุคคล สิ่งของ การกระทำ สถานการณ์และอื่น ๆ รวมทั้งท่าทีการแสดงออก ที่บ่งถึงสภาพจิตใจที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง และทัศนคติเป็นนามธรรมและเป็นส่วนที่ทำให้เกิดการแสดงออกทางด้านการปฏิบัติ แต่ทัศนคติไม่ใช่แรงจูงใจ(Motive)และแรงขับ(Drive)หากแต่เป็นสภาพแห่ง ความพร้อมที่จะโต้ตอบ (State of Readiness) และแสดงให้ทราบถึงแนวทางของการสนองตอบของบุคคลต่อสิ่งเร้า ซึ่งสอดคล้องกับ เหม ทองชัย (ประเสริฐ กรวยสวัสดิ์. 2541 : 10 -11 อ้างอิงจาก เหม ทองชัย 2523 : 41– 42) กล่าวว่า เจตคติ หมายถึง ความคิดเห็นหรือความรู้สึกเอนเอียงทางจิตใจของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ภายหลังจากการที่บุคคลได้มีประสบการณ์ในสิ่งนั้น เจตคติไม่อาจวัดได้โดยตรง แต่วัดได้จากพฤติกรรมที่บุคคลแสดงออกต่อสิ่งนั้น โดยอาจแสดงออกมาในรูปความเชื่อ ท่าทาง ความคิดเห็น เจตคติมีระดับความมากน้อย และมีทิศทาง ซึ่งแบ่งได้เป็น 3 ลักษณะ คือ

1. เจตคติเชิงนิมาน เป็นลักษณะของความพึงพอใจ เห็นชอบ ศรัทธา ยอมรับ สนับสนุน ปฏิเสธด้วยความเต็มใจ

2. เจตคติเชิงนิเสธ เป็นลักษณะของการแสดงออกในทางตรงกันข้ามกับเจตคติเชิงนิมาน เช่น ไม่ชอบ ไม่พึงพอใจ ไม่ร่วมมือ ไม่ทำตาม

3. เจตคติที่เป็นกลาง เป็นการแสดงออกในลักษณะเฉย ๆ ไม่ชอบ หรือไม่เกลียด

/นิวโคมบ์ (Newcomb. 1950 : 128) ได้ให้ความหมายไว้ว่า เจตคติเป็นความรู้สึกที่เอนเอียงทางจิตใจ ที่มีต่อประสบการณ์ที่มนุษย์เราได้รับเข้ามา เจตคติจะส่งผลต่อการแสดงพฤติกรรม 2 ลักษณะ คือ การแสดงออกในลักษณะของ ความพอใจ เห็นด้วย หรือไม่พอใจ ไม่เห็นด้วย

/ฮิลการ์ด (Hilgard. 1962 : 564) กล่าวว่า เจตคติ คือ พฤติกรรมหรือความรู้สึกครั้งแรกที่มีต่อบุคคลใดบุคคลหนึ่ง สิ่งใดสิ่งหนึ่ง แนวความคิดใด หรือสภาพการณ์ใดในทางเข้าหาหรือหนีออกห่าง และเป็นความพร้อมที่จะตอยสนองในครั้งต่อไป ในทางเอนเอียงไปในลักษณะเดิม เมื่อพบกับสิ่งดังกล่าวนั้นอีก

/โรคีช (Rokeach. 1970 : 152) กล่าวว่า เจตคติเป็นการผสมผสาน หรือจัดระเบียบของความเชื่อที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือสถานการณ์หนึ่ง ผลรวมของความเชื่อนี้จะเป็นตัวกำหนดแนวโน้มของบุคคลในการที่จะมีปฏิกิริยาตอบสนองในลักษณะที่ชอบหรือไม่ชอบ ซึ่งสอดคล้องกับฮาน (ประเสริฐ นุนาบี. 2541 : 12 ; อ้างอิงจาก Hahn. 1962 : 161 – 162) ซึ่งกล่าวว่า เจตคติเป็นแรงจูงใจที่บุคคลจะกระทำตามความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือบุคคลใดบุคคลหนึ่ง และมีพื้นฐานมาจากความเชื่อ เช่น เชื่อว่าสิ่งใดถูกก็เกิดเจตคติที่ดีต่อสิ่งนั้น

กู๊ด (ราณี อาชาเจริญ 2544 : 11 ; อ้างอิงจาก Good. 1973 : 49) ได้ให้ความหมายไว้ว่า เจตคติ คือ ความพร้อมที่จะแสดงออกในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง อาจจะเป็นการเข้าหาหรือต่อต้านสภาพการณ์บางอย่าง บุคคลหรือสิ่งใดๆ เช่น รัก เกลียด กลัว หรือไม่พอใจมากน้อยเพียงใดต่อสิ่งนั้น

/เธอร์สโตน (Thurstone. 1967 : 39) กล่าวว่า เจตคติเป็นระดับความมากน้อยของความรู้สึกในด้านบวกและลบที่มีต่อสิ่งหนึ่ง ซึ่งอาจ เป็นอะไรได้หลายอย่าง เป็นต้นว่า สิ่งของ บุคคล บทความ องค์การ ความคิด ฯลฯ ความรู้สึกเหล่านี้ ผู้รู้สึกสามารถบอกความแตกต่างได้ว่าเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย ซึ่งสอดคล้องกับ เคนด์เลอร์ (ประเสริฐ นุนาบี. 2541 : 12 ; อ้างอิงจาก Kendler. 1974 : 671) ที่ได้กล่าว ไว้ว่า เจตคติ คือ ความพร้อมของแต่ละบุคคลที่แสดงพฤติกรรมในทางที่จะสนับสนุนหรือต่อต้านประสบการณ์ บางอย่าง บุคคล สถาบัน หรือแนวความคิดบางอย่าง การแสดงออกของเจตคติโดยอาศัยพฤติกรรมแบ่งออกเป็นสองลักษณะใหญ่ๆ คือ การแสดงออกในลักษณะพึงพอใจ เรียกว่า เจตคติทางบวกและแสดงออกในลักษณะไม่พึงพอใจ เรียกว่าเจตคติทางลบ และเมื่อเกิดขึ้นแล้ว จะแสดงออก ซึ่งพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง

ออลพอร์ท (Lindzey and Aronson. 1985 : 511 ; cititng Allport. 1967: 8) กล่าวว่า เจตคติหมายถึง สภาวะความพร้อมทางจิต หรือประสาท อันเกิดจากประสบการณ์ ซึ่งจะเป็นตัวกำหนดทิศทางการตอบสนองของบุคคลที่มีต่อบุคคล สิ่งของหรือสถานการณ์ที่เกี่ยวข้อง

ฟิชเบน (Lindzey and Aronson. 1985 : 511 ; cititng Fishbein. 1967) ได้ให้ความหมายของเจตคติในแง่ขององค์ประกอบด้านความรู้สึก คือเป็นลักษณะทางอารมณ์เกิดจากการเรียนรู้ ซึ่งกำหนดการตอบสนองอย่างคงเส้นคงวาต่อวัตถุในทิศทางที่พอใจหรือไม่พอใจ

/ อนาตาซี (Anastasi. 1968 : 458) ให้ความหมายของเจตคติว่า หมายถึงความโน้มเอียงที่แสดงออกถึงความชอบหรือไม่ชอบต่อสิ่งต่างๆ เช่น เชื้อชาติ ขนบธรรมเนียมประเพณี หรือสถาบันต่าง ๆ เจตคติไม่สามารถสังเกตได้โดยตรง แต่สามารถสรุปอ้างอิงได้จากพฤติกรรมภายนอก ทั้งที่ใช้ภาษาและไม่ใช้ภาษา

กล่าวโดยสรุปได้ว่าเจตคติหมายถึง ความรู่สึก ความคิดเห็น ความเชื่อและท่าที ที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ในทางที่ดีหรือไม่ดี ในทางบวกหรือลบ เจตคติของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งนี้สามารถสร้างขึ้นได้และเปลี่ยนแปลงได้

1.2 แนวคิดเกี่ยวกับเจตคติ

1.2.1 ลักษณะของเจตคติ

ลักษณะสำคัญของเจตคติที่นักการศึกษาได้สรุปไว้ มีดังนี้

ชอว์และไรท์ (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2543 : 57 – 58 ; อ้างอิงจาก Shaw & Wright. 1967 : unpage) ได้รวบรวมลักษณะทั่วไป หรือมิติของเจตคติจากแนวความคิดของนักจิตวิทยาหลายคน ส่วนใหญ่แล้วมองเจตคติ ดังนี้

1. เจตคติขึ้นอยู่กับการประเมินมโนภาพของเจตคติ แล้วเกิดเป็นพฤติกรรมแรงจูงใจ เจตคติเป็นเพียงความรู้สึกโน้มเอียงจากการประเมินยังไม่ใช่พฤติกรรม ตัวเจตคติเองไม่ใช่แรงจูงใจ แต่เป็นตัวการทำให้เกิดแรงจูงใจในการแสดงพฤติกรรม แต่ถ้าแสดงออกเป็นพฤติกรรมแล้วจะเป็นลักษณะ 4 กลุ่ม คือ Positive–approach ตัวอย่างเช่น ความเป็นเพื่อน ความรัก ฯลฯ Nagative-approach ตัวอย่างว่า การโจมตี การด่าว่า การต่อสู้ ฯลฯ Positive-Avoidance ตัวอย่างเช่น ความกลัว ความเกลียด ฯลฯ ประเภทนี้เป็นเจตคติที่ไม่ดีแบบไม่อยากพบเห็นหน้า คืออยากหลีกเลียงให้ไกลนั้นเอง และอีกกลุ่มหนึ่งก็คือ Nagative-Avoidance เป็นลักษณะเจตคติดีทางบวก แต่ก็อยากหลบหลีกหรือไม่รบกวน ตัวอย่างเช่น การปล่อยให้เขาอยู่เงียบ ๆ เมื่อเขา มีทุกข์ เป็นต้น

2. เจตคติเปลี่ยนแปรความเข้มข้นตามแนวของทิศทางตั้งแต่บวกจนถึงลบ นั้นคือเป็นการแสดงความรู้สึกว่าไปทางบวกมากหรือน้อย ไปทางลบมากหรือน้อย ความเข้มข้นศูนย์ก็คือไม่รู้สึกนั้นเอง หรือเป็นกลางระหว่างบวกกับลบ แต่จุดที่เป็นกลางนั้นเป็นปัญหาต่อการแปรผล เพราะตามธรรมดาจะทำให้เกิดการคลาดเคลื่อนในการตอบ (Central error) บางคนไม่คิดอะไรมักจะขีดลงตรงกลางก็มีมาก

3. เจตคติเกิดจากการเรียนรู้มากกว่ามีมาเองแต่กำเนิด เจตคติเกิดจากการเรียนรู้สิ่งที่ปฏิสัมพันธ์รอบตัวเรา ซึ่งเป็นเป้าเจตคติทั้งหลาย ถ้าเรียนรู้ว่าสิ่งนั้นไม่มีคุณค่าก็จะเกิดเจตคติ

ไม่ดี สิ่งใดเราไม่เคยรู้จักไม่เคยเรียนรู้เลยก็จะไม่เกิดเจตคติ เพราะไม่ได้ศึกษารายละเอียดของสิ่งนั้น การเรียนรู้เป้าเจตคติอาจผ่านตัวจริงหรือผ่านสื่อทั้งหลายที่มีต่อเป้าเจตคติตัวจริงก็สามารถเกิด เจตคติขึ้นได้

4. เจตคติขึ้นอยู่กับเป้าเจตคติหรือกลุ่มสิ่งเร้าเฉพาะอย่าง สิ่งเร้าทั้งหลายอาจเป็นคน สัตว์ สิ่งของ สถาบัน มโนภาพ อุดมการณ์ อาชีพหรือสิ่งอื่นๆ ก็ได้ เจตคติจะมีลักษณะอย่างไรขึ้นอยู่กับเป้าเจตคติที่ได้สัมผัสเรียนรู้มามากน้อยแตกต่างกันเป็นสำคัญ เป้าเจตคติมีลักษณะเป็นกลุ่มใกล้เคียงกัน จะมีเจตคติแตกต่างจากเป้าเจตคติที่มีลักษณะของกลุ่มแตกต่างกันมาก

5. เจตคติมีค่าสหสัมพันธ์ภายในเปลี่ยนแปลงไปตามกลุ่ม นั้นคือกลุ่มที่มีลักษณะเดียวกัน เจตคติจะมีความสัมพันธ์กันสูง กลุ่มที่มีลักษณะต่างกันเจตคติจะมีความสัมพันธ์กันต่ำ แสดงให้เห็นว่ากลุ่มที่มีเจตคติที่ดีต่อส่งเดียวกันย่อมมีความสัมพันธ์กันด้วย

6. เจตคติมีลักษณะมั่นคงและทนทานเปลี่ยนแปลงยาก นั้นคือ ถ้าเป็นเจตคติจริงๆ แล้ว การเปลี่ยนแปลงจะช้าและทำได้ยาก เช่น เรารักใครคนหนึ่งเมื่อรักแล้วก็ยังรักอยู่ไม่ว่าใครจะให้ ข้อมูลไม่ดีอย่างไร หรือแม้แต่คนที่เรารักมีความผิดพลาดอย่างไร เราก็ยังรักอยู่ แต่ถ้าพฤติกรรมของคนเราที่เรารักเบี่ยงเบนไปบ่อย ๆ นาน ๆเข้าเจตคติก็เปลี่ยนแปลงไปจากรักเป็นเกลียดได้

ชม ภูมิภาค (2523 : 159-160) มองคุณลักษณะของเจตคติ ดังนี้

1. เจตคติเกิดจากการเรียนรู้หรือประสบการณ์ มิได้เป็นสิ่งที่ติดตัวมาแต่กำเนิด เมื่อเด็กเกิดการเรียนรู้ย่อมมีความรู้สึกและความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งที่ได้เรียนรู้นั้น นั่นคือเกิดเจตคตินั่นเอง

2. เจตคติเป็นสิ่งที่เปลี่ยนแปลงได้ ถ้าสภาพแวดล้อม สถานการณ์ เหตุการณ์เปลี่ยนแปลงไป เจตคิของบุคคลจะเปลี่ยนแปลงไปจากเจตคิที่ยอมรับเป็นเจตคติที่ไม่ยอมรับหรือจากเจตคติที่ไม่ยอมรับไปสู่เจตคติทียอมรับได้

3. เจตติเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมทั้งภายในและภายนอก เราสามารถทราบได้ว่าบุคคลมีเจตคติ ในทางยอมรับหรือไม่ยอมรับ โดยการสังเกตพฤติกรรมที่บุคคลนั้นแสดงออกอาจแสดงออกด้วยคำพดหรือสีหน้า ท่าทาง พอใจ หรือไม่พอใจ

4. เจตคติเป็นสิ่งที่ซับซ้อน เพราะเจตคติขึ้นอยู่กับหลายประการ เช่น ประสบการณ์ การรับรู้ ความรู้สึก ความคิดเห็น อารมณ์ และสิ่งแวดล้อม ฯลฯ นั้นจึงผันแปรได้

5. เจตคติเกิดจากการเลียนแบบ เจตคติสามารถถ่ายทอดไปสู่บุคคลอื่นๆได้ หากเรายอมรับว่าพฤติกรรมของบุคคลที่เรายอมรับนั้นดีงาม จึงเลียนแบบเป็นเยี่ยงอย่าง

6. ทิศทาง ปริมาณ ความเข้มข้นของเจตคติ ปริมาณมีตั้งแต่พอใจอย่างยิ่ง ปานกลางจนถึงไม่พอใจ ความเข้มข้นก็แล้วแต่ว่าจะมีความรู้สึกสุดปลายไปทางด้านใดเจตคติของบุคคลมี

ความรุนแรงต่างกัน ส่วนทิศทางของเจตคติมี 2 ทิศทาง คือ ทิศทางสนับสนุนหรือในทางบวก และทิศทางต่อต้านหรือในทางลบ

7. เจตคติอาจเกิดขึ้นจากความมีจิตสำนึกหรืออาจจิตไร้สำนึกก็ได้ เมื่อบุคคลเรียนรู้มีประสบการณ์เกี่ยวกับอะไรก็จะมีจิตสำนึกที่สมบูรณ์ เพราะได้สังเกตเห็น คิดพิจารณาหาเหตุผลวิเคราะห์จนแน่ใจว่าถูหรือผิด ควรหรือไม่ควร เป็นประการใด เช่น พ่อแม่ ครูอาจารย์ ห้ามพูดเกี่ยวกับเรื่องเพศจึงไม่กล้าพูดถึงเคยชินจนกระทั่งมีความรู้สึกการพูดถึงเรื่องเพศเป็นเรื่องหยาบคาย ต่ำช้าน่าอาย มีเจตคติในทางไม่ยอมรับโดยอัตโนมัติ โดยไม่รู้สึกตัวคือ โดยปราศจากจิตสำนึก

8. เจตคติมีลักษณะคงทนถาวรพอสมควร เจตคติเกิดขึ้นจากความรู้สึกที่สะสมมานานพอสมควร ถึงแม้เจตคติเปลี่ยนแปลงได้แต่ไม่ได้หมายความว่าเปลี่ยนแปลงไปในลักษณะชั่วยามหรือในวันหนึ่ง เจตคติย่อมมีความคงทนที่จะเปลี่ยนแปลง มีความรู้สึกนึกคิดต่อสิ่งใดในลักษณะใดลักษณะหนึ่งก็จะมีความรู้สึกเช่นนั้นตลอดไปหรือกว่าจะเปลี่ยนความรู้สึกได้ต้องใช้เวลากระทั่งสถานการณ์เหตุการณ์ สิ่งแวดล้อมเปลี่ยนแปลงไปเกิดการเรียนรู้ใหม่

9. บุคคลแต่ละคนย่อมมีเจตคติต่อบุคคล สถานการณ์สิ่งเดียวกันแตกต่างกันได้ ทั้งนี้แล้วแต่ประสบการณ์ของบุคคลนั้น

1.2.2 องค์ประกอบของเจตคติ

ประภาเพ็ญ สุวรรณ (2532 : 156 -162) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบเจตคติออกเป็น 3 ด้าน คือ

1. องค์ประกอบทางด้านพุทธิปัญญา (Cognitive Component) ได้แก่ความคิดซึ่งเป็นที่มนุษย์ใช้ในการคิด ความคิดนี้อาจจะอยู่ในรูปแบใดรูปหนึ่งแตกต่างกัน โดยขึ้นอยู่กับประสบการณ์ที่บุคคลมีต่อสิ่งเร้า

2. องค์ประกอบด้านท่าทีความรู้สึก (Affective Component) เป็นส่วนประกอบทางด้านอารมณ์ ความรู้สึก ซึ่งเป็นตัวเร้าความคิดอีกต่อหนึ่ง ถ้าบุคคลมีสภาวะความรู้สึกดีหรือไม่ดีขณะที่คิดถึงสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งอาจออกมาในรูปลักษณะที่แตกต่างกัน(ดีหรือไม่ดี) แสดงว่าบุคคลนั้นมีความรู้สึกด้านบวก (Positive) และมีความรู้สึกด้านลบ (Negative) ตามลำดับต่อสิ่งนั้น

3. องค์ประกอบด้านการปฏิบัติ (Behavioral Component) เป็นองค์ประกอบที่มีแนวโน้มในทางปฏิบัติ หรือถ้ามีสิ่งเร้าที่เหมาะสมจะเกิดการปฏิบัติและมีปฏิกริยาอย่างใดอย่างหนึ่ง

กมลรัตน์ หล้าสุวงษ์ (2527 : 183 – 184) ได้อธิบายถึงองค์ประกอบของเจตคติว่าควรประกอบไปด้วย องค์ประกอบทางด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. องค์ประกอบทางด้านความรู้ หรือความคิด (The Cognitive Component) หมายถึง

การที่บุคคลมีความรู้สึกนึกคิด หรือมีมโนคติ (Concept) เกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ ซึ่งอาจจะเป็นจริงหรือไม่เป็นจริง รวมทั้งความเชื่อต่าง ๆ ต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด หรือบุคคลใด

2. องค์ประกอบทางด้านความรู้สึก (The Affective Component) หมายถึง การที่บุคคลมีการประเมินค่า ประมาณความรู้สึก ความชอบหรือการตอบสนองทางอารมณ์ของบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือบุคคลใดบุคคลหนึ่ง

3. องค์ประกอบทางด้านพฤติกรรม (The Behavioral Component) หมายถึงการแสดงออกของบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือบุคคลใดบุคคลหนึ่ง องค์ประกอบทางด้านพฤติกรรมเป็นผลมาจากองค์ประกอบด้านความรู้สึกหรือความคิดและด้านความรู้สึก ดังนั้นเมื่อบุคคลหนึ่งมีเจตคติทางด้านความรู้สึก และเกิดความรู้สึกอย่างใด ก็จะแสดงพฤติกรรมนั้นออกมา

1.2.3 อิทธิพลของสิ่งแวดล้อมที่มีต่อเจตคติ

สุชา จันทร์เอม และสุรางค์ จันทร์เอม (ธัญสิทธิ์ วรรณปกาสิต. 2543 : 13 ; อ้างอิงจาก สุชา จันทร์เอม และสุรางค์ จันทร์เอม. 2517 : 98) ได้กล่าวถึงอิทธิพลของสิ่งแวดล้อมที่มีต่อเจตคติ ดังนี้

1. บิดา มารดา เป็นคนที่เด็กคลุกคลีอยู่มากกว่าคนอื่น เด็กจึงมีความเอนเอียงไปทางบิดา มารดาไม่มากก็น้อย

2. วัฒนธรรมภายในสังคม คนที่มีอาชีพต่างกัน อยู่ในชนชั้นของสังคมต่างกันหรือนับถือศาสนาต่างกัน

3. การศึกษา การเรียนในโรงเรียนย่อมมีส่วนในการสร้างเจตคติของเด็ก เพราะโรงเรียนเป็นสถาบันที่จัดให้มีการฝึกอบรมเด็กอย่างมีระเบียบ โรงเรียนจึงมักมีอิทธิพลต่อเด็กมากกว่าสถาบันอื่นใดในสังคม

4. สื่อมวลชนต่าง ๆ มีอิทธิพลต่อการปลูกฝังการเปลี่ยนแปลงเจตคติของเด็กได้เช่นเดียวกัน

1.2.4 ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้กับเจตคติ และการปฏิบัติ

ค้วน ขาวหนู (ธัญสิทธิ์ วรรณปกาสิต. 2543 : 14 ; อ้างอิงจาก ค้วน ขาวหนู. ม.ป.ป : 15 – 16) ได้กล่าวไว้ว่า องค์ประกอบที่สำคัญส่วนหนึ่งของเจตคติที่จะก่อให้เกิดท่าทีความรู้สึกและการปฏิบัติ คือ องค์ประกอบด้านพุทธิปัญญา ซึ่งได้แก่ความรู้ ความเข้าใจ บุคคลที่มีความรู้ในเรื่องใด ในลักษณะใด จะก่อให้เกิดเจตคติในเรื่องนั้นในลักษณะนั้น ซึ่งจะส่งผลต่อพฤติกรรมของเขา เพราะการปฏิบัติหรือพฤติกรรมที่แสดงออกที่สังเกตได้กับ เจตคติ ต่างมีความสัมพันธ์และมีผลซึ่งกันและกัน นั่นก็คือเจตคติเป็นความพร้อมของจิตใจที่จะบัญชาให้ร่างกายปฏิบัติได้ทันทีในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ดังนั้น เจตคติจึงเปรียบเสมือนตัวเร่งปฏิกริยาให้ผู้เรียนได้นำความรู้ไปสู่การปฏิบัติ ซึ่งการปฏิบัติจะมีมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับเจตคติเป็นสำคัญ นักเรียนจะมีความรู้มาเพียงใดก็ตาม หากไม่เชื่อ ไม่ชอบ ไม่เห็นคุณค่า หรือไม่ศรัทธาในความรู้นั้นเสียแล้วย่อมไม่นำพาที่จะปฏิบัติตามความรู้สึกที่ได้รับ เป็นการเรียนเพื่อรู้ หรือเพื่อสอบ

เท่านั้น ไม่ใช่เรียนเพื่อชีวิตหรือเพื่อนำไปปฏิบัติ เช่น นักเรียนเรียนเรื่องการแปรงฟันแล้วไม่ได้แปรงฟันทุกวัน ฉะนั้นครูต้องอุดช่องว่างระหว่างความรู้กับการปฏิบัติ ด้วยการพยายามสร้างเจตคติที่ดีให้แก่นักเรียนต่อความรู้ที่ได้รับต่อกิจกรรมหรือวิธีสอนของครูและบุคลิกภาพของครูด้วย จึงพอจะกล่าวได้ว่า เจตคติมีผลต่อการแสดงออกทาง พฤติกรรมของบุคคล และขณะเดียวกันการแสดงออกหรือการปฏิบัติของบุคคล ก็มีผลต่อเจตคติของบุคคลนั้นด้วย อาจทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของเจตคติได้

แม้ว่าเจตคติมีการเปลี่ยนแปลงได้ ก็ยังมีความแน่นอนพอที่จะกำหนดท่าทีและพฤติกรรมของบุคคลได้ จากการศึกษาความคงที่ของเจตคติ เรมเมอร์ (Remmers. 1954 : 6 - 7) ได้กล่าวไว้ว่า เจตคติสามารถเปลี่ยนแปลงได้ แต่ในบางกรณีก็มีการเปลี่ยนแปลงน้อยมากหรือเปลี่ยนแปลงยาก

ไพบูลย์ อินทรวิชา (2517 : 12) ได้กล่าวว่า เรื่องที่เกี่ยวกับการสอนนั้น ถ้าหากว่านักเรียนมีเจตคติ ที่ไม่ดีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งเพราะการเรียนรู้เกี่ยวกับเรื่องนั้นอย่างครึ่ง ๆ กลางๆ ถ้าหากให้ นักเรียน ได้ทราบข้อเท็จจริงทั้งหมด นักเรียนอาจเปลี่ยนแปลงเจตคติได้

ประภาเพ็ญ สุวรรณ (ประภาเพ็ญ สุวรรณ. 2520 : 84) เชื่อว่า ถ้าองค์ประกอบส่วนใดส่วนหนึ่งของเจตคติที่เปลี่ยนแปลงองค์ประกอบอื่นๆ จะมีแนวโน้มที่จะเปลี่ยนแปลงด้วยเช่นกัน เช่น ถ้าองค์ประกอบด้านความรู้เปลี่ยนแปลงก็จะมีแนวโน้มทำให้องค์ประกอบด้านเจตคติเกิดการเปลี่ยนแปลงด้วย

1.3 ทฤษฎีและความเชื่อเกี่ยวกับการเกิดเจตคติ

การเกิดเจตคตินั้นมีผู้เชื่อว่าเกิดได้หลายอย่าง บางกลุ่มเชื่อว่าเจตคติเป็นลักษณะนิสัยชนิดหนึ่ง เมื่อลักษณะนิสัยเกิดจากการเรียนรู้เลยเชื่อว่าเจตคติเกิดจากการเรียนรู้ได้ ก็แปลว่า เจตคตินำมาสอนกันให้เกิดขึ้นได้เหมือนเป็นบทเรียนนั่นเอง แต่อย่าลืมว่าเจตคติไม่ใช่ความจริง แต่เป็นความรู้สึกของบุคคล ซึ่งอาจแปรเปลี่ยนได้ตามเป้าหมายและความเชื่อที่เกิดขึ้นจากเป้านั้น ๆ บางกลุ่มเชื่อว่าเจตคติเกิดจากการพิจารณาตัดสินจากผลประโยชน์หรือกำไรที่ควรได้รับนั่นก็คือ ถ้ามีเป้าของเจตคติมาเกี่ยวข้องกับคน คนก็พิจารณาประเมินดูว่ามีผลประโยชน์หรือไม่ ถ้ามีผลประโยชน์ก็จะมีเจตคติเป็นลบ ดังนี้เป็นต้น (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ : 2543 :63-65)

1.3.1 ทฤษฎีการเรียนรู้ (Learning theory)

ข้อตกลงเบื้องต้นของทฤษฎีนี้ก็คือ เจตคติสามารถเรียนรู้ได้เหมือนกันลักษณะอื่น ๆ ของคน คนแสวงหาข้อมูลและข้อเท็จจริง เพื่อสร้างสมการเรียนรู้ เขาเรียนรู้ความรู้สึก และค่านิยมต่าง ๆ ได้จากข้อเท็จจริง เช่น เด็กเล็ก ๆ เรียนรู้ว่าสัตว์ชนิดหนึ่งสุนัขตัวนั้นเป็นเพื่อนและเป็นสัตย์ที่ดีในที่สุดเขาก็เรียนรู้ว่า เขาชอบสุนัข เด็กเรียนรู้ทั้งด้านความรู้ ความเข้าใจและความรู้ที่เกิดขึ้น สามารถนำไปใช้ในการก่อเกิดเจตคติได้

แต่ละคนแสวงหาข้อมูลและความรู้สึกโดยกระบวนการเชื่อมสัมพันธ์ การเชื่อมสัมพันธ์จะเกิดขึ้นเมื่อสิ่งเร้าปรากฏในเวลาเดียวกันและสถานที่เดียวกัน เช่นครูประวัติศาสตร์ อธิบายคำว่า นาซี ด้วยท่าทางขึงขังเป็นปรปักษ์ เราจะสร้างความเชื่อมสัมพันธ์ระหว่างความรู้สึกทางลบกับคำว่า นาซี ในทางกลับกันถ้ากล่าวถึงความกล้าหาญของทหารไทยที่สร้างวีระกรรมสู้ศึกที่เขาค้อก็จะมีความรู้สึกดีต่อทหารไทยยกย่องเป็นวีระบุรุษ เกิดเจตคติทางบวกขึ้น เจตคติเกิดขึ้นจากความรู้ต่าง ๆ บวกการเชื่อมโยงกับด้านการประเมินคุณลักษณะนั้น ๆ นั่นก็คือ การเรียนรู้เกิดผ่านการเสริมแรง เช่น การเรียนคณิตศาสตร์สอบได้ A ก็รู้สึกชอบและสบายใจ อยากเรียนวิชาคณิตศาสตร์มากขึ้น ๆ ถ้าเราไปพูดให้เพื่อนเห็นประโยชน์จากการเรียนคณิตศาสตร์ว่าสนุกเรียนง่ายถือเป็นแรงเสริมหใ เพื่อน ๆ เกิดความสนใจ มีความรู้สึกทางบวกกับวิชานี้ นั่นคือ เพื่อน ๆ จะเกิดเจตคติที่ดีต่อวิชาคณิตศาสตร์ก็เพราะได้แรงเสริมจากผุ้ที่เรียนได้ A ในวิชาคณิตศาสตร์นั่นเอง

เจตคตินอกจากจะเกิดการเรียนรู้โดยวิธีเชื่อมสัมพันธ์ และวิธีการเสริมแรงแล้ว ยังจะเกิดขึ้นจากกระบวนการเลียนแบบ การเลียนแบบเป็นการเรียนรู้ชนิดหนึ่ง การเลื่อนแบบจะต้องมีตัวแบบไว้ให้ คนตามธรรมดาชอบเลียนแบบคนอื่น ๆ ถ้าผู้นั่นเป็นคนแข็งแรงและมีความสำคัญต่อแบบที่สำคัญ คือสถาบันครอบครัว เด็กจะเลียนแบบเตคติของพ่อแม่ พอวัยรุ่นจะเลียนแบบเจตคติของกลุ่มเพื่อน นอกจากนั่นเขายังเรียนรู้ได้จากครู ความคิดจากดังหนังสือ

การเชื่อมโยงความสัมพันธ์ การเสริมแรงและการเลียนแบบเป็นกลไกสำคัญในการเรียนรู้เตคติ ผลก็คือทฤษฎีการเรียนรู้เป็นตัวทำให้เกิดเจตคติขึ้นมา จากการเรียนรู้ข้อเท็จจริงความเชื่อต่าง ๆ แล้ประเมินออกมาว่าอะไรมีความสำคัญทางบวกและอะไรเป็นไปทางลบ

1.3.2 ทฤษฎีแรงจูงใจ (Incentive theory)

ทฤษฎีนี้ให้แนวคิดการเกิดเจตคติว่า เป็นกระบวนการให้น้ำหนักจากคุณและโทษของเป้าหมายเจตคตินั้น ๆ แล้วพิจารณาตัดสินใจเลือกที่เหมาะสมที่สุด ลองพิจารณาดูว่าที่เรารักหรือชอบสิ่งใดสิ่งหนึ่งนั้นอยู่ ๆ เกิดรักและขอบขึ้นมาเป็นไปไม่ได้ สิ่งที่เรารักหรือชอบจะต้องมีคุณลักษณะประโยชน์ต่อเราแน่ อาจจะมีสิ่งไม่ดีอยู่บ้างแต่เมื่อชั่งใจดูคุณและโทษแล้ว เห็นว่าน้ำหนักของคุณประโยชน์มีสูงกว่า เราก็จะชอบสิ่งนั้น ในทางตรงกันบ้าน ถ้าเป้าเจตคติตัวนั้นมีโทษหรือไร้อประโยชน์มากก็จะไม่ชอบสิ่งนั้น จากการพิจารณาตัดสินใจโดยกระบวนการแบบนี้จึงทำให้เกิดเจตคติทางบวกหรือทางลบขึ้นได้ ตัวอย่างเช่น นักเรียนสาวคนหนึ่งได้รับเชิญไปงานเลี้ยงสังสรรค์ เขาคิดว่าเป็นงานที่สนุกพบปะเพื่อนฝูง จึงมีเจตคติทางบวกแต่ขณะเดียวกันผู้เป็นพ่อแม่ ไม่อยากให้ลูกสาวไปงานเลี้ยงเพราะกำลังเรียนเตรียมสอบเข้ามหาวิทยาลัย แนวคิดนี้ถ้าเธอมีเจตคติต่อพ่อแม่มากเธอก็จะมีเจคติต่องานเลี้ยงเป็นลบ ตามทฤษฎีนี้ เด็กสายคนนี้ก็จะต้องพิจารณาตัดสินใจให้น้ำหนังสือคุณและโทษของการจัดเลี้ยงสังสรรค์ว่าเป็นงานหรืออ่านหนังสืออะไร สำคัญมากกว่าก็จะเกิดเจตคติขึ้น ถ้าตัดสินใจอยู่บ้านอ่านหนังสือเรียนดีกว่าเกิดเจตคติทางงบกับงานเลี้ยงสังสรรค์ การพิจารณาตัดสินเป็นสิ่งสำคัญตัวอย่างชัด อีกตัวอย่าง

หนึ่ง การสูบบุหรี่ การดื่มเหล้า พวกนี้มีทั้งคุณและโทษ ปัญหาคือ ใครจะพิจารณาเป็นคุณหรือโทษมากกว่ากัน แรงกระตุ้นทางไหนจะชนะก็เกิดเจตคติทางนั้นดี คนที่ได้รับความรู้ว่าบุหรี่เหล้า เป็นสิ่งทำให้สุขภาพเสีย เงินทดสูญเปล่า มองเป็นโทษของสองสิ่งนี้ ก็จะเกิดเจตคติทางลบดังนี้ เป็นต้น

1.3.3 ทฤษฎีว่าด้วยการป้องกันยาเสพติด (ประเสริฐ กรวยสวัสดิ์. 2541: 12) มีดังนี้

การป้องกันยาเสพติด แนวคิดนี้มีความเชื่อว่า การจะแก้ไขปัญหาของระบบใหญ่ได้จำเป็นต้องแก้ไขหรือเปลี่ยนระบบย่อย ๆ แต่ละระบบให้ดีเสียก่อน ในการป้องกันปัญหายาเสพติดก็เช่นเดียวกัน จำเป็นต้องสร้าง หรือเปลี่ยนแปลงบุคคลแต่ละคนให้เป็นคนดี จึงจะทำให้การดำเนินงานบรรลุผลสำเร็จ รูปแบบของการเปลี่ยนแปลง บุคคลที่นิยมใช้กัน ได้แก่

ทฤษฎีเชื่อว่า มนุษย์ทุกคนมีเหตุผลและพร้อมที่จะตอบสนองต่อข่าวสารใหม่ ๆ ที่เป็นประโยชน์เสมอ ซึ่งจะทำให้บุคคสร้างหรือเปลี่ยนแปลงเตคติอันจะเป็นผลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในที่สุด (Socratic – Ratitional)

ทฤษฎีเชื่อว่า การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคคลจะขึ้นอยู่กับอิทธิพลของปทัสฐาน จากกลุ่มที่ดนผูกพันอยู่ (Model Social – Psychological Model)

ส่วนเป้าหมายของการป้องกันยาเสพติดโดยการเปลี่ยนแปลตัวบุคคล ได้แก่ การที่บุคคลมีเจตคติและพฤติกรรมที่ถูกต้องเกี่ยวกับยาเสพติด

ทฤษฎีเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงเจตคติมีอีกหลายวิธี แต่แนวคิดการเกิดเตคติจากทฤษฎีที่กล่าวมาเหมาะที่จะอธิบายการรเกิดเจตคติได้ง่าย

1.4 การวัดเจตคติ

เชลติส และคนอื่น ๆ (ธัญสิทธิ์ วรรณปกาสิต 2543: 14 : อ้างอิงมากจาก Seltis and others. 1966 : 314-315) ได้ชี้ให้เห็นข้อดีของแบบวัดเจตคติของลิเครอร์ทว่าดีกว่าของเธอร์สโตน คือลิเคอร์ทใช้ข้อมากกว่าจึงทำให้ครอบคลุมเนื้อหาได้อย่างกว้างขวาง การสร้างก็ง่ายกว่าของเธอร์สโตน และถ้าผู้ตอบสองคนได้คะแนนเท่ากัน ผู้ตอบแต่ละคนอาจตอบเห็นด้วยและไม่เห็นด้วย ในข้อที่อยู่ในระดับเดียวกันทั้ง ๆ ที่ตอบแต่ละข้อไม่เหมือนกัน และข้อความในแบบวัดเจตคติไม่ว่าแบบใด เธอร์สโตนได้ให้ความเห็นว่า ต้องเป็นข้อความเดียวกับความจริง เพราะคำตอบต่อข้อความที่เป็นจริงจะไม่แสดงให้เห็น เจตคติของผู้ตอบต่อสิ่งนั้น ๆ

เธอร์สโตน (ธัญสิทธิ์ วรรณปกาสิต 2543: 14 : อ้างอิงมากจาก Thurstone. 1976 : 77) ได้ให้ความเห็นว่า เจตคติเป็นสิ่งที่ไม่สามารถวัดได้โดยตรง แต่ต้องวัดจากการแสดงออกในรูปของความคิด หรือภาษาพูดซึ่งอาจจะได้ผลไม่ดีนัก ควรวัดเจตคติที่แสดงออกจากพฤตอกรรมจริง การวัดดังกลบ่าวอาจคลาดเคลื่อน เพราะพฤติกรรมของมนุษย์อาจบิดเบือนไปจากความเป็นจริงซึ่งเธอร์สโตน ได้ให้ความเห็นว่า ทั้งภาษาและพฤติกรรมที่แสดงออก เป็นเพียงเครื่องชี้วัดเจตคติเท่านั้น ซึ่งต้องเกิดความเคลื่อนบ้างตามหลักของการวัดผล จึงใช้วัดเจตคติจากคำว่า

"เห็นด้วย" หรือ "ไม่เห็นด้วย" กับข้อความในแบบวัดเจตคติแต่ต้องไม่สรุปเอาเองว่าบุคคลนั้นปฏิบัติตามในข้อที่ตนเองเห็นด้วย

อนาสตาซี่ (ธัญสิทธิ์ วรรณปกาสิต 2543: 15 : อ้างอิงมากจาก Anastasi. 1968 : 482 - 485) ได้อ้างถึงการสร้างแบบสอบถามวัดเจตคติของลิเคอร์ท (Likert) ในการวัดเจตคติของลิเคอร์ท กำหนดข้อความในแบบสอบถามวัดเจตคติทุกข้อคือ ผลรวมของคะแนนในแบบวัดเจตคติ ซึ่งลิเคอร์ทกล่าวว่า ผู้มีเจตคติที่ดีต่อสิ่งใดย่อมมีโอกาสที่จะตอบข้อความที่สนับสนุนในเรื่องนั้นมากและโอกาสที่จะเห็นด้วยกับข้อความที่คัดค้านจะมีน้อยคะแนนรวมของทุกข้อจะเป็นเครื่องชี้วัดเจตคติของแต่ละบุคคล การสร้างแบบวัด เจตคติของลิเคอร์ท จะต้องรวบรวมข้อความที่เกี่ยวข้องในสิ่งที่ต้องการศึกษาให้มากที่สุดแล้วนำข้อความนั้นไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการศึกษา โดยให้เลือกตอบว่า "เห็นด้วยอย่างยิ่ง" "เห็นด้วย" ไม่แน่ใจ" "ไม่เห็นด้วย" ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง" เพียงอย่างเดียวในข้อความแต่ละข้อ การเปลี่ยนเทียบ เจตคติให้เป็นคะแนน ข้อความที่สนับสนุนเมื่อตอบว่า ว่า "เห็นด้วยอย่างยิ่ง" ให้ 5 คะแนน "เห็นด้วย" ให้ 4 คะแนน "ไม่แน่ใจ" ให้ 3 คะแนน "ไม่เห็นด้วย" ให้ 2 คะแนน "ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง" ให้ 1 คะแนน

1.5 ประโยชน์ของเจตคติ

ชัยยงค์ ขามรัตน์ (ธัญสิทธิ์ วรรณปกาสิต 2543: 16 : อ้างอิงมากจาก ชัยยงค์ ขามรัตน์. 2523 : 17 - 18) ได้สรุปไว้ว่า ประโยชน์ของการวัด เจตคติมีดังนี้

1. เพื่อทำนายพฤติกรรม เนื่องด้วย เจตคติต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดของบุคคลย่อมเป็นเครื่องแสดงว่าเขามีความรู้สึกด้านที่ดี หรือไม่ดีกับสิ่งนั้นมากน้อยเพียงใด และเขามีความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบต่อสิ่งนั้นมากน้อยเพียงใด เจตคติของบุคคลต่อสิ่งนั้น จึงเป็นเครื่องทำนายว่าบุคคลนั้นจะมีการกระทำต่อสิ่งนั้นไปในทำนองใดด้วย ฉะนั้นการทราบเจตคติของบุคคลย่อมช่วยให้สามารถทำนายการกระทำของบุคคลนั้นได้ แม้จะไม่ถูกต้องเสมอไป

2. วัดเพื่อหาทางป้องกัน โดยทั่วไปการที่บุคคลจะมี เจตคติต่อสิ่งใดอย่างไรนั้น เป็นสิทธิของเขาต่อการอยู่ด้วยกันด้วยความสงบสุขของสังคม ย่อมเป็นไปได้เมื่อพลเมืองมีเจตคติต่อสิ่งต่าง ๆ คล้ายคลึงกัน ซึ่งจะเป็นแนวทางให้เกิดความร่วมมือร่วมใจและไม่ก่อให้เกิดการแตกแยก

3. วัดเพื่อหาทางแก้ไข เจตคติของบุคคลที่มีต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่งอาจแตกต่างกัน แต่ในบางเรื่องจำเป็นต้องได้รับความคิดเห็น และเจตคติที่สอดคล้องกัน เพื่อป้องกันปัญหาข้อขัดแย้งในเรื่องต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้น

การวัดเพื่อเข้าใจถึงสาเหตุและเหตุผล เจตคติเปรียบเสมือนสาเหตุภายในที่ผลักดันให้บุคคลกระทำให้สิ่งต่าง ๆ กัน และสาเหตุภายในหรือเจตคติต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งของบุคคลนั้น อาจได้รับผลกระทบมาจากสาเหตุภายนอกส่วนหนึ่ง ฉะนั้นการเข้าใจอิทธิพลของสาเหตุภายนอกที่มี

ผลต่อการกระทำของบุคคลต่าง ๆ ให้ชัดเจน บางกรณีจำเป็นต้องวัด เจตคติของบุคคลต่าง ๆ ต่อสาเหตุภายนอกด้วย

1.6 เจตคติที่มีต่อยาเสพติด

ประเสริฐ กรวยสวัสดิ์. (2541 : 7) กล่าวว่า เจตคติที่มีต่อยาเสพติด หมายถึง ความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบสิ่งเสพติด พอใจหรือไม่พอใจในการบริโภคสิ่งเสพติด

ประเสริฐ นุนาบี. (2541: 8) กล่าวว่า เจตคติที่มีต่อยาเสพติด หมายถึง ความรู้สึกและแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมของบุคคลที่มีต่อยาเสพติดในทิศทางบวกหรือทางลบ

โดยบุคคลนั้นๆจะแสดงพฤติกรรม ออกมา 3 ด้าน คือ

1. ด้านความรู้ คือ ถ้ารู้เกี่ยวกับอันตรายของยาเสพติด จะทำให้เกิดเจตคติที่ไม่ดีต่อยาเสพติด แต่ถ้ารู้ในทางตรงกันข้ามก็จะมีเจตคติที่ดีต่อยาเสพติด ถ้าไม่รู้จักเลยเจตคติก็จะไม่เกิดขึ้นหรือรู้สึกเฉยๆ

2. ด้านความรู้สึก คือชอบ พอใจหรือไม่ชอบ ไม่พอใจ

3. ด้านแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมออกมา คือ พร้อมที่จะสนับสนุน ส่งเสริม ใช้บริการ หรือในทางทำลาย ขัดขวาง ต่อสู้

สรุปเจตคติที่มีต่อยาเสพติด เป็นความรู้ ความรู้สึกนึกคิดชอบหรือไม่ชอบต่อยาเสพติดหลังจากที่ได้รับประสบการณ์จากยาเสพติดมาระยะหนึ่งแล้ว

2. ยาเสพติด

2.1 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับยาเสพติด

2.1.1 ความหมายของยาเสพติด

ความหมายของยาเสพติด คำว่า ยาเสพติด มีความหมายครอบคลุมทั้งยาเสพติดให้โทษวัตถุออกฤทธิ์ สาระเหย ได้มีผู้ให้ความหมายของยาเสพติดไว้ ดังนี้ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (2537 : 13-15) ได้ให้ความหมายของยาเสพติดไว้เป็น 2 ลักษณะ คือ

1. ความหมายโดยทั่วไป ยาเสพติด หมายถึง สารหรือยาที่อาจเป็นผลิตภัณฑ์จากธรรมชาติหรือจากการสังเคราะห์ ซึ่งเมื่อบุคคลใดเสพหรือได้รับเข้าไปในร่างกายซ้ำ ๆ กันแล้วไม่ว่าจะด้วยวิธีใด ๆ เป็นช่วงระยะ ๆ หรือนานติดต่อกันก็ตาม จะทำให้บุคคลนั้นต้องตกอยู่ใต้อำนาจหรือเป็นทาสของสิ่งนั้นทางด้านร่างกายและจิตใจ หรือจิตใจอย่างเดียว นอกจากนี้ยังอาจต้องเพิ่มปริมาณการเสพขึ้นเรื่อย ๆ หรือทำให้สุขภาพของผู้เสพติดเสื่อมโทรมลง และเมื่อถึงเวลาอยากเสพแล้วไม่ได้เสพจะมีอาการผิดปกติทางด้านร่างกายและจิตใจ หรือเฉพาะทางด้านจิตใจเกิดขึ้นในผู้เสพนั้น

2. ความหมายตามกฎหมาย ยาเสพติดตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. 2519 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยฉบับที่ 2 พ.ศ. 2534 แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือ

2.1ยาเสพติดให้โทษ หมายความว่า สารเคมีหรือวัตถุชนิดใด ๆ ซึ่งเมื่อเสพเข้าสู่ร่างกายไม่ว่าจะโดยรับประทาน ดม สูบ ฉีด หรือด้วยประการใดๆ แล้วทำให้เกิดผลต่อร่างกายและจิตใจในลักษณะสำคัญ เช่น ต้องเพิ่มขนาดการเสพเรื่อย ๆ มีอาการถอนยาเมื่อขาดยา มีความต้องการเสพทั้งทางร่างกายและจิตใจอย่างรุนแรงตลอดเวลา และสุขภาพโดยทั่วไปจะ ทรุดโทรมลง กับให้รวมถึงพืชหรือส่วนของพืชที่เป็นหรือให้ผลผลิตเป็นหรือให้ผลผลิตเป็น ยาเสพติดให้โทษหรืออาจใช้ผลิตเป็นยาเสพติดให้โทษดังกล่าวด้วย ทั้งนี้ ตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขประกาศในราชกิจจานุเบกษา แต่ไม่หมายถึงยาสามัญประจำบ้านบางตำรับตามกฎหมายว่าด้วยยาที่มียาเสพติดให้โทษผสมอยู่

2.2 วัตถุออกฤทธิ์ตามพระราชบัญญัติวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท พ.ศ. 2518 วัตถุออกฤทธิ์ หมายความว่า วัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาทที่เป็นสิ่งธรรมชาติหรือที่ได้จากสิ่งธรรมชาติ หรือวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาทที่เป็นวัตถุสังเคราะห์ ทั้งนี้ตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขประกาศในราชกิจจานุเบกษา

2.3 สารระเหย ตามพระราชกำหนดป้องกันการใช้สารระเหย พ.ศ. 2533 สารระเหย หมายความว่า สารเคมีหรือผลิตภัณฑ์ที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรมประกาศว่าเป็นสารระเหย

พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2528 (ราชกิจจานุเบกษา. 2528 : 32 - 33) ได้ให้ความหมายของคำว่า ยาเสพติดให้โทษไว้ดังนี้ คือ สารเคมีหรือวัตถุชนิดใด ๆ ซึ่งเมื่อเสพเข้าสู่ร่างกายไม่ว่าจะโดยวิธีรับประทาน ดม สูบ ฉีด หรือด้วยวิธีใด ๆ แล้วทำให้เกิดผลต่อร่างกายและจิตใจในลักษณะสำคัญ เช่น

1. ผู้เสพยา ต้องเพิ่มขนาดการเสพมากขึ้นเป็นลำดับ
2. ผู้เสพยา จะเกิดอาการถอนยา เมื่อหยุดใช้ยา หรือขาดยา
3. ผู้เสพยา จะเกิดความต้องการเสพทั้งทางร่างกายและจิตใจอย่างรุนแรงตลอดเวลา
4. ผู้เสพยา จะมีสุขภาพร่างกายที่ทรุดโทรม

องค์การอนามัยโลก ได้ให้ความหมายของยาเสพติดไว้ว่า ยาเสพติด หมายถึง ยาหรือสารเคมีที่เสพเข้าสู่ร่างกายแล้วทำให้เกิดพิษเรื้อรังแก่ร่างกายของผู้เสพและก่อให้เกิดความเสื่อมโทรมไปถึงสังคมอีกด้วย นอกจากนี้ยาเสพติดยังมีคุณลักษณะสำคัญ ดังนี้ (ไพโรจน์ ศิริโรจน์. 2519 : 19)

1.สิ่งที่เสพเข้าไปแล้วทำให้ร่างกายทรุดโทรม

2.เกิดความต้องการอย่างแรงกล้าทั้งทางร่างกายและจิตใจที่จะหายามาเสพให้ได้ต่อเนื่องกันเป็นระยะ ๆ และจะต้องเสาะแสวงหายามาเสพให้ได้ไม่ว่าจะด้วยวิธีใด ๆ ก็ตาม

3.ผู้เสพต้องยอมทนในสภาพอยู่ใต้บังคับให้ต้องเสพ ถือว่าเป็นทาสของยาต้องเสพยาเสพติดนั้นตลอดไปจะหยุดเสพไม่ได้

4.ผู้เสพต้องเพิ่มปริมาณในการเสพยาเสพติดมากขึ้นเรื่อย ๆ จนเป็นอันตรายแก่ร่างกายและจิตใจ

จากคำนิยามขององค์การอนามัยโลกและจากการค้นคว้าด้านเภสัชวิทยาของยาเสพติด จึงประมวลความหมายและลักษณะของยาเสพติดไว้ว่า (สมทรง กาญจนหุด. 2521 : 80-88) เป็นสารที่เมื่อเสพเข้าไปสู่ร่างกายมนุษย์แล้วจะเกิดพิษเรื้อรังทำอันตรายแก่สุขภาพร่างกายของผู้เสพให้เสื่อมโทรมลงจะเกิดอาการเสพติดทางใจ (Psychological Dependence) โดยเข้าไปออกฤทธิ์ที่สมองและประสาทในเนื้อเยื่อต่าง ๆ ของร่างกาย เมื่อหมดฤทธิ์ยาร่างกายจะปรับเข้าสู่ธรรมชาติการทำงานของอวัยวะบางอย่างจะรุนแรงกว่าปกติ เกิดอาการถอนยาหรือกลุ่มอาการอดยาเกิดขึ้นอย่างเฉียบพลัน เช่นที่ชาวบ้านเรียกว่า การเสี้ยนยาหรือลงแดง เช่นเริ่มเป็นน้อย ๆ เมื่อขาดยา 4 – 5 ชั่วโมง จะมีอาการกระวนกระวาย ปวดเมื่อย น้ำมูกน้ำตาไหล รุนแรงเป็นลำดับจนถึงขั้นปวดกล้ามเนื้อ ปวดกระดูก ท้องร่วงและถ่ายเป็นเลือด ทำให้ผู้ติดยาเสพติดต้องขนขวายหายาเสพติดมาเสพเพิ่ม เมื่อเริ่มอาการนี้ขึ้นจะทำให้หยุดยาไม่ได้

เกิดพิษภัยและโรคร้ายต่อสังคม ทำให้เสื่อมเสียหายทางด้านเศรษฐกิจและสังคม ทำให้เสียหายทั้งทางเศรษฐกิจและความมั่นคงของชาติ รวมทั้งแรงงาน ทรัพยากร และความเสียในด้านระดมขุมกำลังต่าง ๆมารณรงค์ปราบปรามและบำบัดรักษาการติดยาเสพติดเหล่านี้ นอกจากนี้ยังเป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดอาชญากรรมต่างๆ ได้

ตามความเข้าใจของประชาชนทั่วไปที่ได้รับข้อมูลทางสื่อมวลชน สารบางอย่างอาจไม่มีฤทธิ์ทางเสพติดเรียกว่าเป็นยาเสพติด เช่น ทินเนอร์ น้ำมันระเหยต่าง ๆ ซึ่งกลุ่มของสารระเหยเหล่านี้ในทางวิชาการยังพิสูจน์ไม่ได้ว่าสารเหล่านั้นเป็นสารเสพติด แต่พิสูจน์ได้ว่ามนุษย์ติดสารเหล่านี้ ทั้งนี้มนุษย์มีพฤติกรรมไปติดสารนั้นเอง โดยตัวของสารเองนั้นไม่มีฤทธิ์ทำให้ เสพติด ซึ่งในขณะนี้สามารถแยกสารเสพติดที่คนทั้งหลายเข้าใจกันได้ 3 ประเภท คือ (วิชัย โปษยจินดา. 2525 : 68 – 69)

1. ยาเสพติดซึ่งพิสูจน์แล้วว่ามีฤทธิ์ทำให้คนติดและเป็นสารที่ผิดกฎหมาย เช่น ฝิ่น มอร์ฟีน เฮโรอีน

2. ยาเสพติดที่มีฤทธิ์ทำให้คนติดแต่เป็นสารที่ถูกกฎหมาย เช่น บุหรี่ สุรา

3. ยาเสพติดซึ่งโดยตัวของสารนั้นไม่มีฤทธิ์เสพติด แต่มนุษย์มีพฤติกรรมไปติดสารนั้น ซึ่งเป็นสารระเหยทั้งหลาย เช่น ทินเนอร์ เบนซิน

จากที่มีผู้กล่าวมาทั้งหมด จะเห็นได้ว่า ความหมายที่กำหนดโดย ป.ป.ส.เป็นความหมายกว้างและครอบคลุม ดังนั้น การวิจัยครั้งนี้ จึงใช้ความหมายดังกล่าว คือ ยาเสพติด หมายถึง สารหรือยาที่อาจเป็นผลิตภัณฑ์จากธรรมชาติหรือจากการสังเคราะห์ ซึ่งเมื่อบุคคลใดเสพหรือได้รับเข้าไปในร่างกายซ้ำๆ กันแล้วไม่ว่าจะด้วยวิธีใด ๆ เป็นช่วงระยะ ๆ หรือนานติดต่อกัน

ก็ตามจะทำให้บุคคลนั้นต้องตกอยู่ใต้อำนาจหรือเป็นทาสของสิ่งนั้น ทางด้านร่างกายและจิตใจ หรือจิตใจเพียงอย่างเดียว นอกจากนี้ยังอาจต้องเพิ่มปริมาณการเสพขึ้นเรื่อย ๆ หรือทำให้สุขภาพของผู้เสพติดเสื่อมโทรมลง และเมื่อถึงเวลาอยากยาเสพแล้วไม่ได้เสพจะมีอาการผิดปกติทางด้านร่างกายและจิตใจ หรือเฉพาะทางด้านจิตใจเกิดขึ้นในผู้เสพนั้น

2.1.2 ประเภทของยาเสพติด

ประเภทของยาเสพติด ปัจจุบันยาเสพติดมีมากกว่าร้อยชนิด สามารถจัดแบ่งเป็นประเภทต่าง ๆ นอกจากแบ่งตามการออกฤทธิ์แล้ว ยังแบ่งตามแหล่งที่มา แบ่งตามกฎหมาย และแบ่งตามองค์การอนามัยโลก ได้ดังนี้ (สำนักงาน ป.ป.ส. 2537. : 16-19)

1. แบ่งตามการออกฤทธิ์ต่อระบบประสาทส่วนกลาง ยากเสพติดมีคุณสมบัติสำคัญคือสามารถออกฤทธิ์ต่อระบบประสาทส่วนกลาง สามารถแบ่งยาเสพติดออกเป็น 4 ประเภท คือ

1.1 ประเภทกดประสาท เช่น กลุ่มฝิ่น (ฝิ่นยา มอร์ฟีน โคเดอีน เฮโรอีน ฯลฯ) ยาระงับประสาทและยานอนหลับ (เซโคบาร์บิตาล ฯลฯ) ยากล่อมประสาท (เมโปรบาเมท ไดอาซิแพม คลอไดอซิพอกไซด์ ฯลฯ) สารระเหย (ทินเนอร์ แลกเกอร์ กาว น้ำมันเบนซิน ฯลฯ) เครื่องดื่มมึนเมา (เหล้า เบียร์ วิสกี้ ฯลฯ)

1.2 ประเภทกระตุ้นประสาท เช่น แอมเฟตามีน เมทแอมเฟตามีน(ยาบ้า) อีเฟดรีน กระท่อม โคเคอิน (โคเคน) กาแฟ ฯลฯ

1.3 ประเภทหลอนประสาท เช่น แอลเอสดี ดี เอ็ม ที เห็ดขี้ควาย ฯลฯ

1.4 ประเภทออกฤทธิ์ผสมผสาน อาจกด กระตุ้น หรือหลอนประสาทผสมร่วมกันเช่น กัญชา ฯลฯ

2. แบ่งตามแหล่งที่มา

2.1 ประเภทที่ได้จากธรรมชาติ เช่น ฝิ่น มอร์ฟีน กระท่อม กัญชา ฯลฯ

2.2 ประเภทที่ได้จากการสังเคราะห์ เช่น เฮโรอิน เซโคบาร์บิตาล แอมเฟตามีน ฯลฯ

3. แบ่งตามกฎหมาย แบ่งได้เป็น 2. ประเภท คือประเภทถูกกฎหมาย เช่น ยาแก้ไอน้ำดำ บุหรี่ เหล้า กาแฟ ฯลฯประเภทผิดกฎหมาย

3.1 ยาเสพติดให้โทษ ตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ.2522 ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยฉบับที่ 2 พ.ศ. 2528 และฉบับที่ 3 พ.ศ. 2530 จัดแบ่งออกเป็น 5 ประเภท คือ

ประเภท 1 ได้แก่ เฮโรอีน อาเซทอร์ฟีน แอมเฟตามีน ฯลฯ (เป็นยาเสพติดให้โทษชนิดร้ายแรง)

ประเภท 2 ได้แก่ ฝิ่น มอร์ฟีน โคเคอีน (โคเคน) (เป็นยาเสพติดให้โทษทั่วไป)

ประเภท 3 ได้แก่ ยาแก้ไอที่มีฝิ่นหรือโคเคนเป็นส่วนผสม ยาแก้ท้องเสียที่มีไอฟีน้อคซีเลท เป็นส่วนผสม ฯลฯ (เป็นยาเสพติดให้โทษชนิดเป็นตำรับยาที่มียาเสพติดให้โทษประเภท 2 ปรุงผสมอยู่ด้วย)

ประเภท 4 ได้แก่ อาเซติดแคนไฮไดรด์ อาเซติลคลอ-ไรด์ (เป็นสารเคมีที่ใช้ในการผลิตยาเสพติดให้โทษประเภท 1 หรือ ประเภท 2)

ประเภท 5 ได้แก่ กัญชา กระท่อม (เป็นยาเสพติดให้โทษที่มีได้เข้าข่ายอยู่ในประเภท 1 ถึงประเภท 4)

3.2 วัตถุออกฤทธิ์ ตามพระราชบัญญัติวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตใจและประสาท พ.ศ. 2518 ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยฉบับที่ 2 พ.ศ. 2528 และฉบับที่ 3 พ.ศ. 2535 จัดแบ่งออกเป็น 4 ประเภท คือ

ประเภท 1 ดีเอ็มที เมสคาลีน แอลเอสดี เตตราไฮ-ไดร์ แคนนาบินอล ฯลฯ
ประเภท 2 เมทแอมเฟตามีน อิเฟดรินเมธิลเฟนิแดท เซโคบาร์บิตาล ไดอาซิแพม คลอไดอาซิพอกไซด์ ฯลฯ

ประเภท 3 อะโมบาร์บินาล ไซโคลบาร์บิตาล กลูเตธิ-ไมด์ เมโปรบาเมท ฯลฯ

ประเภท 4 บาร์บิตาล ฟีโนบาร์บิตาล ไดอาซีแพม คลอไดอาซีพอกไซด์ ฯลฯ

สารระเหย ตามพระราชกำหนดป้องกันการใช้สารระเหย พ.ศ. 2533 แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ เป็นสารเคมี เช่น อาซีโทร เอทิล อาซิเดท โทลอิน ฯลฯ และเป็นผลิตภัณฑ์ เช่น แล็กเกอร์ ทินเนอร์ กาว ฯลฯ

4. แบ่งตามองค์การอนามัยโลก องค์การอนามัยโลกได้จัดแบ่งยาเสพติดออกเป็น 9 ประเภท ดังนี้

4.1 ประเภทฝิ่นและมอร์ฟีน เช่น ฝิ่น มอร์ฟีน เฮโรอีน เพทิดีน

4.2 ประเภทบาบิทูเรท รวมทั้งยาที่มีฤทธิ์ทำนองเดียวกัน เช่น เซโคบาร์บิตาล อะโมบาร์บิตาล พาราลดีไฮด์ เมโปรบาเบท ไดอาซีแพม คลอไดอซีพอกไซด์

4.3 ประเภทแอลกอฮอล์ เช่น เหล้า เบียร์ วิสกี้

4.4 ประเภทแอมเฟตามีน เช่น แอมเฟตามิน เคกซ์แอมเฟตามีน

4.5 ประเภทโคเคน เช่น โคเคน ใบโคคา

4.6 ประเภทกัญชา เช่น ใบกัญชา ยางกัญชา

4.7 ประเภทคัท เช่น ใบคัท ใบกระท่อม

4.8 ประะเภทหลอนประสาท เช่น แอลเอสดี ดีเอ็มที เมสคาลีน เมล็ดมอร์นิ่งโกลลี่ ต้นลำโพง เห็ดเมาบางชนิด

4.9 ประเภทอื่น ๆ เป็นพวกที่ไม่สามารถเข้าประเภทได้ เช่น ทินเนอร์ น้ำมันเบนซินน้ำยาล้างเล็บ ยาแก้ปวด บุหรี่ (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปราบยาเสพติด. 2537. : 21-23)

2.1.3 ยาเสพติดที่แพร่ระบาดในสถานศึกษา

ยาเสพติดมีหลายชนิด แต่ในที่นี้จะขอกล่าวเฉพาะที่มีการแพร่ระบาดในสถานศึกษา 7 ชนิด ดังรายละเอียดต่อไปนี้ (สำนักงานกิจการพิเศษ กระทรวงศึกษาธิการ. 2542)

1. เฮโรอีน (Heroin) ได้จากการนำมอร์ฟีนไปแปรสภาพด้วยกรรมวิธีทางเคมี จะได้สารเรียกว่า เฮโรอีน มีลักษณะหลายรูปแบบ เช่น ผงสีขาว หรือสีครีม เป็นก้อน หรืออัดเป็นแท่งรูปสี่เหลี่ยมมีทั้งเป็นเม็ดและสารละลายใช้ฉีด ใช้ชื่อการค้าว่า ผงขาว แค๊ป ไก่ เฮโรอีนเบอร์ 4 เป็นผงสีขาว หรือสีครีม มีความบริสุทธิ์สูง เฮโรอีนเบอร์ 3 เป็นเกล็ดสีต่าง ๆ เช่น สีเทา สีน้ำตาล และสีดินลูกรัง มีความบริสุทธิ์ต่ำ เพราะผสมสารต่าง ๆ ลงไป เช่น สีควินิน และสตริกนิน

2. ฝิ่น (Opium) เป็นยาเสพติดที่ได้มาจากยาง ซึ่งกรีดจากเปลือกของฝิ่นดิบ มีกลิ่นเหม็นเขียวเรียกว่าฝิ่นดิบ อาการของผู้เสพจะมีอาการง่วงซึม แก้วตาหรี่ ไม่รู้สึกหิว ชีพจรเต้นเร็ว พูดเพ้อเจ้อ โทษที่ได้รับคือ จะทำให้ร่างกายทรุดโทรมซูบผอม ตัวเหลือง ริมฝีปากเขียว ทำลายสติปัญญา ผู้ที่เสพเกินขนาดอาจถึงขั้นเสียชีวิต

3. กัญชา (Maryuana) เป็นพืชล้มลุกจำพวกหญ้า ต้นสูงประมาณ 2-4 ฟุต ใบแตกเป็นแฉกคล้ายใบละหุ่งหรือมันสำปะหลัง เป็นพืชที่ขึ้นอยู่ในเขตร้อน ดอกและใบของต้นกัญชาตัวเมียจะมียางเหนียว ๆ เป็นสารชนิดหนึ่งที่ต้นกัญชาผลิตออกมา เพื่อปกคลุมใบอ่อนและดอก ถ้ามีแดดร้อนเท่าใดก็จะมียางเหนียว ๆ มาก และเข้มข้นเท่านั้น ยางเหนียว ๆ เป็นสารเสพติดในกัญชา คือ เตตร้าไฮโดร คานาบินอล (Tetrahydro Canabinol) หรือ ที.เอช.ซี.(T.H.C.)

ฤทธิ์ของกัญชา คือ กระตุ้นประสาท แก้ปวด และออกฤทธิ์ต่อจิตประสาทหลายอย่างในขณะเดียวกัน ทั้งขันอยู่กับขนาดและที่ใช้วิธีเสพ

การสูบกัญชาซึ่งมวนไว้ในลักษณะเหมือนกับบุหรี่ 1 มวน จะทำให้ความจำของผู้สูบเสียไปชั่วขณะ ความสามารถในการทำงานที่จะต้องใช้สมองเสียไป ผู้สูบจะเกิดความสับสนระหว่างอดีต ปัจจุบัน และอนาคต บุคลิกจะเปลี่ยนไป

การเสพกัญชาในขนาดสูง จะทำให้ผู้สูบมีอาการประสาทหลอน เห็นภาพลวงตา เกิดความระแวง ความคิดสับสน และอาจทำให้เกิดโรคจิตที่เรียกว่า จิตเภท (Schisophrenia) ผู้ป่วยจะแยกตัวออกจากสังคม ไม่สนใจตัวเอง ความคิดสับสนไม่ต่อเนื่อง หูแว่ว หัวใจเต้นเร็ว
(สุพัฒน์ ธีรเวชเจริญชัย. 2542 : 64 – 76)

4. ยาบ้า ยาขยัน ยาโด๊ป ยาแก้ง่วง เป็นชื่อที่บุคคลทั่วไปรู้จัก แอมเฟตามีน ชื่อทางการค้าว่า เบนซีดริน ยานี้จะกระตุ้นระบบประสาทส่วนกลาง ทำให้สมองตื่นตัวอยู่เสมอ ไม่เกิดอาการง่วงหลับเป็นที่รู้จักดีในกลุ่มผู้ใช้แรงงาน ผู้ขับรถสิบล้อ นักเรียน นักศึกษาบางกลุ่มในวงการแพทย์ใช้แอมเฟตามีนและอนุพันธ์ของมันในการรักษาโรคอ้วน โดยยามีผลในการควบคุมศูนย์ที่ทำให้ ทำไม่หิว น้ำหนักจะลดลง เนื่องจากร่างกายได้รับอาหารน้อย

การใช้แอมเฟตามีนเป็นประจำทำให้เกิดเสพติด เนื่องจากยานี้ทำให้เกิดซินยาง่าย และเมื่อได้รับยาฤทธิ์ของที่ไม่พึงประสงค์ก็คือ ดื่นเต้น หวาดกลัว สั่น อ่อนเพลีย สับสน ประสาทหลอน ความจำเสื่อม สติปัญญาทึบ ระแวง มีเสียงรอบตัว และรู้สึกคล้ายจะมีคนมาทำร้ายเป็นสาเหตุทำให้รุกรานผู้อื่น

การเป็นพิษเนื่องจากได้รับแอมเฟตามีนเกินขนาด หรือเกิดอาการพิษเฉียบพลัน ผู้ป่วยจะมีความดันโลหิตสูง กระวนกระวาย นอนไม่หลับ ขาดความรับผิดชอบ สมรรถภาพทางจิตเสื่อม ผู้จำเป็นต้องใช้แอมเฟตามีนหรือใช้อนุพันธ์ของมันช่วยลดความอ้วน ควรใช้ยาภายใต้การดูแลของแพทย์เท่านั้น เพราะอันตรายของยามีมาก

ดังนั้นจะเห็นว่า การแก้ปัญหาการงาวงนอน อ่อนเพลีย ของผู้ใช้แรงงาน เช่น ผู้ขับรถ หรือนักเรียน โดยใช้แอมเฟตามีนแก้ปัญหา เป็นสิ่งไม่ควรกระทำ เพราะจะทำให้โทษสูงกว่าประโยชน์ที่จะได้รับ

5. ไอระเหย (Inhalants)เป็นสารชนิดไฮโดรคาร์บอนซึ่งระเหยได้ การติดยาไอระเหยนี้หมายถึง พวกแอโรโซล (Aerosols) เท่านั้น ไม่ได้หมายถึงไอระเหยซึ่งใช้เป็นยาสลบ เช่น อีเทอร์ คลอโรฟอร์ม หรือไนตรัสออกไซด์ (ก๊าซหัวเราะ)

ชนิดของไอระเหยที่ควรรู้จัก ได้แก่ น้ำยาล้างแลกเกอร์และสี กาว พลาสติก แลกเกอร์ ทินเนอร์ กาวเครื่องบินเจ็ต น้ำหมึกปากกาลูกลื่น น้ำยาล้างเล็บ น้ำยาซักแห้ง สเปรย์สำหรับไล่แมลง

พฤติกรรมของมนุษย์การสูบดมสารระเหยไฮโดรคาร์บอน เพื่อหนีทุกข์หรือเพื่อความสุขได้มีในยุโรป อังกฤษ อเมริกา ตั้งแต่ พ.ศ. 2343 ต่อมาการสูดดมกาวและยาทาเล็บเริ่มขึ้นในปี พ.ศ.2403 องค์การอนามัยโลก ประกาศว่าการดมสารระเหย (Inhalants) เช่น ทินเนอร์ผสมสี แลกเกอร์ทาเครื่องเรือน น้ำมันเบนซิน เป็นสิ่งผิดกฎหมาย และเป็นอันตรายต่อร่างกายและจิตใจมนุษย์ เสนอให้ประต่าง ๆ ออกกฎหมายว่า เป็นสิ่งกฎหมายต้องมีมาตรการควบคุม เพราะเกิดปัญหาสำคัญในวัยรุ่นและเยาวชน ทำให้ผู้เสพมีอาการเมามาย ควบคุมตัวเองไม่ได้มีพฤติกรรมที่ก้าวร้าว นอกจากนี้ยังทำให้เกิดอันตรายแก่ระบบทางเดินหายใจตั้งแต่จมูกถึงปอด

จากการวิจัยของหลายสถาบัน พบว่า ผู้เสพสารนี้มักเป็นวัยรุ่น หรือเยาวชนอายุน้อยกว่า 25 ปี ปัญหาในการเสพพบในประเทศที่พัฒนาแล้ว และกำลังพัฒนา และการเสพสารระเหยอาจนำไปสู่การใช้สิ่งเสพติดที่ร้ายแรง เช่น เฮโรอีน เด็กที่เสพส่วนมากมาจากครอบครัวที่แตกแยก มีประวัติถูกตำรวจจับกุม มีพฤติกรรมที่ก้าวร้าวรุนแรง เมื่อเสพสารนี้แล้วมักจะไม่สนใจต่อการเล่าเรียน ง่วงซึม ไอระเหยเหล่านี้ใช้โดยวิธีสูดดม ไอระเหยจัดอยู่ในกลุ่มของยากดสมองคล้ายคลึงกับฤทธิ์แอลกอฮอล์และยานอนหลับ แต่อาการของผู้ที่ได้รับไอระเหยต่างชนิดกันมิได้แตกต่างกันพบว่าในระยะแรกที่ได้รับไอระเหย มีอารมณ์เคลิ้มฝันเล็กน้อย แล้วตามด้วยความจำสับสนไม่รู้จักกาละเทศะ การทรงตัวเสียไปจนเดินเซ พฤติกรรมต่าง ๆ ที่ผู้ติดไอระเหยแสดงออกมาคล้ายกับคนเมาเหล้า สารระเหยบางชนิดทำให้ประสาทหลอน หลงผิด และไม่สามารถควบคุมตัวเองได้ ถ้าได้รับสารชนิดนี้ในขนาดสูง ๆ จะทำให้เกิดอาการชัก โคม่า และตายได้ในที่สุด

สาเหตุของการติดไอระเหย เพราะเข้าว่าในบุคคลในโดยเฉพาะวัยรุ่น เมื่อมีอารมณ์ผิดปกติ เช่น อาการของโรคจิต กระวนกระวาย หรือเศร้าซึม มักหาทางออกโดยติดไอระเหยเพื่อบรรเทาอาการเหล่านั้น หรือเพื่อเข้ากับสังคมตนได้ หรือเพื่อระงับความพอใจในชีวิตประจำวัน

ส่วนวิธีการดมสารระเหย มีหลายวิธีด้วยกัน เช่น ใส่สำลีห่อด้วยผ้าเช็ดหน้า วิธีนี้ผู้เสพสารระเหยมักมีลักษณะฝ่ามือไหม้เป็นสีน้ำตาล จากสารระคายเคืองบริเวณผิวหนังที่ฝ่ามือใส่ในขวดยาดม วิธีโดยเอาไส้ยาดมออกแล้วเอาสำลีชุบสารระเหยใส่แทน มักพบในผู้ใหญ่ และไม่มีประวัติเกี่ยวข้องกับสิ่งเสพติดอื่น ๆ สูดดมโดยตรงจากขวด วิธีนี้มัก ใช้แลกเกอร์ พอเหมาะสำหรับพกพา เปิดฝาขวดสูดดมได้เลย ใส่ถุงพลาสติก แล้วใส่หลอดกาแฟ วิธีเสพโดยใส่หลอดกาแฟเหนือระดับสารระเหยสูดดมที่ระเหยขึ้นมา และฉีดสเปรย์ใส่ถุงดมจนหมดกลิ่น วิธีนี้อันตรายมากเนื่องจากปริมาณความเข้มข้นของสารระเหยสูง

6. บุหรี่ ถือเป็นสิ่งเสพติดที่ไม่ผิดกฎหมาย บุหรี่มีสารเคมีที่ทำให้เกิดโทษต่อร่างกาย เช่น สารนิโครติน ที่มีผลต่อระบบหัวใจและหลอดเลือด สารคาร์บอนน็อคไซด์ เป็นตัวทำลายออกซิเจน ทาร์และสารกัมมันตภาพรังสี เป็นสารที่ก่อให้เกิดมะเร็งเป็นต้น สำหรับนิโครตินเป็นองค์ประกอบทำให้คนติดบุหรี่ มีฤทธิ์กระตุ้นประสาท ผลที่ทำให้เกิดขึ้นคือ ระบบหัวใจและหลอดเลือด ตลอดจนระบบอาหารทำงานผิดปกติ เช่นหัวใจเต้นเร็ว ความดันโลหิตสูง ท้องแน่น ท้องอืด เบื่ออาหาร ฯ ลฯ ผู้ที่สูบนิโครตินนาน ๆ ส่วนมากจะนอนไม่ค่อยหลับ เป็นแผลในกระเพาะอาหาร โรคที่สำคัญ ทำให้หลอดเลือดแดงตีบตัน ทำให้ปลายมือ ปลายเท้าอักเสบชา เพราะขาดเลือดไปเลี้ยง ถ้าเกิดกับหลอดเลือดหัวใจ หัวใจจะขาดเลือด ทำให้หัวใจวาย

7. สุรา เป็นสิ่งเสพติดที่ไม่ผิดกฎหมาย ถ้าร่างกายได้รับปริมาณน้อย จะรู้สึกสบาย อารมณ์ดี แต่ถ้ารับปริมาณมากขึ้นจะไปกดสมอง การควบคุมตนเอง การตัดสินใจ การยับยั้งและการหักห้ามใจจะเสียไป แต่ถ้าได้รับปริมาณเพิ่มมากขึ้นอีก อาจจะสลบหรือหมดสติ นอกจากนั้นจะทำให้ระคายเคืองต่อกระเพาะอาหาร หัวใจเต้นเร็ว ความดันโลหิตสูง ปัสสาวะบ่อย อาการของผู้เสพ ทำให้หลอดเลือดบริเวณผิวหนังขยาย ผู้ดื่มจะมีอาการตัวแดงหน้าแดง และอุณหภูมิภายในตัวลดลง โทษที่ได้รับ ผู้เสพติด มักเป็นโรคพิษสุราเรื้อรัง มักปรากฏอาการต่างๆ คือใบหน้าบวมฉุ หน้าแดง ตาแดง ผิวคล้ำ สติปัญญาเสื่อม จิตผิดปกติ กระเพาะอาหารอักเสบ กล้ามเนื้ออ่อนเปลี้ย อาจเกิดโรคตับแข็ง (ธัญสิทธิ์ วรรณปกาสิต 2543 : 21 ; อ้างอิงจาก อดม ดุจศรีวัชร, 2539 : 35)

2.1.4 โทษและพิษภัยของยาเสพติด

1.โทษต่อจิตใจผู้เสพได้แก่

1.1 วิตกกังวล ขาดสมาธิในการทำงาน ซึมเสร้า กังวล เลื่อนลอยหรือฟุ้งซ่านทำงานไม่ได้ อยู่ภาวะมึนเมาตลอดเวลา และอาจเป็นโรคจิตได้ง่าย

1.2 บุคลิกภาพ ขาดความสนใจในตัวเอง ทั้งความประพฤติ ความสะอาดและสติสัมปชัญญะ มีอากัปกริยาแปลก ๆ เปลี่ยนไปจากเดิม

2. โทษต่อร่างกายผู้เสพคือ

2.1 สุขภาพทรุดโทรม เพราะระบบอวัยวะต่าง ๆ ของร่างกายถูกพิษยาทำให้เสื่อมลง น้ำหนักตัวลด ผิวคล้ำซีด

2.2 เกิดโรคแทรกซ้อน เนื่องจากความทานต่อโรคน้อยกว่าปกติ ทำให้ติดเชื้อโรคได้ง่ายเจ็บไข้ได้ง่าย และรุนแรงได้มากและรักษายาก

2.3 เกิดอุบัติเหตุได้ง่าย เช่น หกล้ม รถชน ถูกกระทบกระแทกต่าง ๆ เพราะการควบคุมทางกล้ามเนื้อและประสาทบกพร่อง ใจลอย ทำงานด้วยความประมาท และเสี่ยงต่ออุบัติเหตุอยู่ตลอดเวลา

2.4 โทษที่ร้ายแรงมาก คือเกิดอาการขาดยา จะคลุ้มคลั่งถึงขั้นอาละวาด เมื่อหิวมีอาการอยากยาเสพติดและหายาไม่ทัน เริ่มด้วยการนอนไม่หลับ น้ำตาไหล เหงื่ออก อาเจียน ท้องเดิน กล้ามเนื้อกระดุกกระวนกระวายและในที่สุดจะมีอาการเหมือนคนบ้าเป็นบ่อเกิดแห่งอาชญากรรม

3. โทษต่อครอบครัว

3.1 ความรับผิดชอบต่อครอบครัวและญาติพี่น้องหมดสิ้นไป ไม่สนใจที่จะดูแลครอบครัว เกิดปัญหาทะเลาะวิวาทในครอบครัว

3.2 ทำให้เสียทรัพย์สิน เงินทอง ที่จะต้องหามาซื้อยาเสพติด จนจะไม่มีใช้จ่ายอย่างอื่น และต้องเสียเงินรักษาตัวเอง เพื่อเลิกยาเสพติด

3.3 ทำงานบกพร่องไม่ได้เลื่อนขั้นเงินเดือน หรือถูกออกจากงาน หรือร้ายแรงที่สุด คืออาจถูกดำเนินคดีทางกฎหมายทำให้ต้องเสียทรัพย์สิน

3.4 สูญเสียความสามารถในการหาเลี้ยงครอบครัว การสูญเสียทรัพย์สิน หน้าที่การงานและปัญหาทางร่างกายและจิตใจจะส่งผลนำมาซึ่งความหายนะสู่ครอบครัวและญาติพี่น้อง

4. โทษต่อสังคมและเศรษฐกิจ

4.1 เนื่องจากเป็นคนมีปัญหาต่าง ๆ มากมาย มีความประพฤติและบุคลิกลักษณะเสื่อมจนเป็นที่รังเกียจของสังคม ถูกกดดันจากปัญหารอบด้าน มีโอกาสเป็นเหยื่อของการก่ออาชญากรรมรวมทั้งถูกผลักดันให้ประกอบกิจที่ผิดศีลธรรม เพื่อแลกเปลี่ยนกับสิ่งเสพติด เช่น ต้องพูดปด ต้องขโมย ต้องกลายเป็นอาชญากร แสวงหาซื้อยาเสพติดเพื่อคลายความอยากงุ่นง่านภาวะต่าง ๆ เหล่านี้ล้วนแต่เป็นการทำลายอนาคตทำลายชื่อเสียงของตนเองและวงศ์ตระกูล

4.2 ก่อปัญหาอุบัติเหตุอันตรายต่าง ๆ ต่อตนเองและผู้อื่นได้ง่าย

4.3 ถ่วงความก้าวหน้าของสังคม ชุมชน โดยเป็นภาระต่อประชาชนที่ต้องเสียภาษีรายได้มาปราบปราม บำบัดรักษาแก่ผู้ติดยาเสพติดอยู่ตลอดเวลา

4.4 สูญเสียแรงงานโดยไร้ประโยชน์ บั่นทอนประสิทธิภาพของผลิต ทำให้รายได้ของชาติกระทบกระเทือน เป็นการสูญเสียทางเศรษฐกิจของชาติ

5. โทษที่ก่อให้เกิดแก่ส่วนรวมและประเทศชาติ

ผู้ติดยาเสพติดให้โทษ จะถูกพิษภัยเหล่านั้นครอบงำจนก่อให้เกิดโทษร้ายแรงต่าง ๆ ได้ นับตั้งแต่ร่างกายและชีวิตของตนเอง ทรัพย์สินสมบัติทั่ว ๆ ไป ตลอดจนเป็นภาระและภยันอันตรายต่อผู้อื่นที่แวดล้อมอยู่ในชุมชนและผลร้ายก็สะท้อนมาถึงประเทศชาติอันเป็นส่วนรวม รัฐต้องมีภาระในการป้องปราบปรามและให้การรักษาแก่ผู้ที่ติดยาเสพติดให้โทษ โดยใช้ทั้งบุคลากรและเงินงบประมาณแผ่นดินที่เก็บได้จากภาษีอากร ความมั่นคงของประเทศชาติถูกกระทบกระเทือนเอกราชอธิปไตยเสี่ยงอยู่ในอันตราย เศรษฐกิจทรุด ประชาชนเดือดร้อนเพราะเหตุอาชญากรรม การป้องกันประเทศอ่อนแอเพราะสูญเสียพลังงานไปกับผู้ติดยาเสพติดให้โทษเหล่านี้ซึ่งเป็นเรื่องที่น่าเป็นห่วง

2.1.5 สาเหตุของการเสพสารเสพติด

สาเหตุที่ทำให้นักเรียนและเยาวชนเข้าไปใช้สารเสพติดนั้น มีหลายประการด้วยกันคือ (สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดปทุมธานี 2546 ; 3)

1. เกิดจากตัวนักเรียนเอง สาเหตุส่วนนี้อาจมาจาก

1.1 ความบกพร่องทางร่างกาย อันเนื่องมาจากความพิการด้านต่าง ๆ โดยกำเนิดหรือเกิดขึ้นภายหลัง จำเป็นต้องทนมีชีวิตอยู่ในสังคมด้วยความกดดันจากการล้อเลียน ดูถูกหรือถูกละทิ้งหรือให้ความเห็นใจเด็กจนเกินเหตุ ทำให้ผู้พิการเหล่านั้นเกิดความหงุดหงิดมีปมด้อยไม่เป็นตัวของตัวเอง ขาดกำลังใจ ไม่กล้าสู้สภาพความเป็นจริงของตน ดังนั้นนักเรียนเหล่านี้ จึงหาทางออกโดยแสวงหาที่พึ่ง หรือแสวงหาที่พึ่งทางใจ เพื่อทดแทนสิ่งต่าง ๆ ด้วยการเสพสารเสพติด หรือก่อให้เกิดปัญหาสังคมอื่น ๆ

1.2 เกิดการเจ็บป่วยเรื้อรัง ทั้งที่ทราบสาเหตุและไม่ทราบสาเหตุ แล้วใช้ยานั้นเพื่อรักษาการเจ็บป่วยเป็นประจำจนเกิดการติดยา

1.3 เกิดจากความบกพร่องทางสภาพจิตใจ จากการศึกษาผู้ที่ติดสารเสพติดพบว่ามีสภาพจิตใจหลายประเภทที่อาจเป็นเหตุนำไปสู่การติดสารเสพติด ได้แก่

1.3.1 ผู้เป็นโรคจิตหรือโรคประสาท เช่น โรคจิตเภท อาจใช้สารเสพติดเพื่อระงับอาการและต้องใช้อยู่บ่อย ๆ จึงติดสารเสพติด

1.3.2 บุคลิกภาพผิดปกติ เช่น เด็กเกเรไม่ชอบอยู่ในกรอบประเพณี ชอบเล่นการพนัน ชอบรังแกและแกล้งผู้อื่น ชอบหนีโรงเรียน เป็นต้น สภาพจิตนี้อาจเป็นมาแต่กำเนิดหรือเกิดจากการเลี้ยงดูในระยะแรก เด็กพวกนี้จะหันเข้าใช้และติดสารเสพติดหากสารเสพติดนั้นหาได้ง่าย

1.3.3 บุคลิกภาพอ่อนแอ ผู้ที่อ่อนแอไม่เป็นตัวของตัวเอง ชอบอิงและพึ่งพาผู้อื่นอาจตกเป็นเหยื่อของสภาพแวดล้อมที่สารเสพติดหาได้ง่ายและมีเพื่อน หรือผู้เกี่ยวข้องชักจูงหรือหลอกลวงไปใช้สารเสพติด โดยตัวเองไม่มีกำลังพอที่จะหักห้ามไม่ให้กระทำได้

บุคคลเหล่านี้ หากมีค่านิยมผิดไปจากปกติด้วยแล้ว ยิ่งมีโอกาสเกิดปัญหาสารเสพติดได้มาก บางคนอาจชอบโลดโผน หรือชอบเสี่ยงอันตราย ซึ่งทราบว่าสารเสพติดเป็นสิ่งต้องห้ามมีอันตรายยิ่งอยากลอง บางคนมีความพอใจในการกระทำในสิ่งที่ผิดแล้วไม่ถูกจับได้ หรือสามารถเลี่ยงพันได้ การขาดแนวความคิด ความไม่แน่ใจในดนเอง การขาดระเบียบวินัยตลอดจนการขาดความหวังในอนาคต ทำให้เยาวชนบางคนหลงทาง และไม่สามารถหาวิธีแก้ปัญหาได้ เมื่อประสบกับปัญหาต่าง ๆ ก็หันไปพึ่งพิงสารเสพติดและเลือกเป็นทางออกในการแก้ปัญหาจนทำให้ติดสารเสพติด จะเห็นได้ว่า สภาพจิตใจบางประเภทเป็นตัวการผลักดันให้คนเข้าไปใช้สารเสพติด และสภาพจิตบางอย่างทำให้ทนต่อแรงผลักดันของสภาพแวดล้อมไม่ได้ เลยนำไปสู่ปัญหาสารเสพติด

2. เกิดจากบิดา มารดา ผู้ปกครองและบรรยากาศภายในบ้าน

บิดา มารดา ผู้ปกครอง และบรรยากาศภายในบ้าน เป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดประการแรกที่หล่อหลอมเยาวชนให้เกิดผลเช่นไรในอนาคต สิ่งแวดล้อมที่สำคัญที่จะช่วยสร้างบุคลิกที่สมบูรณ์และสุขภาพจิตที่ดีให้แก่เยาวชนก็คือความสัมพันธ์ในครอบครัว ยกย่องนับถือกันและทั้งพ่อแม่ต่างก็รักลูก เยาวชนก็จะเจริญเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ดีในอนาคตและมีความสุข ถ้าเยาวชนขาดความสุขขาดความมั่นคงทางจิตใจ ความบกพร่องทางสุขภาพและความผิดปกติด้านอื่น ๆ ก็จะตามมา

สาเหตุที่ทำให้เยาวชนขาดความมั่นคงทางจิตใจแล้วหันไปหาสารเสพติด อันเนื่องมาจากผลสะท้อนจากการเลี้ยงดูของบิดามารดา และบรรยากาศภายในบ้าน พอสรุปได้ ดังนี้

2.1 ลักษณะที่อยู่อาศัย อยู่ในแหล่งเสื่อมโทรม และมีสารเสพติดจำหน่ายอยู่ทั่วไป

2.2 การปกครองของบิดามารดา ผู้ปกครอง

2.2.1 ตามใจ ทำให้เยาวชนประพฤติผิดระเบียบ

2.2.2 กวดขัน ทำให้เกิดการลองดี และประพฤติผิดในทางต่อต้าน

2.2.3 ละทิ้ง ทำให้เยาวชนขาดความอบอุ่น

2.3 ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว

2.3.1 ยากจนเกินไป ทำให้เยาวชนเกิดความคับข้องใจหาทางออกในทางที่ผิด

2.3.2 ร่ำรวยเกินไป จะหาความสุขต่าง ๆ และประพฤติไม่เหมาะสมกับวัย

2.4 เจตคติของบิดามารดา ผู้ปกครอง

2.4.1 ไม่ทราบจิตวิทยาเกี่ยวกับเด็ก

2.4.2 ไม่ให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียน

2.4.3 ไม่เห็นคุณค่าของการเรียน

2.5 ความประพฤติของบิดามารดา ไม่เป็นตัวอย่างที่ดีแก่เยาวชน

2.2 การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

2.2.1 นโยบายการดำเนินงานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ

จากสถานการณ์ปัญหายาเสพติดในปัจจุบัน ได้แพร่ระบาดเข้ามาในสถานศึกษา ฉะนั้น การแก้ปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาต้องดำเนินงานอย่างเข้มแข็งและต่อเนื่อง จึงกำหนดนโยบายเพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานด้านการป้องกันและแก้ปัญหายาเสพติด ในสถานศึกษา ดังนี้ (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2546)

1. ให้สถานศึกษานำกระแสพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่ทรงห่วงใยในปัญหายาเสพติดมาเป็นแนวทางปฏิบัติ ในการจัดกิจกรรมรณรงค์และประชาสัมพันธ์ให้นักเรียนนักศึกษา ตระหนักถึงสถานการณ์ความรุนแรงของปัญหายาเสพติด กระตุ้นและปลูกจิตสำนึกในการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ เหมาะสมกับเพศ วัย และฐานะ

2. ปฏิรูปหลักสูตรและระบบการเรียนการสอนให้เกิดกระบวนการคิดอย่างมีเหตุผล ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม สร้างทักษะชีวิต และพัฒนาศักยภาพของนักเรียน/นักศึกษา

3. สร้างเสริมภูมิคุ้มกัน จัดระบบดูแล เฝ้าระวัง ป้องกันกลุ่มเป้าหมายนักเรียน นักศึกษาที่ยังไม่เคยใช้ยาเสพติด (Potential Demand) ไม่ให้เข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด

4. สร้างบรรยากาศที่อบอุ่นภายในโรงเรียน โดยมอบหมายให้ครูที่ปรึกษาหรือครูประจำชั้นคอยสอดส่องดูแลพฤติกรรมและให้คำปรึกษาแก่เด็กนัดเรียนอย่างใกล้ชิด และดำเนินการตามระบบดูแลนักเรียน พร้อมกวดขัน กำชับให้นักเรียน นักศึกษา ไม่ออกจากเคหสถานหลังเวลา 22.00 น.

5. ปรับปรุงสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาให้สะอาด ร่มรื่น เป็นระเบียบ ปราศจากมุมอับ ควบคุมปัจจัยเสี่ยงบริเวณรอบสถานศึกษา และประสานงานกับชุมชนและหน่วยงานอื่นให้มีส่วนร่วมในการดำเนินการป้องกันและแก้ปัญหายาเสพติดอย่างจริงจัง

6. ถือเป็นนโยบายที่จะดูแลนักเรียน นักศึกษา ที่เสพยาเสพติดในฐานะผู้ป่วย โดยไม่ไล่ออกและส่งไปบำบัดรักษาทุกราย ตลอดจนให้ความคุ้มครองนักเรียน นักศึกษา ที่ถูกหลอกลวงหรือถูกใช้เป็นเครื่องมือในการจำหน่ายยาเสพติด

7. ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการค้ายาเสพติด ต้องส่งให้เจ้าหน้าที่ตำรวจดำเนินการทางกฎหมายอย่างเฉียบขาด ทั้งทางวินัยและกฎหมาย โดยให้ออกจากราชการไว้ก่อน

8. ผู้บริหารสถานศึกษาต้องให้ความสำคัญในการดำเนินการป้องกันและแก้ปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาอย่างจริงจัง หากละเลยหรือปกปิด ไม่เอาใจใส่ ขาดความรับผิดชอบ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องได้รับการลงโทษ

9. ให้ใช้ผลสัมฤทธิ์ในการดำเนินการป้องกันและแกปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาเป็นเกณฑ์ในการประกอบการพิจารณาความดีความชอบ การเลื่อนตำแหน่ง และการโอนย้ายผู้บริหารสถานศึกษาและผู้บริหารการศึกษา

10. ผู้บริหารระดับสูง และผู้ตรวจราชการ จะต้องร่วมกันรณรงค์เพื่อลดเป้าหมายผู้เกี่ยวข้องกับยาเสพติดทั้งหมดไป และให้กำกับติดตามการแก้ปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง สำหรับพื้นที่ที่ทำดีให้ยกย่องชมเชย

2.2.2 ยุทธศาสตร์ มาตรการดำเนินการป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษา

รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (ดร.สิริกร มณีรินทร์) ได้มอบหมายให้สถานศึกษา และหน่วยงานทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชนปิดกั้นโอกาสการใช้ยาเสพติดของเยาวชนทุกวิถีทาง โดยเน้นการจัดกิจกรรมสร้างเสริมทางเลือก การส่งเสริมความสามารถพิเศษการหล่อหลอมบุคลิกภาพพึ่งตนเองและการฝึนฝนอบรมทักษะชีวิต เพื่อการรู้จักการใคร่ครวญ แยกแยะผิดชอบ ชั่วดี และฝึกฝนวินัยในตนเองเพื่อรู้จักยับยั้งชั่งใจตามยุทธศาสตร์ 9 ประการ ดังนี้ (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2546)

1. จัดโครงการ "ครอบครัวเข้มแข็งโรงเรียนอบอุ่น " เพื่อเชื่อมและหลอมรวมพลังระหว่างบ้านและโรงเรียนให้เป็นที่พึ่งแก่เด็กและเยาวชนอย่างแท้จริง

2. นำศาสนธรรมสู่เด็กและเยาวชนเพื่อเป็นหลักในการดำรงชีวิตความร่วมมือระหว่างสถาบันทางศาสนาและโรงเรียน

3. สร้างเด็กและเยาวชนให้เป็นพลเมืองที่ดีและเคารพในประโยชน์สาธารณเหนือประโยชน์ส่วนตน ด้วยการเข้าร่วมกิจกรรมตามหลักสูตรและแนวทางของลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด ผู้บำเพ็ญประโยชน์ และการฝึกตามหลักสูตรนักศึกษาวิชาทหาร

4. ส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนได้ออกกำลังกาย และเล่นกีฬาอย่างสม่ำเสมอจนเป็นนิสัยเพื่อพัฒนาสุขภาพกายและใจ เสริมสร้างวินัยในตนเองและสามรถทำงานร่วมกันเป็นทีม

5. ส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนได้เล่นดนตรีเพื่อกล่อมเกลาจิตใจและเสริมสร้างสุนทรี-ภาพ

6. ส่งเสริมกิจกรรมด้านศิลปะเพื่อให้เด็กและเยาวชนได้ค้นพบความสามารถของตนเองมีช่องทางในการแสดงออกและสื่อสารที่หลากหลาย และสร้างเสริมความคิดสร้างสรรค์ซึ่งเป็นพื้นฐานที่สำคัญสำหรับโลกแห่งอนาคต

7. ให้ความสำคัญแก่การเรียนรู้วัฒนธรรมท้องถิ่น และวัฒนธรรมไทย เพื่อให้เด็กและเยาวชนมีความภาคภูมิใจ และผูกพันต่อท้องถิ่น รากฐานและวัฒนธรรมและสามารถเผชิญความเปลี่ยนแปลงด้วยความมั่นคงและรู้เท่าทัน

8. ถือเป็นหน้าที่สำคัญที่โรงเรียนจะต้องจัดการเรียนการสอน เพื่อให้ความรู้เสริมสร้างจิตสำนึกทักษะชีวิตและภูมิต้านทานต่อยาเสพติดและอบายมุข และจัดระบบดูแลนักเรียนทุกคนทั่วถึง โดยสร้างเครือข่ายแนะแนวภายในโงเรียน

9. วางแนวทางที่จะร่วมมือกับผู้ปกครอง เพื่อบำบัดรักษาและฟื้นฟูเด็กและเยาวชน ผู้หลงติดยาเสพติด

3. กำหนดมาตรฐาน ตัวชี้วัด ยุทธศาสตร์ พลังแผ่นดินเพื่อป้องกันยาเสพติด

กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดมาตรฐานสำหรับการดำเนินยุทธศาสตร์พลังแผ่นดิน พร้อมตัวชี้วัดและตัวอย่างกิจกรรมที่เกี่ยวข้องไว้ดังต่อไปนี้

มาตรฐานข้อ 1 กำหนดแผ่นงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย และการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ทั้งในและนอกสถานศึกษา

ตัวชี้วัด

1. นำนโยบาย 10 ข้อ และยุทธศาสตร์ 9 ประการ ของกระทรวงศึกษาธิการ และกรมมาจัดทำแผนงาน ฯ / โครงการ

2. มีระบบข้อมูลสภาพปัญหายาเสพติดในโรงเรียน

3. มีคณะกรรมการป้องกันและแก้ไปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาอย่างชัดเจน

ตัวอย่างกิจกรรม

1. มีการวิเคราะห์อย่างมีส่วนร่วม การจัดทำแผนงาน/โครงการ เช่น กิจกรรมร่วมใจร่วมคิด ร่วมทำ (AIC)

2. จัดทำระบบข้อมูลปัญหา ข้อมูลนักเรียน ข้อมูลสภาพปัญหา และสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวกับยาเสพติดที่อยู่รอบโรงเรียน

3. ประชุมคณะกรรมการสม่ำเสมอ

มาตรฐานข้อ 2 กิจกรรมทั้งในหลักสูตร และเสริมหลักสูตร ที่สร้างภูมิคุ้มกันยาเสพติดโดยนักเรียนมีส่วนร่วม

ตัวชี้วัด

1. การเรียนการสอนที่นักเรียนเป็นศูนย์กลาง

2. มีกิจกรรมให้ความรู้เพื่อป้องกันยาเสพติด และมีบูรณาการทักษะชีวิตในทุกกลุ่มวิชา

3. มีการจัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะชีวิตโดยครูที่ปรึกษา

4. มีการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่นักเรียนมีส่วนร่วม และหรือเป็นผู้นำ

ตัวอย่างกิจกรรม

1. วิธีการสอนรูปแบบต่าง ๆ ที่ยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลาง

2. บูรณาการทักษะชีวิต และความรู้เพื่อป้องกันยาเสพติดในกระบวนการเรียนการสอนทุกกลุ่มวิชา

3. กิจกรรมโฮมรูม

4. การฝึกทักษะชีวิตในกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี กิจกรรมชมรมสร้างค่านิยม กิจกรรมเสริมหลักสูตรด้านศิลปะ กีฬาดนตรี วัฒนาธรรม ฯลฯ

มาตรฐานข้อ 3 จัดระบบให้ความช่วยเหลือนักเรียนกลุ่มเสี่ยง เพื่อให้มีการปรับตัวโดย

ไม่ไปใช้สารเสพติด

ตัวชี้วัด

1. ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

2. มีความร่วมมือสถานศึกษากับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น ชุมชน ครอบครัว สถาบันศาสนาเพื่อให้เด็กกลุ่มเสี่ยงได้มีกิจกรรมทางเลือก

ตัวอย่างกิจกรรม

จัดตั้งขณะกรรมการดูแลและจัดทำแผนพัฒนาครูที่ปรึกษา และเกี่ยวข้อง

จัดอบรมครูที่ปรึกษา

จัดทำมาตรฐานการปฏิบัติงานของอาจารย์ที่ปรึกษา

กิจกรรมของครูที่ปรึกษา ต่อไปนี้ กิจกรรมเยี่ยมบ้าน กิจกรรมซ่อมเสริมและประเทืองปัญญา จัดประชุมผู้ปกครองดูแลด้านเศรษฐกิจ สังคม ได้แก่ โครงการเพื่อนเด็ก ค่ายจริยธรรม ลานกีฬา ดนตรี ศิลปะ โครงการค่ายชนะใจ (ชุมชนเข้มแข็ง โรงเรียนอบอุ่น) และกิจกรรมพลังนักเรียน

มาตรฐานข้อ 4 สถานศึกษามีระบบการดำเนินการ ต่อไปนี้

1. เด็กกลุ่มเสพได้รับการรักษาเบื้องต้นจากโรงเรียน หรือประสานกับนอกโรงเรียน

2. เด็กกลุ่มติดได้รับการรักษาฟื้นฟูจากหน่วยงานที่มีประสิทธิภาพ

3. เด็กกลุ่มค้าเป็นอาชีพได้รับการจัดการให้หยุดยั้งการกระจายยา

ตัวชี้วัด

1. มีระบบคัดกรองนักเรียนที่ใช้ยาออกจากนักเรียนที่ติดยา และมีการรักษาเบื้องต้นแก่เด็กที่ใช้ยา

2. มีระบบการคัดกรองผู้ติดยาออกจากผู้เสพ มีระบบส่งต่อ และมีระบบการติดตามประเมินผล

3. ระบบคัดกรองผู้ค้าเป็นอาชีพออกจากนักเรียนที่ติดยา และมีระบบประสานและส่งต่อกับตำรวจ ทหาร และสถานพินิจเด็กและเยาวชน

ตัวอย่างกิจกรรม

1. กลุ่มบำบัด และค่ายบำบัด เช่น ค่ายเยาวชนชนต้นกล้า ค่ายฟื้นฟูจิตใจค่ายปรับเปลี่ยนพฤติกรรม และค่ายพัฒนาคุณภาพชีวิต

2. จัดบริการให้คำปรึกษา

3. จิตสังคมบำบัดแบบผู้ป่วยนอก จิตสังคมบำบัดแบบผู้ป่วยใน

4. การฟื้นฟูดูแลหลังการบำบัด (After Care) ในโรงเรียน

5. กำหนดมาตรการการลงโทษของผู้ค้า และกลุ่มค้าที่พัฒนาจากผู้เสพให้ครู อาจารย์ดูแลอย่างใกล้ชิด

6. ผู้ค้าเชิงธุรกิจให้ดำเนินตามกฎหมาย

7. โครงการตำรวจประสานงานประจำโรงเรียน

8. จัดทำค่ายระยะยาวในการจำกัดและปรับเปลี่ยนพฤติกรรม

9. สถานศึกษาเตรียมรองรับการกลับมาจากการเข้าค่ายหรือสถานพินิจ

มาตรฐานข้อ 5 มีการบริหารจัดการในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา

ตัวชี้วัด

1. มีคณะกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน ครู–อาจารย์ ผู้แทนนักเรียน นักศึกษา และผู้ทรงคุณวุฒิ

2. มีการสร้างระบบประกันคุณภาพการดูแลช่วยเหลือผู้เรียน

3. ครูและผู้เรียนทุกคนมีส่วนร่วมในการดำเนินการป้องกันและแก้ไขยาเสพติด

ตัวอย่างกิจกรรม

1. การประชุมคณะกรรมการเป็นระยะ ๆ เพื่อวางแผนติดตามและสนับสนุน

2. การประกันคุณภาพระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน รวมทั้งระบบข้อมูล ระบบการประเมินภายใน และภายนอก

มาตรฐาน 6 มีระบบการนิเทศ ติดตามประเมินผล

ตัวชี้วัด

มีการกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจนและประเมินผลได้

มีระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการประเมินก่อน ระหว่าง และหลังดำเนินการ

มีการใช้ข้อมูลสารสนเทศในการปรับปรุงการดำเนินการ

มีการรายงานผลการประเมินปีละ 2 ครั้ง

2.2.3 การดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาสารเสพติดของกระทรวงศึกษาธิการ

กิจกรรมหลักในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับยาเสพติดในสถานศึกษาที่สำคัญดังนี้

1. เน้นการปลูกจิตสำนึก และสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิดและการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาให้กับบุคลากรทางการศึกษาทุกระดับ ทั้งผู้บริหารการศึกษา ศึกษานิเทศก์ ครู -อาจารย์ นักเรียน นักศึกษา

2. เน้นการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา โดยการสร้างภูมิคุ้มกันยาเสพติดแก่กลุ่มนักเรียน นักศึกษาที่ไม่มีประสบการณ์ในการใช้ยาเสพติด การให้ความช่วยเหลือแก่นักเรียน นักศึกษากลุ่มเสี่ยงและกลุ่มเสพ การบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพแก่นักเรียน นักศึกษากลุ่มติดยาเสพติด และการใช้มาตรฐานแก่นักเรียน นักศึกษากลุ่มค้ายาเสพติดโดยอาชีพ

3. เน้นการควบคุมปัจจัยเสี่ยงและเงื่อนไขสำคัญที่ผลักดันและส่งเสริมให้นักเรียน นักศึกษาหันไปใช้ยาเสพติด

4. เน้นการกระจายการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาจากพ่อ แม่ ผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน องค์กรภาครัฐ องค์กรภาคเอกชน ตลอดจนสถาบันทางศาสนาและสถาบันทางสังคมอื่น ๆ

5. เน้นการพัฒนาระบบการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ โดยการพัฒนาระบบข้อมูลสภาพปัญหายาเสพติด ระบบการให้ความช่วยเหลือนักเรียน นักศึกษา รวมทั้งระบบบริหารจัดการ การนิเทศ การติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานกิจกรรมหลัก ประกอบด้วยรายละเอียดดังนี้

1. การปลูกจิตสำนึก/สร้างความตระหนัก

1.1 การประชุมชี้แจงและการอบรมต่างๆเช่น

1.1.1 การประชุมชี้แจงเกี่ยวกับแผน/ยุทธศาสตร์ของการป้องกัน ให้กับผู้บริหาร อาจารย์ บุคลากรทางการศึกษาในสังกัดและศึกษานิเทศก์

1.1.2 การอบรมนักเรียน นักศึกษา

1.1.3 การประชุมชี้แจงให้ความรู้แก่ผู้ปกครองและประชาชน

1.2 การรณรงค์ผ่านสื่อ ได้แก่

1.2.1 การผลิตสื่อ เช่น ดัตเอาท์ วีดีโอ สิ่งพิมพ์ แผ่นพับรณรงค์ต่างๆ

1.2.2 การรณรงค์ผ่านสื่อท้องถิ่น การแสดงพื้นบ้าน

1.2.3 การจัดกิจกรรมประกวด การแข่งขัน เช่น การประกวดคำขวัญ เรียงความ วาดภาพ เชียร์ลีดเดอร์ ดี.เจ. โรงเรียน ฯลฯ

2. การสร้างภูมิคุ้มกัน/แก้ไข

2.1 กลุ่มนักเรียน /นักศึกษา

2.1.1 กลุ่มเด็กทั่วไป ใช้กระบวนการ ดังนี้ จัดการเรียนการสอนตามปกติ ฝึกอบรมทักษะชีวิต ฝึกอบรมนักเรียน นักศึกษาแกนนำ การจัดกิจกรรมทางเลือก การจัดกิจกรรมพัฒนาคุณธรรม และกิจกรรมรณรงค์ผ่านสื่อ

2.1.2 เด็กกลุ่มเสี่ยง ใช้กระบวนการ ดังนี้ การให้คำปรึกษา การจัดค่ายปรับเปลี่ยนพฤติกรรม การตรวจปัสสาวะ และการติดตามเยี่ยมบ้าน

2.1.3 เด็กกลุ่มติดยาใช้กระบวนการ ดังนี้ ส่งบำบัดรักษา จัดค่ายฟื้นฟูสมรรถภาพ การดูแลเฝ้าระวัง การติดตามหลังการบำบัดรักษา และการตรวจปัสสาวะเพื่อป้องกันการติดซ้ำ

2.1.4 เด็กกลุ่มค้า ใช้กระบวนการ ดังนี้ ในกรณีเป็นผู้ติดยาและค้าด้วยส่งบำบัด และเปลี่ยนสภาพแวดล้อม ในกรณีเป็นนักค้ามืออาชีพ ให้ดำเนินการตามกฎหมาย

2.2 กลุ่มบุคลากร

2.2.1 อบรมครู-อาจารย์ ให้มีความรู้ในการคัดกรองและการให้คำปรึกษาในเบื้องต้น

2.2.2 อบรมครู-อาจารย์แนะแนว/ครู-อาจารย์ที่รับผิดชอบ ให้มีความรู้ในการปรึกษาระดับลึก

2.2.3 อบรมสารวัดรนักเรียน สารวัตรนักเรียนเครือข่าย ให้ทราบบทบาทหน้าที่ในการเฝ้าระวัง

2.2.4 ถวายความรู้พระภิกษุ ผู้นำทางศาสนา เพื่อปฏิบัติหน้าที่เป็นวิทยากร และขยายผลการดำเนินงานในพื้นที่

2.2.5 พัฒนาครู-อาจารย์ ที่รับผิดชอบ และทัศนศึกษาดูงาน/แลกเปลี่ยนประสบการณ์

3. การควบคุมปัจจัยเสี่ยง

เฝ้าระวัง/ตรวจค้น/โรงเรียน/หอพัก/ตรวจปัสสาวะ/ตรวจสุขภาพ/ลดพื้นที่เสี่ยง

3.1 ตรวจเยี่ยมหอพักทั้งในและนอกสถานศึกษา

3.2 ให้หน่วยงานมีหน้าที่บังคับใช้กฎหมายเข้มงวดกับสถานบันเทิงในพื้นที่

3.3 ปรับปรุงพัฒนาสภาพแวดล้อมในโรงเรียน

3.4 สร้างเครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ร้านค้า นักเรียน นักศึกษา ในการช่วยกันสอดส่องพฤติกรรม

4. ประสานความร่วมมือ/ระดมทรัพยากร

4.1 ประสานความร่วมมือ GO/NGO /ผู้ปกครอง/ผู้นำชุมชน/ศาสนา

4.2 ประชุมผู้ปกครองรายห้อง/รวมเครือข่ายผู้ปกครอง

4.3 ให้ผู้แทน GO/NGO ชุมชน เข้ามามีบทบาทในการแก้ปัญหาในโรงเรียนชุมชน

4.4 สร้างความเข้มแข็งในชุมชน

4.5 ใช้วิทยากรกระบวนการ

4.6 การใช้วัดเป็นศูนย์กลางในการพัฒนาคุณธรรม คุณภาพชีวิต

5. การบริหารจัดการ

5.1 พัฒนาระบบข้อมูล ระบบนิเทศในสถานศึกษา

5.2 ติดตามประเมินผล

5.3 วิจัย และพัฒนาการดำเนินงาน

5.4 การประสานความร่วมมือ

5.5 การจัดระบบเฝ้าระวังปัญหา

5.6 การพัฒนาบุคลากร Retrain

5.7 มีคณะกรรมการระดับต่าง ๆ

5.8 มีการสร้างระบบประกันคุณภาพช่วยเหลือนักเรียน

5.9 ครู นักเรียนมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน

3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดปทุมธานี

3.1 ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดปทุมธานี

จังหวัดปทุมธานี มีโรงเรียนที่ทำการเรียนการสอนในระดับมัธยมศึกษาสายสามัญเป็นโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 22 แห่ง เปิดสอนตั้งแต่ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 18,477 คน ประกอบด้วย นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 6,722 คน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 6,092 คน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 5,663 คน และมีนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 11,647 คน ประกอบด้วย นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 4,136 คน นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 3,946 คน นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 3,565 คน รวมทั้งหมด 30,124 คน

โรงเรียนมัธยมศึกษาเป็นโรงเรียนแบบสหศึกษา จำนวน 21 แห่ง ยกเว้นโรงเรียนคณะราษฎร์บำรุงปทุมธานี ที่เป็นโรงเรียนสตรี แบ่งเป็นโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาล จำนวน 10 แห่ง และตั้งอยู่นอกเขตเทศบาล จำนวน 12 แห่ง มีนักเรียนชายประมาณร้อยละ 60.5 และนักเรียนหญิงร้อยละ 39.5 เป็นนักเรียนที่ผู้ปกครองมีภูมิลำเนาเดิมในจังหวัดร้อยละ 86.25 และเป็นนักเรียนที่ผู้ปกครองย้ายหรืออพยพจากต่างจังหวัดเข้ามาประกอบอาชีพร้อยละ 13.75 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ ส่วนใหญ่ประชากรมีการศึกษาต่ำกว่าเกณฑ์ เมื่อเปรียบเทียบกับปัจจัยความพร้อมทางการศึกษาที่จังหวัดมีอยู่ ยังมีค่านิยมผูกติดอยู่กับวัตถุ ทำให้สถาบันครอบครัว และการรวมตัวของชุมชนไม่เข้มแข็ง ระดับการศึกษาของผู้ปกครองเฉลี่ยปานกลาง คือระดับชั้นมัธยมศึกษา โดยส่วนมากประกอบอาชีพเกษตรกรรมและรับจ้าง นักเรียนส่วนมากเมื่อเรียนจบการศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายแล้วจะเข้าสู่ตลาดแรงงาน เนื่องจากในจังหวัดปทุมธานีมีโรงงานอุตสาหกรรมมาดำเนินกิจการอยู่เป็นจำนวนมาก (สำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดปทุมธานี. 2545 : 10)

3.2 สถานการณ์ปัญหายาเสพติดของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดปทุมธานี

ปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาได้ทวีความรุนแรงขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาการใช้ยาเสพติดของนักเรียน ซึ่งมีการใช้ยาเสพติดที่ร้ายแรง โดยเฉพาะยาบ้ามีการแพร่ระบาดในกลุ่มนักเรียนอย่างน่าเป็นห่วงในช่วง 5 ปี ที่ผ่านมา ปัญหามิได้มีแต่การใช้ยาเสพติดในสถานศึกษาเท่านั้น แต่ยังรวมไปถึงการที่นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการเป็นผู้ขายให้กับเพื่อนนักเรียนด้วยกันเองสิ่งที่น่าเป็นห่วงสำหรับนักเรียนกลุ่มนี้ คือ การสูญเสียทรัพยากรที่สำคัญอันเป็นกำลังแรงงานสำคัญของชาติในอนาคต ความล้มเหลวทางการศึกษาความเสียหายของเศรษฐกิจในครอบครัวที่

คาดหวังการมีงานทำของลูกหลาน ปัญหาสุขภาพร่างกายอันเนื่องมาจากการใช้ยาเสพติด และการมั่วสุมทางเพศของนักเรียน

ผลกระทบของปัญหาการใช้ยาเสพติดในกลุ่มนักเรียน นำมาซึ่งความเศร้าโศกเสียใจของพ่อแม่ผู้ปกครองและครอบครัว ตลอดจนครูอาจารย์ จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ทุกฝ่ายจะต้อง ร่วมมือกันป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดร่วมกัน

ด้วยเหตุนี้ กระทรวงศึกษาธิการและกรมสามัญศึกษา จึงมีนโยบายที่จะเร่งรัด การดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาอย่างเร่งด่วน โดยมีจุดเน้นในการดำเนินงาน ดังนี้

1. ใช้นโยบายเชิงรุกในการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา และต้องดำเนินงานอย่างเข้มแข็งและต่อเนื่อง

2. กำหนดเป้าหมายเชิงรุกในการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา ดังนี้ คือ

2.1 จำนวนนักเรียนกลุ่มบริสุทธิ์จะรักษาไว้ที่ร้อยละ 97 ของจำนวนทั้งหมด

2.2 จะลดจำนวนผู้เกี่ยวข้องกับยาเสพติดให้เหลือไม่เกินร้อยละ 2 ของจำนวนนักเรียน

2.3 ในแต่ละสถานศึกษาให้ลดเป้าหมายผู้เกี่ยวข้องกับยาเสพติดไม่เกินร้อยละ 2 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมด

2.4 นักเรียนที่ติดยาต้องส่งบำบัดทุกราย ภายใน 6 เดือน

2.5 ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการค้ายาเสพติด ให้ส่งให้เจ้าหน้าที่ตำรวจดำเนินการทางกฎหมายอย่างเฉียบขาด

3. เน้นกลยุทธ์การป้องกันและกลยุทธ์การลดจำนวนผู้เกี่ยวข้องกับยาเสพติดมิให้เกินร้อยละ 3 ของแต่ละสถานศึกษา โดยใช้กิจกรรมค่ายในหลายๆ รูปแบบ

4. ใช้กลไกการสร้างเครือข่ายร่วมกับสำนักงานตำรวจแห่งชาติ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงกลาโหม ก ระทรวงสาธารณสุข แ ละชุมชนเพื่อรวมพลังแผ่นดินเพื่อเอาชนะยาเสพติดและการจับระเบียบสังคม

5.ใช้ระบบดูและช่วยเหลือนักเรียนเป็นกลยุทธ์หลัก ซึ่งจะช่วยคัดกรองเด็กที่มีปัญหาและใช้ผู้ปกครองเข้ามาสอดส่องดูแลนักเรียน

จากการสำรวจสภาพปัญหาการใช้ยาเสพติดในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดปทุมธานี จำนวน 22 โรงเรียน ข้อมูล ณ วันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2546 พบว่า จากจำนวนนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ทั้งหมด 29,957 คน

มีจำนวนนักเรียนที่เป็นกลุ่มปกติ (กลุ่มปลอด) จำนวน 29,177 คน คิดเป็นร้อยละ 97.3 ของนักเรียนทั้งหมด มีจำนวนนักเรียนกลุ่มเสี่ยง จำนวน 285 คน คิดเป็นร้อยละ 0.95 ของนักเรียนทั้งหมดมีจำนวนนักเรียนกลุ่มติดยา จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 0.16 ของ

นักเรียนทั้งหมดมีจำนวนนักเรียนกลุ่มค้ายา จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 0.01 ของนักเรียนทั้งหมดจากการสำรวจข้อมูล พบว่าสาเหตุสำคัญของการใช้ยาเสพติดของนักเรียน คือ1)ความอยากรู้อยากลองโดยมีกลุ่มเพื่อนมีอิทธิพลต่อการติดยาเสพติด 2) การแพร่ระบาดของยาบ้ากว้างขวางมากในพื้นที่ 3) แบบแผนและวัตถุประสงค์ของการเสพยาได้เปลี่ยนไปเพื่อความสนุกสนาน ในกลุ่มเพื่อนตามแหล่งอบายมุข จึงทำให้การใช้ยาเสพติดในกลุ่มนักเรียนทวีความรุนแรงยิ่งขึ้น

โดยภาพรวมของการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาของสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดปทุมธานี มุ่งเน้นที่จะดำเนินงานในลักษณะของการป้องกันไม่ให้มีการใช้ยาเสพติด ซึ่งจะดำเนินการกับนักเรียนส่วนใหญ่ (กลุ่มปกติ) ที่ไม่มีปัญหาการใช้ยาเสพติดเป็นหลัก โดยเน้นในเรื่องของการให้การศึกษาตามหลักสูตร และการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโทษอย่างมีความสุข เป็นการมุ่งเน้นเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันให้กับนักเรียนตามแนวทางและนโยบายการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของกระทรวงศึกษาธิการและกรมสามัญศึกษา ส่วนกิจกรรมในลักษณะของการแก้ปัญหานักเรียนที่มีประสบการณ์ในการใช้ยาหรือติดสารเสพติดแล้ว จะดำเนินการให้เป็นไปในลักษณะของการบำบัดรักษา และปรับเปลี่ยนเจตคติและพฤติกรรมของนักเรียนที่เบี่ยงเบนไปจากมาตราฐานความประพฤติอันเหมาะสม เช่น การจัดกิจกรรมค่าย การส่งเข้ารับการบำบัดรักษาในสถานบำบัด เป็นต้น

3.3 การดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาของสำนักงานสามัญศึกษา จังหวัดปทุมธานี

ได้เน้นความสำคัญ และมีแนวทางการปฏิบัติงาน ดังนี้

1. เน้นกระบวนการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของบุคลากรทางการศึกษาและชุมชน

2. การดำเนินงานมีการจำแนกกลุ่มเป้าหมายนักเรียนออกตามสภาพปัญหาเป็นกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง กลุ่มเสพและกลุ่มค้า โดยกำหนดมาตรการที่เหมาะสมในการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดให้สอดคล้องกับแต่ละกลุ่ม

3. สนับสนุนให้นักเรียน ได้มีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหายาเสพติด เช่น การจัดโครงการเพื่อนเตือนเพื่อน การจัดตั้งองค์การนักเรียน “เสียงแห่งอนาคต”

4. มาตรการในการดำเนินงานมีลักษณะผสมผสานมาตรการหลายมาตรการ คือ มาตรการป้องกัน ได้แก่ การเสริมสร้างความรู้เกี่ยวกับพิษภัยของยาเสพติด การรณรงค์ต่อต้านยาเสพติด การปลูกจิตสำนึกและสร้างความตระหนัก, กิจกรรมเข้าค่าย ฯลฯ มาตรการปราบปราม ได้แก่ การขอความร่วมมือกับตำรวจในพื้นที่ มีการประชุมร่วมกันในการวางแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดและการออกตรวจสถานที่ที่นักเรียนไปมั่วสุมเป็นต้นและมาตรการบำบัดรักษา มีการจัดส่งนักเรียนเข้ารับการบำบัดรักษาในสถานบำบัด

5. เน้นในสถานศึกษาได้ระดมการมีส่วนร่วมและสนับสนุนการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาจากบุคลากรในสถานศึกษา พ่อแม่ผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน สถาบันทางศาสนา และสถาบันทางสังคมอื่น เช่น การแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ตำรวจประสานงานโรงเรียน เจ้าหน้าที่สาธารณสุข คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

6. เน้นการพัฒนาระบบการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ โดยเน้นการพัฒนาระบบข้อมูลสภาพปัญหายาเสพติด ระบบการให้ความช่วยเหลือ และระบบดูแลช่วยเหลือแก่นักเรียนในโรงเรียนให้เข้มแข็ง ซึ่งมีการประเมินและพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนให้ได้มาตรฐานในทุกโรงเรียน

ก. กิจกรรมหลักในการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา

1. การปลูกจิตสำนึกและสร้างความตระหนัก ใช้กระบวนการ ดังนี้

- ศึกษามาตรการเกี่ยวกับแผน/ยุทธศาสตร์ 9 ประการ ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด
- การจัดค่ายพัฒนาสำหรับนักเรียนกลุ่มเสี่ยง
- การจัดโครงการเพื่อนเตือนเพื่อน
- การจัดค่ายพัฒนานักเรียนกลุ่มปกติ
- การจัดประชุมโรงเรียนแกนนำตามยุทธศาสตร์พลังแผ่นดิน
- การจัดประชุมเครือข่ายนักเรียน พบครู ผู้ปกครอง : เยาวชนร่วมคิดเพื่อมิติใหม่ของสังคม
- การรณรงค์ผ่านสื่อ เช่น การประกวดคำขวัญ เรียงความ เชียร์ลีดเดอร์

2. การสร้างภูมิคุ้มกันและแก้ไข ประกอบด้วย

2.1 นักเรียนกลุ่มปกติ ใช้กระบวนการ ดังนี้ การเรียนการสอนตามปกติ การเสริมสร้างกิจกรรมตามหลักสูตร การเสริมสร้างการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ การจัดกิจกรรมพัฒนาคุณธรรม และฝึกอบรมนักเรียนผู้นำ

2.2 นักเรียนกลุ่มเสี่ยง ใช้กระบวนการ ดังนี้ การให้คำปรึกษา การจัดค่ายพัฒนาบุคลิกภาพสำหรับนักเรียนกลุ่มเสี่ยง การตรวจปัสสาวะและการเยี่ยมบ้าน

2.3 นักเรียนกลุ่มติดยา ใช้กระบวนการ ดังนี้ การส่งบำบัดรักษา จัดค่ายฟื้นฟูสมรรถภาพ การดูแลเฝ้าระวังและการติดตามหลังการบำบัดรักษา

2.4 นักเรียนกลุ่มค้า ใช้กระบวนการ ดังนี้ ในกรณีเป็นผู้ติดยาและค้าด้วยส่งบำบัดและเปลี่ยนสภาพแวดล้อม กรณีที่เป็นผู้ค้าอาชีพ ให้ดำเนินการตามกฎหมาย

3. การพัฒนาบุคลากรให้มีประสิทธิภาพ

- อบรมครู – อาจารย์ ให้มีความรู้ในการคัดกรองและการให้คำปรึกษาเบื้องต้น
- การคัดเลือกผู้บริหารดีเด่นในการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด
- ส่งครูที่ปรึกษา คัดเลือกเป็นครูที่ปรึกษาดีเด่นของกรมสามัญศึกษา เพื่อเป็นขวัญและกำลังใจในการทำงาน

4. การควบคุมปัจจัยเสี่ยง

- การตรวจสถานศึกษาที่คาดว่าจะมีนักเรียนเข้าไปมั่วสุขม โดยคณะกรรมการที่สำนักงานสามัญศึกษา จังหวัดปทุมธานีแต่งตั้ง ร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในท้องที่
- การประชุมร่วมกันของคณะกรรมการตรวจสถานบริการที่นักเรียนไปมั่วสุมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ
- การพัฒนาปรับปรุงสภาพแวดล้อมในโรงเรียน เช่น การจัดโครงการ 5 ส และโครงการสุขาดีมีสุข
- มีการสร้างเครือข่ายผู้ปกครอง ในการช่วยกันสอดส่องพฤติกรรม
- มีการสร้างระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน
- การประชุมผู้ปกครองรายห้อง
- ดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้มให้สะอาด ร่นรื่น และไม่มีมุมอับ
- ส่งเสริมให้นักเรียนได้เล่นกีพา ได้สร้างสรรค์งานศิลปะ ตลอดจนจัดให้มีชุมนุมหลายหลากตามความสนใจของนักเรียน

5. การปฏิบัติ

- ได้มีการประเมินสถานการณ์ปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา พบว่า โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดปทุมธานี จำนวน 22 โรงเรียน มีการแพร่ระบาดของยาเสพติดอยู่ในระดับน้อย โดยจากการสำรวจข้อมูล ณ วันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2546 มีนักเรียนติดยาเสพติด จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 0.16
- ได้ดำเนินการตามนโยบายการดำเนินงานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ในสถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ นายปองพล อดิเรกสาร สั่งการไว้ โดยดำเนินการดังนี้

1. แจ้งให้ผู้บริหารสถานศึกษาทราบ ในที่ประชุมผู้บริหารทุกเดือน และแจ้งเป็นหนังสือราชการกำชับและให้ถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัด
2. มีการวิเคราะห์นโยบายดังกล่าว ออกเป็นแนวปฏิบัติสำหรับสถานศึกษาในจังหวัดปทุมธานี
3. ใช้แนวปฏิบัติตามนโยบายกระทรวงศึกษาธิการ กำกับติดตามการดำเนินงานโรงเรียน
4. จัดทำโครงการการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ปีงบประมาณ 2546

ระดับจังหวัด จำนวน 4 โครงการ

5. ดำเนินการสำรวจสภาพการใช้สารเสพติด

6. การจัดกิจกรรมค่ายฤดูร้อน ปีการศึกษา 2545 สำหรับนักเรียนระหว่างปิดภาคเรียน

3.4 ลักษณะของโรงเรียนที่มีปัญหาการใช้ยาเสพติด

องค์ประกอบสำคัญของสถานศึกษาที่มีส่วนทำให้มีนักเรียนใช้ยาเสพติดเพิ่มขึ้น ได้แก่ (กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานกิจการพิเศษ. 2543 ; 24)

1. โรงเรียนตั้งอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่มียาเสพติดแพร่ระบาด เช่น ตั้งอยู่ในพื้นที่ที่มีการผลิตการขายตั้งอยู่ในชุมชนแออัด หรือใกล้เคียงกับชุมชนที่เป็นแหล่งของการขายยาเสพติด

2. มีนักเรียนติดยาเสพติด เป็นผู้จำหน่ายยาเสพติดให้กับเพื่อน ๆ ในโรงเรียน โดยหวังหารายได้เพื่อนำไปซื้อยาเสพติดมาใช้จึงจำเป็นต้องแสวงหาลูกค้าที่เป็นนักเรียนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดีเป็นลูกค้า

3. มีขบวนการค้ายาเสพติดอยู่ในโรงเรียน นอกเหนือจากนักเรียนติดยาเสพติดเป็นผู้ขายให้เพื่อนแล้ว ยังมีขบวนการค้ายาเสพติดเข้าไปขายยาเสพติดให้แก่นักเรียน โดยอาจจะเป็นนักเรียนที่ปลอมตัวเข้ามาในโรงเรียน พ่อค้า แม่ค้า หรือใกล้โรงเรียน นักการภารโรง หรือในบางโรงเรียนพบว่าครู อาจารย์บางคน มีส่วนในขบวนการค้ายาเสพติดในโรงเรียนนั้น

4. โรงเรียนมีขนาดใหญ่เกินกว่าที่จะควบคุมให้นักเรียน อยู่ในวินัยที่เหมาะสม ทำให้นักเรียนถูกปล่อยปละละเลย

5. โรงเรียนขาดความเอาใจใส่ จริงจังต่อปัญหายาเสพติดที่เกิดขึ้นในโรงเรียน ครู อาจารย์และผู้บริหารเกรงกลัว ว่าจะเสียชื่อเสียงของโรงเรียน ครู อาจารย์ มีภาระงานสอนมากเกินกว่าจะดอยดูแลความประพฤติของนักเรียนที่ในกรอบอันเหมาะสม

6. ครู อาจารย์ และผู้บริหารโรงเรียน ขาดความตระหนักต่อปัญหายาเสพติด ขาดความรู้ในการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดที่เกิดขึ้นในโรงเรียน

7. โรงเรียนขาดความร่วมมือจาก ผู้ปกครอง และชุมชน ในการร่วมกันป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในโรงเรียน ปล่อยให้โรงเรียนแบกภาระอยู่ตามลำพังทุกคนถือว่าธุระไม่ใช่

8. ไม่มีแผนการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาในโรงเรียน โดยคิดว่าไม่มีปัญหานักเรียนติดยาเสพติดในโรงเรียน แล้วไม่ต้องทำงานในเชิงป้องกัน

จากการสำรวจนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลายของโรงเรียนในสังกัดจังหวัดปทุมธานี จำนวน 22 แห่ง ปรากฏว่ามี (สำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดปทุมธานี 2545 : 16 –20 สรุปผลการดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา)

1. นักเรียนชายมีอัตราแนวโน้มในการเสพ/ติดยาเสพติดมากกว่านักเรียนหญิง 6 ต่อ 1

2. นักเรียนที่ศึกษาอยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่ และมีพื้นที่ตั้งอยู่ในแหล่งชุมชนที่มีการคมนาคมสะดวก มีแนวโน้มในการเสพ/ติดยาเสพติดมากกว่านักเรียนที่เรียนอยู่ในโรงเรียนขนาดเล็กและมีพื้นที่ตั้งอยู่ห่างไกลชุมชนและการคมนาคมไม่สะดวก

3. อาชีพของผู้ปกครองที่นักเรียนมีโอกาสเสพ/ติดยาเสพติดเรียงจากลำดับมากไปหาน้อย ได้แก่ รับจ้าง เกษตรกรรม ค้าขาย รับราชการและรัฐวิสาหกิจตามลำดับ

4. นักเรียนที่มีแนวโน้มเสพ/ติดยาเสพติดส่วนมากจะอาศัยอยู่กับผู้อื่น อยู่กับบิดามารดา หรืออยู่ร่วมทั้งบิดามารดาแต่มีปัญหาทางด้านรายได้ค่าครองชีพต่ำ ตามลำดับ

สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดปทุมธานี (2545 : 4 -5) ได้สรุปผลจากการสำรวจสภาพการใช้สารเสพติดในสถานศึกษาและสาเหตุการติดยาเสพติดของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาและอาชีวศึกษาในจังหวัดปทุมธานี เนื่องมาจากสภาพแวดล้อมและที่ตั้งของจังหวัดปทุมธานี ดังนี้

1. การคมนาคมสะดวก สามารถเดินทางติดต่อกับจังหวัดต่างๆได้อย่างรวดเร็วทุกทิศทาง

2. เป็นจังหวัดตั้งอยู่ในเขตปริมณฑลของกรุงเทพมหานคร ความเจริญได้กระจายไปเกือบทุกตารางพื้นที่

3. ที่มีความเจริญทางด้านเศรษฐกิจ ทั้งด้านอุตสาหกรรม เกษตรกรรม และพานิชยกรรม โดยเฉพาะด้านอุตสาหกรรมมีโรงงานอุตสาหกรรมตั้งอยู่จำนวนมาก ประชากรแฝงจากต่างถิ่นเข้ามาประกอบอาชีพด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะขายแรงงาน รวมทั้งแรงงานต่างด้าวก็มีอยู่จำนวนหนึ่ง

4. มีแหล่งบันเทิงเริงรมณ์ และสถานที่เที่ยวเตร่ของนักเรียน เยาวชนและประชาชน รวมทั้งการเดินทางติดต่อกับกรุงเทพมหานครเป็นไปได้สะดวกตลอด 24 ชั่วโมง

ศูนย์ป้องกันและปราบปรามยาเสพติดจังหวัดปทุมธานี (2546 : 2) ได้สรุปปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติดในสถานศึกษาจังหวัดปทุมธานี ดังนี้ จังหวัดปทุมธานีมีสถานศึกษาระดับประถมศึกษาจนถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและอาชีวศึกษาทั้งของรัฐและเอกชน จำนวน 270 แห่ง มีนักเรียน จำนวน 12,646 คน และจากการสำรวจข้อมูลในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาสายสามัญ จำนวน 22 แห่ง จำนวนนักเรียน 30,124 คน ปรากฏว่า เป็นนักเรียนกลุ่มเสี่ยง 4,401 คน คิดเป็นรอยละ 14.6 เป็นกลุ่มดิดสารเสพติด 103 คน คิดเป็นร้อยละ 0.34 เป็นกลุ่มค้า/ขายยา 7 คน คิดเป็นร้อยละ 0.02 โดยนักเรียนที่เป็นกลุ่มเสี่ยงส่วนใหญ่ได้แก่ในระดับมัธยมศึกษา ร้อยละ 67.75 รองลงมา คือนักเรียนในระดับประถมศึกษา ร้อยละ 14.51 และระดับ ปวช. ร้อยละ 6.14 ตามลำดับ สาเหตุที่ทำให้นักเรียนนักศึกษาใช้ยาเสพติดมากที่สุด ได้แก่ ต้องการลอกเลียนแบบเพื่อน มีปัญหาครอบครัว และความอยากรู้อยากลอง ตามลำดับ ทั้งนี้ยาเสพติดที่ใช้มากที่สุดคือยาบ้า โดยมีผู้จำหน่ายยาเสพติดเป็นบุคคลภายนอกสถานศึกษา

สรุปดังจะเห็นได้ว่าสภาพสิ่งแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกต่างๆ ดังกล่าว เป็นผลที่เอื้อและสนับสนุนให้นักเรียน เยาวชนและประชาชนที่อาศัยอยู่ในจังหวัดปทุมธานี มีโอกาสและเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติดได้มากขึ้น

4.ตัวแปรที่มีผลต่อเจตคติ

เพศ

ปัทมา กาญจนวงษ์ (2536 : 28) ประครองศรี แซ่เต็ง (2532 : 23) ได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบเจตคติและความรู้เกี่ยวกับสารเสพติดของนักเรียน พบว่านักเรียนหญิงมีเจตคติต่อต้านสารเสพติดมากกว่านักเรียนชาย ส่วนปริวรรต มโนรมชัชวาล (2533 : 81 93) ศึกษาพบว่านักเรียนหญิงและนักเรียนชายมีปฏิบัติทางด้านสุขภาพตามสุขบัญญัติแห่งชาติแตกต่างกัน นอกจากนี้ยังพบว่า เพศเป็นตัวแปรพยากรณ์ที่สามารถอธิบายความสัมพันธ์กับเจตคติต่อสารเสพติด

จากเอกสารงานวิจัยดังกล่าวจะเห็นว่าเพศเป็นตัวแปรที่ทำให้ความรู้ เจตคติ เกี่ยวกับพฤติกรรมการป้องกันสารเสพติดของนักเรียนต่างกัน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

สุธี เสถียรยานนท์ (จิรวรรณ เทียนทองดี. 2542 : 41 ; อ้างอิงจาก สุธี เสถียรยานนท์ (2530 : 81)ได้ศึกษาพบว่านักเรียนที่มีผลการเรียนสูงมีค่านิยมด้านการละเว้นสารเสพติดสูงกว่านักเรียนที่มีผลการเรียนต่ำ และเอื้อมพร พลอยประดิษฐ์.(2544 : 134) ได้ศึกษา นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่มสหวิทยาเขตฉัฏฐมงคล กรุงเทพมหานคร พบว่าที่มีผลการเรียนต่างกัน มีเจตคติเกี่ยวกับการป้องกันสารเสพติดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากเอกสารและงานวิจัยดังกล่าว จะเห็นว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจะเป็นตัวแปรที่ทำให้นักเรียนมีความรู้ เจตคติและการปฏิบัติเกี่ยวกับพฤติกรรมการป้องกันสารเสพติดแตกต่างกัน

ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง

จิรวรรณ เทียนทองดี.(2542 : 80) ได้ศึกษาพฤติกรรมการป้องกันสารเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ของโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร พบว่านักเรียนที่มีผู้ปกครองมีระดับการศึกษาต่างกัน มีความรู้ เจตคติและการปฏิบัติเกี่ยวกับการป้องกันสารเสพติดไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับ ประกายศรี ทัตตานนท์ (2539 :92) ที่ได้ศึกษาความรู้ เจตคติและการปฏิบัติตนในการป้องกันสารเสพติดพบว่าผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความรู้ เจตคติและการปฏิบัติเกี่ยวกับการป้องกันสารเสพติดไม่แตกต่างกัน

จากเอกสารและงานวิจัยดังกล่าว จะเห็นว่าระดับการศึกษาของผู้ปกครองจะเป็นตัวแปรที่ทำให้นักเรียนมีความรู้ เจตคติและการปฏิบัติเกี่ยวกับพฤติกรรมการป้องกันสารเสพติดไม่แตกต่างกัน

การได้รับความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด

ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8 (พ.ศ.2540 – พ.ศ.2544) ที่ได้กำหนดนโยบายหลักโดยใช้มาตรการป้องกันประกอบด้วยการให้การศึกษา การประชาสัมพันธ์เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด และวิธีการดำรงชีวิตโดยไม่ต้องพึงยาเสพติด นอกจากนี้ยังมีการผลิตสื่อเพื่อใช้ในการเผยแพร่ป้องกันยาเสพติดผ่านหน่วยงานและองค์กรต่างๆ การนำบุคคลที่มีชื่อเสียงและเป็นที่นิยมมาเป็นผู้นำเสนอข้อมูลข่าวสารเพื่อป้องกันยาเสพติด โดยการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดนั้นได้กระทำในหลายรูปแบบเช่น เอกสาร แผ่นพับ โปสเตอร์ ภาพยนตร์ วีดีทัศน์ เทป รายการวิทยุ รายการโทรทัศน์ เวปไซด์

ศรีสมบัติ บุญเมือง (2527) ได้ศึกษาการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับยาเสพติดที่มีผลต่อการติดยาเสพติดของเด็กวัยรุ่น พบว่า แหล่งข้อมูลเกี่ยวกับยาเสพติดที่สำคัญสำหรับเด็กวัยรุ่นคือ บิดามารดา เพื่อนที่โรงเรียน และสื่อมวลชน

ทัศนีย์ ปิ่นคล้าย (2543 : 147) ได้ศึกษาเจตคติและการปฏิบัติเกี่ยวกับการป้องกันสารเสพติดของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายจังหวัดนนทบุรี พบว่า นักเรียนที่ได้รับความรู้จากแหล่งข้อมูลข่าวสารยาเสพติดต่างกัน มีเจตคติและการปฏิบัติเกี่ยวกับการป้องกันสารเสพติดไม่แตกต่างกัน ซึ่งข้อมูลข่าวสารได้แก่ เอกสาร หนังสือ พิมพ์ แผ่นพับ โป๊สเตอร์ เสียงตามสาย วิทยุ โทรทัศน์ ตลอดจนเรียนรู้จากผู้ปกครอง และเพื่อน

จากเอกสารการวิจัยดังกล่าว จะเห็นว่าการได้รับความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด จะเป็นตัวแปรที่ทำให้นักเรียนมีความรู้ เจตคติและการปฏิบัติเกี่ยวกับพฤติกรรมการป้องกันสารเสพติดไม่แตกต่างกัน

5. เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผลการศึกษาและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าทั้งงานวิจัยภายในประเทศและงานวิจัยในต่างประเทศ พบว่ามีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

5.1 งานวิจัยในประเทศ

วีรวรรณ สุธีรไกรลาศ (2536 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความต้องการยาเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร พบว่า ความภาคภูมิใจในตนเองสุขภาพจิต และการกล้าแสดงออก มีความสัมพันธ์ทางบวกกับทัศนคติที่มีต่อยาเสพติด และปฏิเสธการชักจูงเรื่องยาเสพติดจากเพื่อน

ศรีประกาย ทัตตานนท์ (2539 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเปรียบเทียบและหาความสัมพันธ์ของความรู้ เจตคติและการปฏิบัติในการป้องกันสารเสพติดระหว่างนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 พบว่า นักเรียนมีความรู้ในการป้องกันสารเสพติดในระดับ ปานกลาง มีเจตคติและการปฏิบัติ ในการป้องกันสารเสพติดในระดับดี นักเรียนต่างเพศกัน มีความรู้ เจตติและการป้องกันสารเสพติดแตกต่างกัน ส่วนนักเรียนที่เรียนระดับชั้นต่างกัน ระดับการศึกษาของผู้ปกครองต่างกัน ฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครองต่างกัน นักเรียนที่เรียนรู้จากแหล่งความรู้ต่างกัน มีประสบการณ์ในการใช้สารเสพติดต่างกัน มีความรู้ เจตคติและการป้องกันสารเสพติดไม่แตกต่างกันและนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีความรู้และการปฏิบัติในการป้องกันสารเสพติดไม่แตกต่างกัน ส่วนเจตคติในการป้องกันสารเสพติด แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สนิท สมัครการ และคนอื่นๆ (2530) ได้ทำการวิจัยเรื่อง พฤติกรรมและทัศนคติเกี่ยวกับยาเสพติดของคนหนุ่มสาวไทย พบว่า สาเหตุและเหตุจูงใจในการเสพติดที่สำคัญ ได้แก่ ปัจจัยด้านบุคลิกภาพ คือ ความอ่อนแอ อ่อนไหว ทางด้านจิตใจ และอารมณ์ของผู้ติดยา ประกอบกับสภาพแวดล้อมทางสังคม โดยเฉพาะความสัมพันธ์ในครอบครัวไม่ราบรื่น เหตุจูงใจสำคัญที่ทำให้มีการเริ่มเสพยา ได้แก่ ความอยากลอง (เพศชาย) เพื่อนชักชวน และความกลุ้มใจในปัญหาของการดำเนินชีวิต โดยเฉพาะปัญหาครอบครัว (เพศหญิง)

ประคองศรี แซ่เด้ง (ประเสริฐ นุนาบี. 2541 : 38 ; อ้างอิงจาก ประคองศรี แซ่เด้ง. 2531 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรเจตคติต่อยาเสพติดของนักเรียนขั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสกลนคร พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เจตคติไม่ดีต่อยาเสพติด โดยมีเจตคติไม่ดีต่อสารระเหยเป็นอันดับแรก รองลงมาคือ บุหรี่ กัญชา และสุรา ตามลำดับ

อารีรัตน์ พันธ์ทอง (2535 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาประสิทธิผลของโปรแกรมสุขศึกษาร่วมกับการให้แรงสนับสนุนทางสังคมในการบำบัดรักษาผู้เสพติดสารระเหยโรงพยาบาลธัญญารักษ์ จังหวัดปทุมธานี เป็นการวิจัยกึ่งทดลองประยุกต์ทฤษฎีการเรียนรู้ของบลูมและรูปแบบการให้แรงสนับสนุนทางสังคมของเฮาส์มาเป็นแนวทางในการจัดโปรแกรม ประชากรที่ศึกษาเป็นผู้ป่วยเสพติดสารระเหยที่เข้ารับการบำบัดรักษาแบบผู้ป่วยในระหว่างเดือนมกราคม- มีนาคม 2535 จำนวน 90 คนแบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบ ผลการวิจัยพบว่า ภายหลังการทดลองมีการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้นในด้านความรู้เกี่ยวกับยา สารระเหย และโทษพิษของสารระเหย ทัศนคติเกี่ยวกับสารระเหย ความรุนแรงจองโรคที่เกิดจากความรู้ ทัศนคติมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการบำบัดรักษา

กระทรวงศึกษาธิการ (ประเสริฐ นุนาบี. 2541 : 38 ; อ้างอิงจาก กระทรวงศึกษาธิการ. 2536 : บทคัดย่อ) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการใช้สารเสพติดในกลุ่มนักเรียนไทย

โดยทำการศึกษาในนักเรียนที่มีประสบการณ์ในการใช้สารเสพติด ซึ่งกำลังศึกษาในระดับมัธยมศึกษาสายสามัญและในระดับอาชีวศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 1,102 คน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความรู้และทัศนคติเกี่ยวกับสารเสพติด พบว่านักเรียนเกือบ 1 ใน 4 ที่รู้จักสารเสพติดเป็นอันดับแรกคือ กัญชา และสารระเหย ชนิดที่ติดง่ายและให้โทษร้ายแรงที่สุดคือ เฮโรอีน เพื่อนเป็นบุคคลที่สำคัญที่แนะนำให้นักเรียนได้รู้จักกับยาเสพติดครั้งแรกในทัศนะของนักเรียนการใช้สารเสพติดบางประเภทเป็นบางครั้งในสังคมถือว่าเป็นการเหมาะสม แต่ถ้าใช้สารเสพติดเป็นประจำถือว่าเป็นการกระทำที่ไม่เหมาะสม กลุ่มคนบางคนถึงแม้จะรู้ว่าสารเสพติดเป็นสิ่งไม่ดี แต่ก็เข้าไปเกี่ยวข้องด้วยเป็นเพราะอยากรู้อยากลอง การแสวงหาสารเสพติดของ นักเรียนบางประเภทหาได้ตามร้านค้า บุหรี่ สุรา/เบียร์ สารระเหย สำหรับกลุ่มยากล่อมประสาท เหล้าแห้ง สามารถหาได้จากร้านขายยา สำหรับกัญชา กระท่อม เฮโอีน ฝิ่น แอล เอส ดี สามารถหาได้จากลุ่มเพื่อนฝูง

ประเสริฐ กรวยสวัสดิ์ (2541 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความรู้ความเข้าใจและเจตคติที่มีต่อยาเสพติดของนักเรียนผู้ใหญ่ระดับมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่านักศึกษาร้อยละ 3.31 มีความรู้ความเข้าใจเรื่องยาเสพติดอยู่ในระดับดีมาก ร้อยละ 76.08 มีความรู้ความเข้าใจเรื่องยาเสพติดอยู่ในระดับปานกลาง และร้อยละ20.61 มีความรู้ความเข้าใจเรื่องยาเสพติดอยู่ในระดับน้อยตามลำดับ ในด้านเจตคติพบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีเจตคติต่อสิ่งเสพติดในทางลบ ยกเว้นเรื่องการสูบกัญชา นักศึกษาส่วนใหญ่มีเจตคติเป็นกลาง สำหรับนักศึกษาที่มีเพศ ที่ตั้งเขตของโรงเรียน ระดับการศึกษา อายุ อาชีพ และรายได้ต่อเดือนต่างกันมีเจตคติต่อสิ่งเสพติดแตกต่างกัน

ประเสริฐ นุนาบี (2541 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเจตคติที่มีต่อยาเสพติดของนักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในเขตกรุงเทพมหานคร 4 ใน 3 ด้าน คือด้านความรู้ ด้านความรู้สึก และด้านแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรม โดยใช้กลุ่มตัวอย่างนักศึกษาจำนวน 400 คน ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ นักศึกษาทางไกลมีเจตคติต่อสิ่งเสพติดด้านความรู้อยู่ในเชิงบวกส่วนด้านความรู้สึกและด้านมีแนวโน้มจะแสดงพฤติกรรมอยู่ในเชิงลบ และนักศึกษาทางไกลที่มีเพศต่างกัน อายุต่างกัน ผู้ปกครองที่มีการศึกษาต่างกัน มีอาชีพต่างกัน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน และรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีเจตคติทั้ง 3 ด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ธันวามาส ศุภวรรณรักษ์ (2543 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาพฤติกรรมสุขภาพเกี่ยวกับการป้องกันการเสพยาบ้าระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนผู้ใหญ่สตรีบางเขน กรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 152 คน จากการศึกษาพบว่า นักเรียนมีความรู้อยู่ในระดับผ่านเกณฑ์ขั้นต่ำ แต่เจตคติและการปฏิบัติในการป้องกันการเสพยาบ้าอยู่ในระดับดีและนักเรียนที่มีจำนวนพี่น้องมีความรู้ เจตคติและการปฏิบัติใน

การป้องกันยาบ้าไม่แตกต่างกัน ส่วนนักเรียนที่มีอายุต่างกันมีความรู้แตกต่างกัน แต่มีเจตคติและการปฏิบัติเกี่ยวกับการป้องกันยาบ้าไม่แตกต่างกัน

เอื้อมพร พลอยประดิษฐ์ (2544 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาพฤติกรรมสุขภาพเกี่ยวกับการป้องกันการเสพสารเสพติดของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่มสหวิทยาเขตฉัฏฐมงคล สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร จากการศึกษาพบว่า นักเรียนมีความรู้อยู่ในระดับดี นักเรียนที่มีเพศ ระดับชั้นปี มีรายได้ของผู้ปกครอง ได้รับการอบรมเลี้ยงดูและมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีความรู้ เจตคติและการปฏิบัติเกี่ยวกับการป้องกันสารเสพติดแตกต่างกัน ส่วนนักเรียน ที่มีลักษณะที่อยู่อาศัยต่างกัน มีความรู้ เจตคติและการปฏิบัติเกี่ยวกับการป้องกันสารเสพติดไม่แตกต่างกัน

4.2 งานวิจัยต่างประเทศ

สเปฟเวค (ศรีประกาย ทัตตานนท์. 2539 : 44 ; อ้างอิงจาก Spevack. 1974 : 6748 A)ได้วิจัยเรื่อง"บุคลิกภาพ เจตคติ และพฤติกรรมของนักเรียนมัธยมศึกษาที่ติดสารเสพติด" ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ติดและไม่ติดสารเสพติด มีบุคลิกภาพ เจตคติและพฤติกรรมแตกต่างกัน นักเรียนที่ติดสารเสพติดจะมีลักษณะความเป็นผู้ใหญ่น้อยกว่า และมีแนวโน้มของการใช้สารเสพติดเพิ่มมากขึ้น นอกจากนี้ยังพบว่านักเรียนที่ติดสารเสพติดส่วนใหญ่มีบิดามารดาสูบบุหรี่และดื่มสุรา

โรเนย์ (จิรวัน เทียนทองดี. 2542 : 37 ; อ้างอิงจาก Reney. 1975 : 342 6A) ศึกษาเปรียบเทียบความรู้ด้านสารเสพติด ทัศนคติต่อสารเสพติด และการใช้สารเสพติดระหว่างนักเรียนเกรด 1,2 และ 3 ในรัฐมอนตานาตะวันตก พบว่านักเรียนมีความรู้ด้านสารเสพติดก็อาจติดสารเสพติดได้ คนมีความรู้เรื่องสารเสพติดมักจะหันไปใช้สารเสพติดกันมาก ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้เรื่องสารเสพติดและทัศนคติได้รับอิทธิพลส่วนใหญ่มาจากการอยู่รวมกันเป็นกลุ่ม ส่วนความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติต่อสารเสพติดและการใช้สารเสพติดส่วนใหญามาจากการรวมเป็นกลุ่มของนักเรียนที่เป็นเพศเดียวกัน

วิดดอน (วิรัญญา อรรถยุติ. 2543 : 64 ; อ้างอิงจาก Whiddon.1975 : 3426-3427A) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความรู้เรื่องยาเสพติด เจตคติที่มีต่อยาเสพติด ระหว่างนักเรียนเกรด 12 ของโรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก ในรัฐมอนตานา ใช้กลุ่มตัวอย่าง 300 คน สารเสพติดที่ศึกษาประกอบด้วย 7 ประเภท ได้แก่ อัลกอฮอล์ แอมเฟตามีน บาร์บิทูเรท เฮโรอีน แอลเอสดี กัญชาและบุหรี่ ผลการศึกษาพบว่า การมีความรู้ไม่ได้เป็นหลักประกันว่านักเรียนจะมีเจตคติที่ไม่ดีต่อยาเสพติด การมีความรู้ไม่ได้ช่วยระงับการใช้ยาเสพติด นักเรียนที่มีเจตคติที่ดีต่อยาเสพติด มักจะหันไปใช้ยาเสพติด ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้เรื่องยาเสพติดและเจตคติต่อยาเสพติดได้รับอิทธิพลจากการรวมกลุ่มของนักเรียนที่เป็นเพศเดียวกัน ส่วนยา

เสพติดที่ผิดกฎหมายพบว่า มีการใช้ยาเสพติดประเภทเดียวกันเมื่อนักเรียนอยู่รวมกลุ่มตามเพศ ขนาดโรงเรียน และนักเรียนที่เป็นเพศเดียวกัน

โจนส์ (ทัศนียา ปิ่นคล้าย. 2543 : 60 ; อ้างอิงจาก Jones. 1979 ; 2583-A)ได้ศึกษาเปรียบเทียบเจตคติและความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดของนักเรียน โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาสองกลุ่มๆละ 60 คน กลุ่มหนึ่ง ได้เรียนโปรแกรมสารเสพติดมาแล้ว ส่วนอีกกลุ่มหนึ่งยังไม่เคยเรียน ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนทั้งสองกลุ่มไม่มีความแตกต่างกันในด้านความรู้สึกเกี่ยวกับสารเสพติด และนักเรียนหญิงมีเจตคติที่ดีต่อสารเสพติดมากกว่านักเรียนชาย นอกจากนั้นยังพบว่า นักเรียนที่บิดามารดาอยู่ด้วยกัน มีเจตคติต่อสารเสพติดมากกว่านักเรียนที่บิดามารดาแยกกันอยู่

ริชาร์ด และจู๊ฟ (ประภาศรี ทรัพย์ธนบูรณ์. 2546 : 70 ; อ้างอิงจาก Richard & Joop.1984 : 348 : 363) ได้ศึกษาเจตคติและองค์ประกอบทางสังคมในเด็กวัยรุ่นที่สูบบุหรี่ ทำการศึกษาอิทธิพลของกลุ่มเพื่อน กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กชาวอังกฤษอายุระหว่าง15 ปี จำนวน 28 คน แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม สัมภาษณ์โดยใช้แบบสอบถาม พบว่า เด็กที่สูบบุหรี่ มีบิดาสูบบุหรี่และมีเจตคติในทางบวกเกี่ยวกับการสูบบุหรี่ ส่วนการคบเพื่อนเด็กที่สูบบุหรี่จะคบเพื่อนที่สูบบุหรี่ด้วยกันมากกว่าคนที่ไม่สูบ แสดงให้เห็นว่า อิทธิพลของกลุ่มเพื่อนมีแรงผลักดันทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมด้วยอย่างหนึ่ง

บราวน์ (ธัญสิทธิ์ วรรณปกาสิต. 2543 : 33 ; อ้างอิงจาก Brown. 1979 : 3752-A – 3753-A) ได้ศึกษาถึงความแตกต่างของเจตคติ นักเรียนรัฐบาลที่มีต่อการเลือกใช้ ยาเสพติด และศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ เจตคติที่มีต่อยาเสพติด กลุ่มประชากรเป็นนักเรียนระดับ 5 ถึงระดับ 12 ในโรงเรียนประจำตำบลใกล้เมืองดัลลาส รัฐเทกซัส ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นมีเจตคติที่ดีต่อบุหรี่มากกว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ส่วนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายมีเจตคติที่ดีต่อกัญชาและแอลเอสดี ดีกว่านักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น สำหรับเฮโรอีนและเมทิดีนนั้นไม่มีความแตกต่าง และพบว่านักเรียนมีเจตคติทางลบต่อแอล เอส ดี เฮโรอีน เมทิดีน มากกว่าบุหรี่ สุรา และกัญชา

ไรเซอร์ (Ryser. 1983 : 435 - 436) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง " การใช้ยาในทางที่ผิดของนักเรียนในปี ค.ศ. 1974 และปี 1980" (Students and Drug Abuse. 1974 , 1980) พบว่า การเก็บข้อมูลด้วยการไปเยี่ยมนักเรียนซึ่งป่วย และรักษาตัวอยู่ในห้องฉุกเฉินในโรงพยาบาลต่างๆ ยาที่ใช้กันมี 3 ประเภท คือ สุรา แอสไพริน และไดอะซีแพม ส่วนประเภทอื่นๆที่ใช้กันมาก ได้แก่ กัญชา เซโคบาร์บิตาล มอร์ฟีน เฮโรอีน แอมโมบาร์บิตาล ยาเหล่านี้เคยเป็นที่นิยมใช้กันมากในปี 1974 แต่กลับไม่ได้รับความนิยมในปี 1980 ยกเว้นสุรามีความต้องการในการเสพสูงมากขึ้น และพบว่า สารระเหยหอมมีอัตราความนิยมเพิ่มมากขึ้นอย่างมีนัยสำคัญในปี 1980 และพบว่านักเรียนที่ป่วยอยู่ในห้องฉุกเฉินนั้นร้อยละ 50 พยายามฉีดยาฆ่า

เพื่อตัวตาย โดยพบว่า การเยี่ยมนักเรียนที่ป่วยอยู่ในโรงพยาบาล 100,000 แห่ง พบว่า นักเรียน 29 คน พยายามใช้ยาฆ่าตัวตาย และพบว่า นักเรียน 220,000 คน เคยใช้ยาเกินขนาดเพื่อฆ่าตัวตายด้วย

ริชาร์ด และแวนเดอร์ (ธันวามาส ศุภวรรณรักษ์. 2543 : 41 ; อ้างอิงจาก Richard and Vander. 1984 : 348 – 363) ได้ศึกษาเจตคติ และองค์ประกอบทางสังคมในเด็กวัยรุ่นที่สูบบุหรี่ ผลการศึกษาพบว่า อิทธิพลของกลุ่มเพื่อนมีแรงผลักดันให้เด็กมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสูบบุหรี่

สรุปจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งต่างประเทศและในประเทศ จะเห็นว่า บุคคลที่มีเจตคติต่อยาเสพติด โดยมีระดับมาก น้อยหรือ ดี ไม่ดี งานวิจัยส่วนใหญ่ทำการศึกษากับกลุ่มนักเรียน นักศึกษา และคนหนุ่มสาวซึ่งเป็นวัยรุ่นและยังพบว่ามีหลายตัวแปร ได้แก่ เพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน เขตที่ตั้งของโรงเรียน ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง อาชีพของผู้ปกครองและการได้รับความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดของนักเรียน เป็นองค์ประกอบที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเจตคติที่มีต่อยาเสพติดของนักเรียน

บทที่ 3
วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ เป็นการศึกษาเจตคติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนมัธยมศึกษา ในจังหวัดปทุมธานี โดยใช้ระเบียบการวิจัยเชิงสำรวจ ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. การกำหนดกลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การสร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2546 โรงเรียนมัธยมศึกษา ในจังหวัดปทุมธานี 21 แห่ง จำนวนนักเรียนทั้งหมด 3,565 คน เป็นนักเรียนชาย 1,961 คน นักเรียนหญิง 1,604 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ นักเรียนชายและนักเรียนหญิงที่กำลังศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2546 ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในจังหวัดปทุมธานี จำนวน 360 คน เป็นนักเรียนชาย 198 คน นักเรียนหญิง 162 คน โดยใช้วิธีการคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของยามาเน่ (Yamane . 1967 : 886- 887) และใช้วิธีเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multistage Random Sampling) และมีวิธีการดำเนินการ ตามลำดับดังนี้

1. กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยการคำนวณจากสูตร ยามาเน่ (Yamane . 1967 : 919) ที่มีความเชื่อมั่นร้อยละ 95 (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2540 : 400 ; อ้างอิงจาก Yamane . 1967 : 886 – 887) ผลจากการคำนวณได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 360 คน เป็นชาย 198 คน หญิง 162 คน

2. สุ่มโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลทั้งหมด 10 โรงเรียนและตั้งอยู่นอกเขตเทศบาลทั้งหมด 11 โรงเรียน โดยการสุ่มอย่างง่ายกลุ่มละร้อยละ 20 โดยจะได้โรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขต

เทศบาล จำนวน 2 โรงเรียน และโรงเรียนที่ตั้งอยู่นอกเขตเทศบาล จำนวน 2 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนปทุมวิไล โรงเรียนธรรมศาสตร์คลองหลวงวิทยาคม โรงเรียนเทพศิรินทร์คลองสิบสามปทุมธานี โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัยรังสิต

3. สุ่มนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จากโรงเรียนที่เลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างแต่ละโรงเรียนจำนวน 4 โรงเรียน โดยใช้การสุ่มอย่างง่ายตามสัดส่วนของนักเรียน (Preportional Stratified Random Sampling) จำแนกตามเพศ รายละเอียด ดังปรากฏตามตาราง 1

ตาราง 1 แสดงจำนวนนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนมัธยมศึกษา ในจังหวัดปทุมธานี ปีการศึกษา 2546

ที่	โรงเรียน	ประชากร			กลุ่มตัวอย่าง		
		ช	ญ	รวม	ช	ญ	รวม
	โรงเรียนในเขตเทศบาล						
1	ปทุมวิไล	218	158	386	68	52	120
2	ธรรมศาสตร์คลองหลวงวิทยาคม	192	162	354	59	50	109
	โรงเรียนนอกเขตเทศบาล						
1	เทพศิรินทร์คลองสิบสามปทุมธานี	55	67	122	17	21	38
2	สวนกุหลาบวิทยาลัยรังสิต	175	125	300	54	39	93
	รวม	1,961	1,604	3,565	198	162	360

ที่มา : สำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดปทุมธานี ณ วันที่ 10 มิถุนายน 2546

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเจตคติของนักเรียนที่มีต่อยาเสพติดที่ผู้วิจัยพัฒนามาจาก เอื้อมพร พลอยประดิษฐ์ (2544) โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบ ได้แก่ เพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เขตที่ตั้งของโรงเรียน ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง อาชีพของผู้ปกครอง และการได้รับความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบสำรวจ (Check List)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเจตคติของนักเรียนที่มีต่อยาเสพติด แบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scales) แบ่งเป็น 5 ระดับ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง รวม 30 ข้อ

เกณฑ์การให้คะแนน

เนื่องจากแบบสอบถามมีความหมายสองทาง คือ ความหมายทางบวก และความหมายทางลบ ดังนั้นผู้วิจัยจึงแบ่งเกณฑ์การให้คะแนนออกเป็น 2 ทาง ดังนี้

1. ข้อความทางบวก

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	5	คะแนน
เห็นด้วย	4	คะแนน
ไม่แน่ใจ	3	คะแนน
ไม่เห็นด้วย	2	คะแนน
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1	คะแนน

2. ข้อความทางลบ

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1	คะแนน
เห็นด้วย	2	คะแนน
ไม่แน่ใจ	3	คะแนน
ไม่เห็นด้วย	4	คะแนน
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	5	คะแนน

ประเมินค่าเฉลี่ยโดยใช้เกณฑ์ แบ่งเป็น 3 ระดับ ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	3.67	- 5.00	หมายถึง	มีเจตคติอยู่ในระดับดี
คะแนนเฉลี่ย	2.24	- 3.66	หมายถึง	มีเจตคติอยู่ในระดับปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย	1.00	- 2.23	หมายถึง	มีเจตคติอยู่ในระดับไม่ดี

การสร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการพัฒนาแบบสอบถามตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาทฤษฎีและแนวคิดจากตำรา เอกสาร บทความ และงานวิจัยเกี่ยวข้องเจตคติยาเสพติดและตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับเจตคติที่มีต่อยาเสพติด

2. ศึกษาหลักเกณฑ์และวิธีการสร้างแบบสอบถามจากตำราและเอกสารต่างๆ

3. สร้างแบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคลของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 ตามตัวแปรที่ต้องการศึกษา

4. การสร้างแบบสอบถามเจตคติที่มีต่อยาเสพติด ทำการพัฒนาจากแบบวัดเจตคติที่มีต่อยาเสพติด ของทัศนียา ปิ่นคล้าย (2534.) และ ศิรประกาย ทัตตานนท์ ซึ่งได้ปรับปรุงข้อคำถามให้สอดคล้องกับนิยาม และกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา ได้ข้อคำถามจำนวน 50 ข้อ

5. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้วไปให้กรรมการผู้ควบคุมสารนิพนธ์ตรวจ เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไข

6. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญ ตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ แสดงไว้ในภาคผนวก)

7. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนมัธยมศึกษา ในจังหวัดปทุมธานี ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จากโรงเรียนปทุมวิไลวิทยาคม 25 คน และจากโรงเรียนปทุมธานี"นันทมุนีบำรุง" 25 คน รวมจำนวน 50 คน และนำข้อมูลมาทำการวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยวิธีสัมประสิทธิ์ของอัลฟ่า ของครอนบาค (Cronbach. 1972 : 126) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .93 และหาค่าอำนาจจำแนกโดยใช้การวิเคราะห์รายข้อสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์รายข้อกับคะแนนรวม (Item Total Correlation) ในการวิจัยครั้งนี้ได้ค่าระหว่าง .31 - .73 จำนวน 30 ข้อ

8. นำแบบสอบถามมาดำเนินการแก้ไขปรับปรุงให้สมบูรณ์ก่อนนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริงของงานวิจัยในครั้งนี้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

1. ขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อออกหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลไปยังผู้อำนวยการโรงเรียนทุกโรงเรียนที่ผู้วิจัยใช้ในการเก็บข้อมูล

2. ผู้วิจัยเดินทางไปพบผู้อำนวยการโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างและประสานงานกับครูผู้สอน เพื่อนัดหมายนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

3. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยเก็บข้อมูลกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 360 คน ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์จำนวน 355 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 98.6 ของจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

การจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยมีขั้นตอนวิธีการดำเนินการ ดังต่อไปนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ถูกต้องของแบบสอบถามทุกฉบับ ตรวจให้คะแนนแบบสอบถาม ตามเกณฑ์การตรวจให้คะแนนที่ตั้งไว้เพื่อเลือกฉบับที่สมบูรณ์ที่สุดไปวิเคราะห์ข้อมูล

2. วิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Window (Statistical Package for the Sciences for Window)

3. แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม นำมาวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่และค่าร้อยละ (Percentage) ตามตัวแปรอิสระ นำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

4. มาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

5. นำแบบสอบถามวัดเจตคติ เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ย ของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มเพื่อทดสอบสมมติฐาน ข้อที่ 1,3

6. เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ย ของตัวแปรมากกว่า 2 กลุ่ม เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อที่ 2,4,5

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมล

1. สถิติพื้นฐาน
   1.1 ค่าร้อยละ (Percentage)
   1.2 ค่าเฉลี่ย (Mean)
   1.3 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
2. สถิติที่ใช้หาคุณภาพเครื่องมือ

การหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability)ของแบบสอบถาม โดยใช้วิธีสัมประสิทธิ์แอลฟ่า (Alpha Coefficient) และหาค่าอำนาจจำแนกโดยใช้การวิเคราะห์รายข้อสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์รายข้อกับคะแนนรวม (Item Total Correlation)

3. สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน
   3.1 สถิติที่ใช้เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยของกล่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม ที่เป็นอิสระต่อกันโดยใช้สูตร t –test Independent
   3.2 ใช้วิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนชนิดตัวประกอบทางเดียว (One - Way Analysis of Variance) ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างมากกว่าสองกลุ่ม โดยใช้สูตร F - test

บทที่ 4
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้การแปลความหมายมีความหมายมีความเข้าใจตรงกันในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยใช้สัญลักษณ์และอักษรย่อต่อไปนี้

$\overline{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
N	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
t	แทน	อัตราส่วนวิกฤตที่ใช้พิจารณาในการแจกแจงค่า ที
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน F-Distribution
df	แทน	Degree of Freedom
SS	แทน	Sum of Squares
MS	แทน	Mean Squares

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ระดับเจตคติที่มีต่อยาเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนมัธยมศึกษา ในจังหวัดปทุมธานี

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบเจตคติที่มีต่อยาเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดปทุมธานี

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ในตอนนี้เป็นการวิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดปทุมธานี ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ค่าความถี่และค่าร้อยละ จำแนกตามตัวแปรอิสระ ดังปรากฏในตาราง

ตาราง 2 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เขตที่ตั้งของโรงเรียน ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง และ อาชีพของผู้ปกครอง

ลักษณะทั่วไป		จำนวน	ร้อยละ
เพศ	ชาย	194	54.60
	หญิง	161	45.40
	รวม	355	100
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	คะแนนเฉลี่ย 3.67 ขึ้นไป	29	8.20
	คะแนนเฉลี่ย 2.34 – 3.66	226	63.70
	คะแนนเฉลี่ยไม่เกิน 2.33	100	28.20
	รวม	355	100
เขตที่ตั้งของโรงเรียน	ในเขตเทศบาลเมือง หรือเทศบาลตำบล	228	64.20
	ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล (อ.บ.ต.)	127	35.80
	รวม	355	100
ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง	ระดับประถมศึกษา - มัธยมศึกษา	248	69.90
	อนุปริญญา - ปริญญาตรี	90	25.40
	สูงกว่าปริญญาตรี	17	4.80
	รวม	355	100
อาชีพของผู้ปกครอง	รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	84	23.70
	ค้าขาย	93	26.20
	รับจ้าง	143	40.30
	เกษตรกรรม	35	9.90
	รวม	355	100

จากตาราง 2 กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดปทุมธานี ส่วนใหญ่เป็นเพศชายจำนวน 194 คน คิดเป็นร้อยละ 54.60 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับ 2.34 – 3.66 จำนวน 226 คน คิดเป็นร้อยละ 63.70 เมื่อพิจารณาตามเขตที่ตั้งของโรงเรียนแล้ว พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในเขตเทศบาลเมืองจำนวน 228 คน คิดเป็นร้อยละ 64.20 เมื่อพิจารณาตามระดับการศึกษาและอาชีพของผู้ปกครองแล้ว พบว่า ส่วนใหญ่ผู้ปกครองมีการศึกษาอยู่ในระดับประถม – มัธยมศึกษา จำนวน 248 คน คิดเป็นร้อยละ 69.90 และผู้ปกครองส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้าง จำนวน 143 คน คิดเป็นร้อยละ 40.30

ตาราง 3 การได้รับความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดจากแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ คือ เรียนรู้จากหลักสูตรในห้องเรียน เรียนรู้จากสื่อ และเรียนรู้จากบุคคลอื่นๆ

การได้รับความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด	ได้รับ	ร้อยละ	ไม่ได้รับ	ร้อยละ
เรียนรู้จากหลักสูตรในห้องเรียน	270	76.10	85	23.90
เรียนรู้จากสื่อ เช่น โทรทัศน์/วิทยุ/หนังสือพิมพ์	322	90.70	33	9.30
เรียนรู้จากบุคคลอื่นๆ เช่น บิดา มารดา ผู้ปกครอง และเพื่อน	236	66.50	199	33.50

หมายเหตุ: เลือกข้อมูลเฉพาะที่สมบูรณ์ในแต่ละแบบสอบถาม

จากตาราง 3 การได้รับความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดผ่านวิธีต่างๆ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีการเรียนรู้จากสื่อ เช่น โทรทัศน์/วิทยุ/หนังสือพิมพ์ จำนวน 322 คน คิดเป็นร้อยละ 90.70 มีการเรียนรู้จากหลักสูตรในห้องเรียน จำนวน 270 คน คิดเป็นร้อยละ 76.10 และมีการเรียนรู้จากบุคคลอื่นๆ เช่น บิดา มารดา ผู้ปกครอง และเพื่อน จำนวน 236 คน คิดเป็นร้อยละ 66.50

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ระดับเจตคติที่มีต่อยาเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนมัธยมศึกษา ในจังหวัดปทุมธานี

ในตอนนี้เป็นการวิเคราะห์ระดับเจตคติที่มีต่อยาเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนมัธยมศึกษา ในจังหวัดปทุมธานี ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยมีการจัดระดับเจตคติที่มีต่อยาเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนมัธยมศึกษา ในจังหวัดปทุมธานี ตามค่าคะแนนเฉลี่ยดังต่อไปนี้

คะแนนเฉลี่ย 3.67 – 5.00 หมายความว่า มีเจตคติอยู่ในระดับดี

คะแนนเฉลี่ย 2.24 – 3.66 หมายความว่า มีเจตคติอยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 2.23 หมายความว่า มีเจตคติอยู่ในระดับไม่ดี

จำแนกเป็นรายข้อและโดยรวม ดังปรากฏในตาราง 4

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับเจตคติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดปทุมธานี

ข้อความ	ระดับเจตคติ $\overline{X}$	ระดับเจตคติ S.D	ระดับ
1.การสูบบุหรี่ช่วยเสริมบุคลิกภาพให้ดีขึ้น	4.58	.81	ดี
2.การสูบบุหรี่ช่วยให้อารมณ์สุนทรี	4.28	.95	ดี
3.ผู้ใหญ่ที่สูบบุหรี่ย่อมเป็นตัวอย่างที่ไม่ดีต่อเด็ก	4.18	1.36	ดี
4.การสูบกัญชาทำให้สติปัญญาเสื่อมประสิทธิภาพในการทำงานเสื่อมลง	4.32	1.20	ดี
5.ผู้ติดยาเสพติดอาจเป็นอาชญากรได้	4.26	.99	ดี
6.ฉันเสียใจถ้าเพื่อนสนิทที่ฉันรักตกเป็นทาสยาเสพติด	4.30	1.01	ดี
7.การติดยาเสพติดเป็นการบั่นทอนสุขภาพทั้งทางร่างกายและจิตใจ	4.23	1.25	ดี
8.ฝิ่นเป็นวัตถุดิบนำมาสกัดยาเสพติดได้หลายอย่าง จัดเป็นพืชที่อันตายต่อสังคมและประเทศชาติมาก	4.23	1.07	ดี
9.การทดลองเสพเฮโรอีนเป็นการเรียนรู้ประสบการณ์ทางสังคม	4.25	1.14	ดี
10.การเสพเฮโรอีนทำให้สติปัญญาเสื่อมโทรม	4.25	1.14	ดี
11.การเสพเฮโรอีนเป็นประจำทำให้ลืมความทุกข์ความผิดหวังได้	4.18	1.10	ดี
12.โรงเรียนควรวางมาตรการเข้มงวดในการลงโทษนักเรียนที่เสพเฮโรอีน	4.40	.93	ดี
13.ผู้ที่ติดยาเสพติดสามารถเลิกเสพแล้วกลับเป็นคนดีได้	4.43	.89	ดี
14.ผู้ที่ค้ายาเสพติดเป็นคนที่เห็นแก่ตัว	4.14	1.17	ดี
15.นักเรียนควรเตือนเพื่อนไม่ให้ไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด	4.61	.67	ดี
16.เฮโรอีนเสพเพียงครั้งเดียวก็ติดได้	4.17	.94	ดี
17.การนำกัญชามาปรุงอาหารทำให้อาหารมีรสชาดดีขึ้น	3.82	1.14	ดี
18.การเสพกัญชาทำให้ตนเองมีความมั่นใจในตนเองมากขึ้น	4.22	.98	ดี
19.คนทั่วไปมีความรู้สึกว่าผู้ที่ติดยาบ้าเป็นบุคคลไม่น่าไว้วางใจ	3.94	1.15	ดี
20.นักเรียนที่เป็นวัยรุ่นเสี่ยงต่อการติดยาบ้ามากที่สุด	3.80	1.09	ดี
21.นักเรียนปฏิเสธทันทีเมื่อเพื่อนชวนให้ทดลองเสพยาบ้า	4.47	1.07	ดี
22.ผู้ที่เสพยาบ้าทำให้ร่างกายกระปรี้กระเปร่า	4.06	1.14	ดี
23.การเสพยาบ้าเป็นสิ่งจำเป็นในการเข้าสังคม	4.08	1.29	ดี
24.นักเรียนควรมีบทบาทในการป้องกันการแพร่ระบาดของสารระเหย	4.10	1.15	ดี
25.การเสพสารระเหยทำให้เกิดอันตรายต่อระบบการหายใจ	4.32	.94	ดี
26.การเสพสารระเหยอาจนำไปสู่การใช้ยาเสพติดชนิดร้ายแรง	4.42	.87	ดี

ตาราง 4 (ต่อ)

ข้อความ	ระดับเจตคติ		ระดับ
	$\overline{X}$	S.D	
27.การสูดดมสารระเหยช่วยให้คลายเครียดได้	4.20	1.09	ดี
28.เป็นสิ่งจำเป็นที่นักเรียนต้องศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดเพื่อเป็นการป้องกันล่วงหน้า	4.35	.96	ดี
29.การป้องกันยาเสพติดให้แก่นักเรียนเป็นหน้าที่ของคนทุกคนในชุมชน	4.42	.91	ดี
30.นักเรียนควรมีบทบาทในการป้องกันการแพร่ระบาดของยาเสพติด	4.38	.90	ดี
รวม	4.25	.52	ดี

จากตาราง 4 แสดงว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดปทุมธานี มีเจตคติที่ต่อยาเสพติดอยู่ในระดับดี เมื่อพิจารณารายข้อแล้วพบว่า นักเรียนมีเจตคติต่อยาเสพติดอยู่ในระดับดีทุกข้อ โดยข้อที่มีระดับคะแนนเฉลี่ยมากที่สุดคือ ข้อที่ 15 และข้อที่มีค่าเฉลี่ยระดับคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ข้อที่ 20

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบเจคติที่มีต่อยาเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดปทุมธานี

ตาราง 5 การเปรียบเทียบเจตคติที่มีต่อยาเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนมัธยมศึกษา ในจังหวัดปทุมธานี จำแนกตามเพศ

เพศ	N	$\overline{X}$	S.D	t
ชาย	194	4.16	.57	
				3.70*
หญิง	161	4.36	.43	

* p<.05

จากตาราง 5 พบว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดปทุมธานี ที่มีเพศต่างกันมีเจตคติต่อยาเสพติดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

ตาราง 6 เปรียบเทียบเจตคติที่มีต่อยาเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนมัธยมศึกษา ในจังหวัดปทุมธานี จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ตัวแปร	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	ระหว่างกลุ่ม	2	1.160	.580	2.181
	ภายในกลุ่ม	352	93.593	.266	
	รวม	354	94.752		

* p<.05

จากตาราง 6 พบว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 6 โรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดปทุมธานี ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกัน มีเจตคติต่อยาเสพติดไม่แตกต่างกัน

ตาราง 7 การเปรียบเทียบเจตคติที่มีต่อยาเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนมัธยมศึกษา ในจังหวัดปทุมธานี จำแนกตามเขตที่ตั้งของโรงเรียน

เขตที่ตั้งของโรงเรียน	N	$\overline{X}$	S.D	t
ในเขตเทศบาล	228	4.28	.51	1.48
ในเขต อ.บ.ต.	127	4.19	.53	

* p<.05

จากตาราง 7 พบว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดปทุมธานี ที่มีเขตที่ตั้งของโรงเรียนต่างกันมี เจตคติต่อยาเสพติดไม่แตกต่างกัน

ตาราง 8 เปรียบเทียบเจตคติที่มีต่อยาเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนมัธยมศึกษา ในจังหวัดปทุมธานี จำแนกตามระดับการศึกษาของผู้ปกครอง

ตัวแปร	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง	ระหว่างกลุ่ม	2	.336	.168	.626
	ภายในกลุ่ม	352	94.417	.268	
	รวม	354	94.752		

* p<.05

จากตาราง 8 พบว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 6 โรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดปทุมธานี ที่มีผู้ปกครองที่ระดับการศึกษาแตกต่างกัน คือ กลุ่มผู้ปกครองมีระดับการศึกษาประถม - มัธยมศึกษา กลุ่มผู้ปกครองมีระดับการศึกษาอนุปริญญา – ปริญญาตรี และกลุ่มผู้ปกครองมีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีขึ้นไป มีเจตคติต่อยาเสพติดไม่แตกต่างกัน

ตาราง 9 เปรียบเทียบเจตคติที่มีต่อยาเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนมัธยมศึกษา ในจังหวัดปทุมธานี จำแนกตามอาชีพของผู้ปกครอง

ตัวแปร	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
อาชีพของผู้ปกครอง	ระหว่างกลุ่ม	3	.711	.237	.885
	ภายในกลุ่ม	351	94.041	.268	
	รวม	354	94.752		

* p<.05

จากตาราง 9 พบว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 6 โรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดปทุมธานี ที่มีผู้ปกครองมีอาชีพแตกต่างกัน คือ กลุ่มที่ผู้ปกครองมีอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ กลุ่มที่ผู้ปกครองมีอาชีพค้าขาย/เอกชน กลุ่มที่ผู้ปกครองมีอาชีพรับจ้าง และกลุ่มที่ผู้ปกครองมีอาชีพเกษตรกรรม มีเจตคติต่อยาเสพติดไม่แตกต่างกัน

บทที่ 5
สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ

บทนี้เป็นการสรุปให้เห็นภาพรวมของการวิจัยเรื่อง การศึกษาเจตคติที่มีต่อยาเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนมัธยมศึกษา ในจังหวัดปทุมธานี ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าโดยกำหนดประเด็นไว้ตามลำดับดังนี้

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาเจตคติที่มีต่อยาเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดปทุมธานี

2. เพื่อศึกษาการได้รับความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดปทุมธานี

3. เพื่อเปรียบเทียบเจตคติที่มีต่อยาเสพติดของนักเรียนชันมัธยมศึกษาปีที่6 โรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดปทุมธานี โดยจำแนกตามตัวแปร ได้แก่ เพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เขตที่ตั้งของโรงเรียน ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง อาชีพของผู้ปกครอง

สมมติฐานในการวิจัย

1. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดปทุมธานีที่มีเพศต่างกัน มีเจตคติต่อยาเสพติดแตกต่างกัน

2. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดปทุมธานีที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีเจตคติต่อยาเสพติดแตกต่างกัน

3. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดปทุมธานีที่เรียนในโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลกับนักเรียนที่เรียนอยู่ในโรงเรียนที่ตั้งอยู่นอกเขตเทศบาล มีเจตคติต่อยาเสพติดแตกต่างกัน

4. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดปทุมธานีที่มีผู้ปกครองมีระดับการศึกษาต่างกัน มีเจตคติต่อยาเสพติดแตกต่างกัน

5. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดปทุมธานีที่มีผู้ปกครองอาชีพต่างกัน มีเจตคติต่อยาเสพติดแตกต่างกัน

วิธีการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ได้แก่ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2546 ของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดปทุมธานี จำนวน 21 แห่ง จำนวนนักเรียนทั้งหมด 360 คน เป็นนักเรียนชาย 198 คน เป็นนักเรียนหญิง 162 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้เป็นแบ่งสอบถามออกเป็น 2 ตอนคือ

ตอนที่1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบ ได้แก่ เพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เขตที่ตั้งของโรงเรียน ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง อาชีพของผู้ปกครอง และการได้รับความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบสำรวจ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเจตคติของนักเรียนที่มีต่อยาเสพติด แบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า แบ่งเป็น 5 ระดับ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

3. วิธีการดำเนินการทดลอง

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามเจตคติของนักเรียนที่มีต่อยาเสพติด โดยทำการเก็บข้อมูลกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในจังหวัดปทุมธานี ทั้งหมด 4 โรงเรียน จำนวน 360 คน ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์จำนวน 355 คน คิดเป็นร้อยละ 98.6 ของจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาเจตคติที่มีต่อยาเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนมัธยมศึกษา ในจังหวัดปทุมธานี สรุปผลการวิจัยดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามจำนวนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดปทุมธานีที่ตอบแบบสอบถามจำนวน 355 คน จากกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 360 คน คิดเป็นร้อยละ 98.61 แบ่งเป็นเพศชาย 194 คน คิดเป็นร้อยละ 54.6 และเพศหญิง 161 คนคิดเป็นร้อยละ 45.4

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า คะแนนเฉลี่ย 3.67 ขึ้นไปมีจำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 8.2 คะแนนเฉลี่ย 2.34–3.66 จำนวน 226 คน คิดเป็นร้อยละ 63.7 คะแนนเฉลี่ยไม่เกิน 2.33 จำนวน 100 คน คิดเป็นร้อยละ 28.2

เขตที่ตั้งโรงเรียน พบว่า ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลเมืองหรือเทศบาลตำบลจำนวน 228 คน คิดเป็นร้อยละ 64.20 ตั้งอยู่ในเขตองค์การบริหารสวนตำบลจำนวน 127 คน คิดเป็นร้อยละ 35.80

ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง พบว่า ระดับประถมศึกษา–มัธยมศึกษา จำนวน 248 คน คิดเป็นร้อยละ 69.90 ระดับอนุปริญญา–ปริญญาตรี จำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 25.40 และระดับสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 4.80

อาชีพผู้ปกครอง พบว่า รับราชการรัฐวิสาหกิจ จำนวน 84 คน คิดเป็นร้อยละ 23.70 ค้าขายจำนวน 93 คน คิดเป็นร้อยละ 26.20 รับจ้างจำนวน 143 คน คิดเป็นร้อยละ 40.30 และเกษตรกรรม จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 9.90

การได้รับความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดผ่าน พบว่า มีการเรียนรู้จากสื่อ เช่น โทรทัศน์/วิทยุ/หนังสือพิมพ์ จำนวน 322 คน คิดเป็นร้อยละ 90.70 มีการเรียนรู้จากหลักสูตรในห้องเรียน จำนวน 270 คน คิดเป็นร้อยละ 76.10 และมีการเรียนรู้จากบุคคลอื่นๆ เช่น บิดา มารดา ผู้ปกครอง และเพื่อน จำนวน 236 คน คิดเป็นร้อยละ 66.50

ตอนที่ 2 วิเคราะห์เจตคติ

2.1 ผลการวิเคราะห์เจตคติที่มีต่อยาเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนมัธยมศึกษา ในจังหวัดปทุมธานี พบว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีเจตคติที่มีต่อยาเสพติดยาเสพติดอยู่ในระดับดี

2.2 ผลการศึกษาการได้รับความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนมัธยมศึกษา ในจังหวัดปทุมธานี พบว่า นักเรียนได้รับความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดจากการเรียนจากสื่อเป็นอันดับแรก รองลงมาคือ การได้รับความรู้จากการเรียนรู้ผ่านหลักสูตรในห้องเรียน และการเรียนรู้จากบุคคลอื่น ตามลำดับ

2.3 เปรียบเทียบเจตคติที่มีต่อยาเสพติดของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดปทุมธานี จำแนกตามตัวแปรทางชีวสังคม พบว่า

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีเพศต่างกันมีเจตคติต่อยาเสพติดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01

นักเรียนชันมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนมัธยมศึกษา ในจังหวัดปทุมธานี ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีเจตคติต่อยาเสพติดไม่แตกต่างกัน

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนมัธยมศึกษา ในจังหวัดปทุมธานี ในสถานศึกษาที่มีเขตที่ตั้งต่างกันมีเจตคติต่อยาเสพติดไม่แตกต่างกัน

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนมัธยมศึกษา ในจังหวัดปทุมธานี ที่มีผู้ปกครองที่ระดับการศึกษาต่างกัน มีเจตคติต่อยาเสพติดไม่แตกต่างกัน

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนมัธยมศึกษา ในจังหวัดปทุมธานี ที่ผู้ปกครองมีอาชีพต่างกัน มีเจตคติต่อยาเสพติดไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

จากการศึกษาเจตคติที่มีต่อยาเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดปทุมธานี มีประเด็นสำคัญที่สามารถนำมาอภิปรายได้ดังนี้

1. เจตคติที่มีต่อยาเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดปทุมธานี โดยรวมมีเจตคติที่มีต่อยาเสพติดอยู่ในระดับดี ที่เป็นดังนี้อาจเป็นเพราะว่ากระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ , 2545) โดยดำเนินการตามวิธีคิดและวิธีดำเนินงานในรูปแบบใหม่ เป็นการปูพื้นฐานไปสู่วิสัยทัศน์การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด มีการกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่สำคัญ เช่น ในด้านวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างให้คน ครอบครัว ชุมชน และทุกฝ่ายในสังคมมีความเข้มแข็งและมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหา ยาเสพติด รวมทั้งนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการที่เน้นไปที่สถานศึกษาในการดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดที่สำคัญหลายประการโดย (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ , 2546) ให้สถานศึกษานำกระแสพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่ทรงห่วงใยในปัญหายาเสพติดมาเป็นแนวทางปฏิบัติในการจัดกิจกรรม การรณรงค์และประชาสัมพันธ์ให้นักเรียน นักศึกษา ตระหนักถึงความรุนแรงของปัญหายาเสพติด กระตุ้นและปลูกจิตสำนึกในการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์เหมาะสมกับเพศวัยและฐานะ ปฏิรูปหลักสูตรและระบบการเรียนการสอนให้เกิดกระบวนการคิดอย่างมีเหตุผล ส่งเสริมคุณธรรม สร้างทักษะชีวิตและพัฒนาศักยภาพของนักเรียน นักศึกษา สร้างเสริมภูมิคุ้มกัน จัดระบบดูแล เฝ้าระวัง ป้องกันกลุ่มเป้าหมายนักเรียน นักศึกษาที่ยังไม่เคยใช้ยาเสพติด ไม่ให้เข้าไปเกี่ยวข้องกับ ยาเสพติด สร้างบรรยากาศที่อบอุ่นภายในโรงเรียน โดยมอบหมายให้ครูที่ปรึกษาหรือครูประจำชั้นคอยสอดส่องดูแลพฤติกรรมและให้คำปรึกษาแก่เด็กนักเรียนอย่างใกล้ชิด สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาในจังหวัดปทุมธานี ได้ดำเนินการตามยุทธศาสตร์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยมี การปลูกจิตสำนึกสร้างความตระหนัก โดยการประชุมชี้แจง การอบรม ผู้บริหาร ครูอาจารย์ ผู้ปกครองประชาชนและนักเรียน การรณรงค์ผ่านสื่อ โดยการผลิตสื่อ การแสดงพื้นบ้านเช่นลำดัด การจัดกิจกรรมประกวด การแข่งขันประกวด การแข่งขันประกวดคำขวัญ เรียงความ วาดภาพเชียร์ลีดเดอร์ ดีเจ การสร้างภมิคุ้มกันและแก้ไขโดยการจัดการเรียนการสอนปกติ การฝึกอบรมทักษะชีวิต การฝึกอบรมนักเรียนผู้นำ การจัดโครงการเพื่อนเตือนเพื่อนของนักเรียนกลุ่มปกติ การให้คำปรึกษา การจัดค่ายปรับเปลี่ยนพฤติกรรม การตรวจปัสสาวะ การติดตามเยี่ยมบ้านของนักเรียนกลุ่มเสี่ยง การส่งบำบัดรักษา จัดกลุ่มฟื้นฟูสมรรถภาพ การดูแลเฝ้าระวัง การติดตามหลังการบำบัดรักษา การตรวจปัสสาวะเพื่อป้องกันการติดซ้ำ ของกลุ่มนักเรียนกลุ่มติดยาและการบำบัดและเปลี่ยนสภาพแวดล้อมของนักเรียนกลุ่มค้ายา นอกจากนี้ยังใช้กิจกรรมทางกีฬา ดนตรี และศิลปะ ในการรณรงค์ต่อต้านและป้องกันภัย และแก้ไขปัญหายาเสพติด ดังนั้น

จากการวิจัยจึงพบว่าระดับเจตคติที่มีต่อยาเสพติดของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดปทุมธานี มีเจตคติต่อยาเสพติดอยู่ในระดับดี

2. นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนมัธยม ศึกษาในจังหวัดปทุมธานี ที่ได้รับความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดจากแหล่งต่างๆ คือ การเรียนรู้จากสื่อ เช่นโทรทัศน์ / วิทยุ / หนังสือพิมพ์ เป็นอันดับแรก รองลงมากคือ การเรียนรู้จากหลักสูตรในห้องเรียน และการเรียนรู้จากบุคคลอื่น เช่น บิดา มารดา ผู้ปกครอง เพื่อน ตามลำดับ ทั้งนี้เนื่องมาจากรัฐบาลได้เห็นความสำคัญของการป้องกันเยาวชนจากยาเสพติด ดังปรากฏในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8 (พ.ศ.2540–พ.ศ.2544) ที่ได้กำหนดนโยบายหลักโดยใช้มาตรการป้องกันประกอบด้วยการให้การศึกษา การประชาสัมพันธ์เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด และวิธีการดำรงชีวิตโดยไม่ต้องพึ่งยาเสพติด นอกจากนี้ยังมีการผลิตสื่อเพื่อใช้ในการเผยแพร่ป้องกันยาเสพติดผ่านหน่วยงานและองค์กรต่างๆ การนำบุคคลที่มีชื่อเสียงและเป็นที่นิยมมาเป็นผู้นำเสนอข้อมูลข่าวสารเพื่อป้องกันยาเสพติด โดยการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดนั้นได้กระทำในหลายรูปแบบ เช่น เอกสาร แผ่นพับ โปสเตอร์ ภาพยนตร์ วีดิทัศน์ เทป รายการวิทยุ รายการโทรทัศน์ เวปไซด์ ซึ่งการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่างๆ ถือว่ารวดเร็วและส่งตรงถึงกลุ่มประชากรได้ทั่วถึงและกว้างขวาง ทั้งยังเป็นการให้ข้อมูลข่าวสารอย่างต่อเนื่องตลอดเวลาทำให้นักเรียนมีโอกาสในการเรียนรู้เรื่องยาเสพติดได้ตลอดเวลา นอกเหนือจากการได้รับความรู้จากการเรียนการสอนในชั้นเรียน และการได้รับความรู้จากการเรียนรู้จากการอบรมสั่งสอนของบิดามารดา ผู้ปกครอง หรือ บุคคลรอบข้าง

3. เปรียบเทียบเจตคติที่มีต่อยาเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดปทุมธานีในด้านเพศพบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญสถิติ ที่ระดับ .01 ทั้งนี้เนื่องมาจากผู้วิจัยได้ทำการศึกษากับกลุ่มนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งอยู่ในช่วงวัยรุ่น โดยเด็กในวัยรุ่นนี้เพศหญิงและเพศชายจะมีความสนใจที่แตกต่างกัน โดยเฉพาะเด็กเพศชายจะมีการรวมกลุ่มกันและให้ความสนใจกับกลุ่มเพื่อนและมักจะชอบทำกิจกรรมประเภทโลดโผน หรือกิจกรรมที่เสี่ยง ท้าทาย มีความอยากรู้อยากลอง รวมทั้งต้องการการยอมรับจากกลุ่มเพื่อน ประกอบกันครอบครัวจะให้การดูแลเอาใจใส่เด็กเพศหญิงใกล้ชิดมากกว่า จึงเป็นโอกาสให้เด็กเพศชายมีการเข้าร่วมกลุ่มกันและชักนำกันไปในทางที่เสี่ยงต่อพฤติกรรมไม่พึงปรารถนา เช่น การทะเลาะวิวาท การติดยาเสพติด ซึ่งสอดคล้องกับกับการศึกษาของ ศรีประกาย ทัตตานนท์ (2539.) ได้ศึกษาเปรียบเทียบเทียบหาความสัมพันธ์ของความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติในการป้องกันสารเสพติดระหว่างนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 พบว่า นักเรียนต่างเพศกันมีความรู้ เจตคติ และการป้องกันยาเสพติดแตกต่างกัน และงานวิจัยของ ประเสริฐ นุนาบี (2541.) ได้ศึกษาเจตคติที่มีต่อยาเสพติดของนักศึกษาทางไกลระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในเขตกรุงเทพมหานคร ในด้านความรู้ ด้านความรู้สึก และด้านแนวโน้นจะแสดงพฤติกรรม ที่มีเพศต่างกันพบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

4. เปรียบเทียบเจตคติที่มีต่อยาเสพติดของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดปทุมธานี ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน คือกลุ่มที่มีคะแนนเฉลี่ยไม่เกิน 2.33 กลุ่มคะแนนเฉลี่ย 2.34 – 3.66 และกลุ่มที่มีคะแนนเฉลี่ย 3.67 ขึ้นไป มีเจตคติต่อยาเสพติดไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก กลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่มีคะแนนเฉลี่ยสูง จะมีสติปัญญา ความสนใจใฝ่รู้ ความตั้งใจเรียน การหมั่นฝึกฝนแตกต่างไปจากกลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่า ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เอื้อมพร พลอยประดิษฐ์ (2544) ได้ศึกษาพฤติกรรมสุขภาพเกี่ยวกับการป้องกันการเสพติดของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนมัธยมศึกษา พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีความรู้ เจตคติ แ ละการปฏิบัติเกี่ยวกับการป้องกันสารเสพติดแตกต่างกัน และการศึกษาของอารีย์ เงินแย้ม (2539) ที่ศึกษาเรื่องพฤติกรรมการป้องกันการสูดดมสารระเหยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสกลนคร พบว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีความรู้เกี่ยวกับการป้องกันการสูดดมสารระเหยแตกต่างกัน

5. เปรียบเทียบเจตคติที่มีต่อยาเสพติดของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดปทุมธานี สถานศึกษาที่มีเขตที่ตั้งต่างกันมีเจตคติต่อยาเสพติดไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก สภาพชุมชนเขตจังหวัดปทุมธานีในปัจจุบันมีลักษณะของความเจริญในด้านวัตถุ มีการขยายตัวเมืองและมีผู้คนเข้ามาอาศัยอยู่หนาแน่นมากขึ้น ประกอบกับความเจริญทางเทคโนโลยีที่แผ่ขยายในวงกว้าง การติดต่อสื่อสารผ่านเทคโนโลยีจึงมีมากขึ้นทำให้มีการรับรู้ข่าวสารได้อย่างรวดเร็วทำให้เด็กในปัจจุบันไม่ว่าจะอยู่ในที่ใดก็จะสามารถเรียนรู้ข่าวสาร ผ่านสื่อต่างๆ ได้เป็นอย่างดี ประกอบกับ กรมสามัญศึกษาจังหวัดปทุมธานี (สำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดปทุมธานี. 2545) ได้สำรวจปัญหาและสรุปได้ดังนี้ โดยภาพรวมของการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาของสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดปทุมธานี มุ่งเน้นที่จะดำเนินงานในลักษณะของการป้องกันไม่ให้มีการใช้ยาเสพติด ซึ่งจะดำเนินการกับนักเรียนส่วนใหญ่ที่ไม่มีปัญหาการใช้ยาเสพติดเป็นหลักโดยเน้นในเรื่องของการใช้การศึกษาตามหลักสูตร และการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อให้ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับโทษอย่างมีความสุขเป็นการมุ่งเน้นเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันให้กับนักเรียนตามแนวทางและนโยบายการดำเนินงานป้องกัน และแก้ไขปัญหายาเสพติดของกระทรวงศึกษาธิการและกรมสามัญศึกษา ส่วนกิจกรรมในลักษณะของการแก้ปัญหานักเรียนที่มีประสบการณ์ในการใช้ยาเสพติดหรือติดยาเสพติดแล้ว จะดำเนินการ ให้เป็นไปในลักษณะของการบำบัดรักษา และปรับเปลี่ยนเจตคติและพฤติกรรมของนักเรียนที่เบี่ยงเบนไปจากมาตรฐานความประพฤติอันเหมาะสม เช่น การจัดกิจกรรมค่าย การส่งเข้ารับการบำบัดรักษาในสถานบำบัด เป็นต้น ซึ่งกระทำอย่างต่อเนื่อง จึงทำให้นักเรียนทั้งในกลุ่มที่มีที่ตั้งโรงเรียนอยู่ในเขตเทศบาล และกลุ่มที่มีที่ตั้งโรงเรียนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลมีเจตคติต่อยาเสพติดที่ไม่แตกต่างกัน

6. เปรียบเทียบเจตคติที่มีต่อยาเสพติดของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนมัธยมศึกษา ในจังหวัดปทุมธานี ที่ผู้ปกครองมีระดับการศึกษาต่างกัน คือ กลุ่มที่ผู้ปกครองมีระดับการศึกษาประถมศึกษา – มัธยมศึกษา กลุ่มที่ผู้ปกครองมีระดับการศึกษาอนุปริญญา – ปริญญาตรี และกลุ่มที่ผู้ปกครองมีระดับการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไป มีเจตคติไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก แม้ว่าผู้ปกครองจะมีการให้คำแนะนำให้ข้อคิดและให้แนวทางปฏิบัติที่เหมาะสมแก่นักเรียนแล้วก็ตาม แต่ในความเป็นจริงแล้วนักเรียนได้ใช้เวลาส่วนใหญ่ในแต่ละวันอยู่ในสังคมมากกว่าบ้าน มีโอกาสทำกิจกรรมต่างๆ กับเพื่อนในวัยใกล้เคียงกัน กับซึ่งเป็นช่วงของวัยรุ่นที่มักจะได้รับอิทธิพลจากกลุ่มเพื่อน ซึ่งสอดคล้องกับงาน วิจัยของ ประเส ริฐ นุ นาบี (2541.) ได้ศึกษาเจตคติที่มีต่อยาเสพติดของนักศึกษาทางไกลระดับมัธยมศึกษาตันในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า นักเรียนที่มีผู้ปกครองที่มีการศึกษาต่างแตกกัน มีความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติตนในการป้องกันยาเสพติดไม่แตกต่างกัน ไม่แตกต่างกัน ก็ควร หากควรไม่ควรเหมือนเดิม

7. เปรียบเทียบเจตคติที่มีต่อยาเสพติดของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนมัธยมศึกษา ในจังหวัดปทุมธานี ที่ผู้ปกครองที่มีอาชีพต่างกัน คือ กลุ่มผู้ปกครองที่มีอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจกลุ่มผู้ปกครองที่มีอาชีพค้าขาย / เอกชน กลุ่มผู้ปกครองที่มีอาชีพรับจ้าง และกลุ่มอาชีพของผู้ปกครองที่มีอาชีพเกษตรกรรมมีเจตคติไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก เด็กช่วงวัยนี้จะมีความใกล้ชิดกับกลุ่มเพื่อนมากกว่าบิดา มารดา ผู้ปกครอง รวมทั้งสภาพครอบครัวในปัจจุบัน บิดามารดา ผู้ปกครองมักจะมุ่งในเรื่องการประกอบอาชีพเพื่อหารายได้ที่เพียงพอ จึงทำให้การดูแลเอาใจใส่กับบุตรหลานของตนเองน้อยลง ทำให้บิดามารดามีอิทธิพลต่อเจตคติของเด็กในเรื่องต่างๆ ลดน้อยลงซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ บุปผา ม้วยแก้ว (2542) ได้ทำการศึกษาพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของนักเรียนชายระดับมัธยมศึกษาของโรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่า กลุ่มนักเรียนที่มีผู้ปกครองมีอาชีพแตกต่างกัน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้เกี่ยวกับการสูบบุหรี่ไม่แตกต่างกัน และการศึกษาเกี่ยวกับการรับรู้เกี่ยวกับยาเสพติดของ จิรภรณ์ สุทธิสานนท์ (2529) พบว่า กลุ่มนักเรียนที่มีของบิดา มารดา หรือผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกัน มีความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติตัวเกี่ยวกับยาเสพติดไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

จากผลการศึกษาที่มีต่อยาเสพติดของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดปทุมธานี มีประเด็นที่เสนอแนะดังนี้

1.1 กระทรวงศึกษาธิการควรจะได้พิจารณาปรับปรุงหลักสูตรให้มีความเหมาะสมในการให้การศึกษาแก่นักเรียนชายและนักเรียนหญิง

1.2 สถานศึกษาต่าง ๆ ควรพิจารณาส่งเสริมการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารที่เป็นความรู้ ทั้งในและนอกห้องเรียน สร้างให้เกิดความเข้าใจเกี่ยวกับโทษของยาเสพติดและวิธี

ป้องกันภัยจากโทษของยาเสพติด ให้แก่ บิดามารดาผู้ปกครอง ตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้อง รวมถึงเด็กและเยาวชนเพิ่มขึ้น

1.3 ควรจัดกิจกรรมการฝึกอบรมและให้ความรู้เกี่ยวกับโทษและวิธีป้องกันยาเสพติดแก่ประชาชนต่าง ๆ และชุมชนต่าง ๆ ที่ตั้งอยู่ใกล้กับสถานศึกษา

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาเจตคติที่มีต่อยาเสพติด โดยใช้กลุ่มตัวอย่างอื่น ๆ ซึ่งอาจจะได้ข้อมูลที่แตกต่างไปจากกลุ่มเดิม เช่น กลุ่มผู้นำชุมชน กลุ่มวัยรุ่นในชุมชน กลุ่มนักศึกษานอกโรงเรียน

2.2 ควรศึกษากับกลุ่มประชากรเดิมนี้ แต่ใช้วิธีศึกษาอื่น เช่น การสัมภาษณ์เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ละเอียดมากขึ้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

กมลรัตน์ หล้าสุวงษ์. (2533). *จิตวิทยาสังคม*. กรุงเทพฯ : ภาควิชาแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

กระทรวงศึกษาธิการ,. (2536). *รายงานวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการใช้สารเสพติดในกลุ่มนักเรียนไทย*. กรุงเทพฯ : ฝ่ายวิชาการ กองสารวัตรนักเรียน กรมพลศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ,

----------. (2536) *รายงานวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการใช้สารเสพติดในกลุ่ม นักเรียนไทย*. กรุงเทพ ฯ : ฝ่ายวิชาการ กองสารวัตรนักเรียน กรมพลศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.

----------. (2538). *ยาเสพติด*. กรุงเทพฯ : ศูนย์พัฒนาความประพฤตินักเรียน กรมพลศึกษา.

----------. (2539). *แผนการป้องกันสารเสพติดในสถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการระดับมัธยมศึกษา พ.ศ. 2540 – 2544*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

----------. (2546). *สรุปผลการดำเนินงานการต่อสู่เพื่อเอาชนะยาเสพติด*. กรุงเทพฯ : สำนักงานกิจการพิเศษ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงศึกษาธิการ,

กระทรวงสาธารณสุข,. (2539). *ยาบ้า*. นนทบุรี : กองวัตถุเสพติด กระทรวงสาธารณสุข, เอกสารอัดสำเนา

กระทรวงสาธารณสุข,. (2539). *รายงานผลการสำรวจสถานการณ์ยาม้าในสถานศึกษา (ตุลาคม 2538-กุมภาพันธ์ 2539)*. นนทบุรี : กองวิเคราะห์วัตถุเสพติด กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข,

กัมภณฑ์ จุนโท. (2542, กรกฎาคม). *"การสร้างนิสัยให้ห่างไกลยาเสพติด" วารสารวิชาการ*. 2(7) : 49.

"การแพร่ระบาดของสารเสพติดในสถานศึกษา" (2538,14 กรกฎาคม).*หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ*. หน้า 8.

กำจร มนูญปิจุ. ม.ป.ป. *การตรวจสอบยากระตุ้นและยาเสพติดที่อาจทำให้เกิดอุบัติเหตุทางรถยนต์*. รายงานการวิจัย. อัดสำเนา.

กุหลาบ รัตนสัจธรรม และคณะ. (2538). *สัมพันธภาพในครอบครัวกับปัญหายาเสพติดและพฤติกรรมทางเพศของนักศึกษาระดับอาชีวศึกษาในภาคตะวันออก*. กรุงเทพฯ : ทบวงมหาวิทยาลัย

คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, สำนักงาน. (2540). *การพัฒนาระบบพัฒนาการผลิตยาม้าในประเทศไทย*. กรุงเทพฯ: สำนักพัฒนาการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด, (อัดสำเนา)

_____ . (2541). *การเรียนรู้เรื่องยาเสพติด : ชีวิตปลอดภัย*. กรุงเทพฯ :สำนักพัฒนาการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด, (อัดสำเนา)

_____ . *แนวทางการดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด*. (2542). กรุงเทพฯ : สำนักพัฒนาการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด, กรุงเทพฯ :

_____ . (2542). *แนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ : สำนักพัฒนาการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด, (อัดสำเนา)

_____ . (2542). *แนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ : อรุณการพิมพ์,

คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, สำนักงานงบประมาณ,. (2540). *แผนแม่บทเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในช่วงแผนพัฒนา ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544)*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ กรมการศาสนา

_____. (2545). *แผนแม่บทเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา ยาเสพติดในช่วงแผนพัฒนา ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545-2549)*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ กรมการศาสนา,

ด้วน ขาวหนู. ม.ป.ป. *เทคนิคการสอนและการวัดผลสุขศึกษา*. กรุงเทพฯ : อักษรบัณฑิต,

"คำแถลงนโยบาย ของคณะรัฐมนตรี พันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี" แถลงต่อรัฐสภา เมื่อวันจันทร์ที่ 26 กุมภาพันธ์ 2544. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี, 2544.

งามตา วินินทานนท์. (2534). *จิตวิทยาสังคม*. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

จิรวัน เทียนทองดี. (2542). *พฤติกรรมการป้องกันสารเสพติดของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร*. ปริญญานิพนธ์ วท.ม. (สุขศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อัดสำเนา

จิราภรณ์ สุทธิสานนท์. (2529). *การรับรู้เกี่ยวกับยาเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ*. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (สุขศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อัดสำเนา

ชม ภูมิภาค. (2532). *จิตวิทยาการเรียนการสอน*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.

ชูศรี วงศ์รัตนะ. (2537). *เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย*. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : เทพเนรมิตการพิมพ์.

ดวงเดือน พันธุมนาวิน. (2524). *เอกสารประกอบการสอนเรื่อง การวัดทัศนคติเพื่อทำลายพฤติกรรม* กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

----------. (2528). *ปัจจัยทางจิตวิทยานิเวศที่เกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กของมารดาไทย รายงานฉบับที่ 32*. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

----------. (2530). *ประมวลบทความทางวิชาการ ตอน 1*. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ตันหยง (นามแฝง). (2537,ตุลาคม). "ยาบ้ายุคใหม่กระตุ้นความกล้า," *โลกใบใหม่*. 6(64) : 74-75

ทัศนียา ปิ่นคล้าย. (2543) *พฤติกรรมสุขภาพเกี่ยวกับการป้องกันการเสพยาเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนนทบุรี.* ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (สุขศึกษา). กรุงเทพ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อัดสำเนา

ธัญสิทธิ์ วรรณปกาสิต. (2543) *การศึกษาเจตคติที่มีต่อสิ่งเสพติดของนักศึกษาผู้ใหญ่สายสามัญ วิธีเรียนแบบชั้นเรียน ระดับมัธยมศึกษา ในศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนกรุงเทพมหานคร.* ปริญญานิพนธ์ กศ.ม.(การศึกษาผู้ใหญ่). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อัดสำเนา

ธันวามาส ศุภวรรณรักษ์. (2543). *พฤติกรรมการป้องกันการเสพยาบ้าของนักเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนผู้ใหญ่สตรีบางเขน กรุงเทพมหานคร.* ปริญญานิพนธ์ กศ.ม.(สุขศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อัดสำเนา

นิภา นิธยายน. (2530). *การปรับตัวและบุคลิกภาพ*. กรุงเทพฯ : สารศึกษาการพิมพ์.

นิยม บุญมี. (2534). *ครอบครัวสัมพันธ์*. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

บุปผา ม้วยแก้ว.(2542). *พฤติกรรมการสูบบุหรี่ของนักเรียนชายระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.* ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (สุขศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อัดสำเนา

ประคองศรี แซ่เต็ง. (2531). *ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร เจตคติต่อยาเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสกลนคร* ปริญญานิพนธ์ กศ.ม (สุขศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อัดสำเนา

ประภาเพ็ญ สุวรรณ. (2530). *ทัศนคติ การวัดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอนามัย*. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช,

ประภาศรี ทรัพย์ธนบูรณ์. (2546). *ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมป้องกันการเสพสารเสพติดของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสังกัดกรมสามัศึกษา กรุงเทพมหานคร.* ปริญญานิพนธ์ วท.ม.(สุขศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อัดสำเนา

ประเสริฐ กรวยสวัสดิ์. (2541). *การศึกษาความรู้ความเข้าใจและเจตคติที่มีต่อสิ่งเสพติดของนักศึกษาผู้ใหญ่ระดับมัธยมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร.* ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาผู้ใหญ่) กรุงเทพฯ :บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อัดสำเนา

ประเสริฐ นุนาบี. (2541). *การศึกษาเจตคติที่มีต่อสิ่งเสพติดของนักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนกรุงเทพมหานคร 4.* ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาผู้ใหญ่) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อัดสำเนา

ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, สำนักงาน. (2542). คู่มือปฏิบัติงานกิจการพิเศษ กระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

------- . (2546) *สรุปผลดำเนินงานการต่อสู้เพื่อเอาชนะ ยาเสพติด* กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว.

พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2540). *วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์.* กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ไพศาล หวังพานิช. (2544), *เอกสารประกอบการสอนวิธีวิจัยทางการศึกษา*. เอกสารอัดสำเนา.

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2539). *เทคนิคการวัดผลการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น

---------. (2540). *สถิติวิทยาทางการวิจัย*. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.

---------. (2543). *การวัดด้านจิตพิสัย*. กรุงเทพฯ :สุวีริยาสาส์น.

ลัษมา สุวรรณลอยล่อง. (2546). *ปัจจัยบางประการที่สัมพันธ์กับเจตคติต่อการศึกษาต่อระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3.* ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (การวิจัยและสถิติทางการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อัดสำเนา

วรลักษณา ธีรโมกข์.(2537, ตุลาคม). "Amphetamine," *ชัยพฤกษ์วิทยาศาสตร์.* 41(929) : 33 – 35;

วริญญา อรรถยุกติ. (2543). *การเปรียบเทียบทักษะชีวิตของวัยรุ่นชายที่ติดยาเสพติด และที่ไม่ติดยาเสพติดในกรุงเทพมหานคร.* ปริญญานิพนธ์ กศ.ม.(จิตวิทยาแนะแนว) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. อัดสำเนา

วิเชียร เกตุสิงห์. (2538, กุมภาพันธ์ - มีนาคม). "ค่าเฉลี่ยกับการแปลความหมาย เรื่องง่ายๆ ก็พลาดได้." *ข่าวสารการวิจัยการศึกษา.* 18(3) : 8 - 11

วีรวรรณ สุธีรไกรลาศ. (2536). *ศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความต้องการยาเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร.* ปริญญานิพนธ์ วท.ม. (วิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อัดสำเนา

ศรีประกาย ทัตตานนท์. (2539). *ความรู้ เจตคติและการปฏิบัติตนในการป้องกันสารเสพติดระหว่างนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสหศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครปฐม* ปริญญานิพนธ์ กศ.ม.(สุขศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ . อัดสำเนา

ศรีสมบัติ บุญเมือง. (2527). *การรับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับยาเสพติดที่มีผลต่อการติดยาเสพติดของวัยรุ่น.* วิทยานิพนธ์ วท.ม. (สาธารณสุขศาสตร์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล อัดสำเนา

ศูนย์ต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดจังหวัดปทุมธานี . (2546) สรุป*ผลการดำเนินงานการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดในภาพรวมของจังหวัด ประจำปี 2546(กุมภาพันธ์ – เมษายน 2546).* ปทุมธานี : ศูนย์ต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดจังหวัดปทุมธานี .

ศูนย์ป้องกันและปราบปรามยาเสพติดจังหวัดปทุมธานี . (2546) *ผลการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในภาพรวมของจังหวัด ประจำปี 2545.* ปทุมธานี : ศูนย์ป้องกันและปราบปรามยาเสพติดจังหวัดปทุมธานี .

สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดปทุมธานี,. (2546). *การสำรวจสภาพการใช้สารเสพติดในสถานศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการในจังหวัดปทุมธานี ปีงบประมาณ 2543 – 2545.* ปทุมธานี : สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดปทุมธานี.

-------- . (2546) *แผนปฏิบัติการ การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาจังหวัดปทุมธานี. ปีงบประมาณ 2546.* ปทุมธานี : สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดปทุมธานี.

สำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดปทุมธานี,. (2545). *สรุปผลการดำเนินงานการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาจังหวัดปทุมธานี ปี 2545.* เอกสารอัดสำเนา

-------- . (2545,ตุลาคม – 2546,เมษายน). *รายงานผลการดำเนินงานการป้องกันและ แก้ไขปัญหายาเสพติดในสถาน ศึกษา ปี 2546.* เอกสารอัดสำเนา

สุมน อมรวิวัฒน์. (2540). *การพัฒนาครอบครัว.* กรุงเทพฯ :สำนักนายกรัฐมนตรี.

สุพัฒน์ ธีรเวชเจริญชัย. (2542). *ยาและสิ่งเสพติดให้โทษ.* พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.

สุพัตรา สุภาพ. (2534). *สังคมวิทยา.* กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช จำกัด.

สุรางค์ โค้วตระกูล. (2544). *จิตวิทยาการศึกษา.* พิมพ์ครั้งที่ 5 กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เอื้อมพร พลอยประดิษฐ์. (2544). *พฤติกรรมสุขภาพเกี่ยวกับการป้องกันการเสพยาเสพติดของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่มสหวิทยาเขตฉัฏฐมงคล สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร.* ปริญญานิพนธ์ กศ.ม.(สุขศึกษา) กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อัดสำเนา

Allport, G.W. (1976). *Reading in Attitude Theory and Measurement.* New York ; John Wiley

Anastasi, Anne, *Psychological Testing.* New York : Macmillan Company, 1976.

Brown, M.J. (1979, January) "Differences in Attitudes of Public School Student Toward Selected Drugs and The Relationship Between These Attitudes and Knowledge," *Dissertation Abstracts International.* 32(7) : 3752 – 53-A;,.

Cronbach, Lee J. (1970). *Essentials of Phychological Testing.* 3rd ed. New York : Harper,

Feinstein, Levy S. (1978,April). "Aninvestigation of illicit Preseciption Over the Counter Drugs Use In Undergraduate Student Population. " Dissertation Abstracts International. 38(10) : 5935- A

Gagne. R.M. (1977). *The Condition of Lerning and Theory of Istruction.* New York : Holt Rinchart and Winston.

Good, Carter V. and others. (1973). *Dictionary of Education.* New York : McGraw-Hill Book Commpany,

Hillgard, Earneest Ropiquet. (1962). Introduction to Psychology. 3rd ed. New York : Harcourt Brace - worl Inc.,

Kretch, D. and Crutchfield, A.S. (1973). *Theory and Problem in Social Psychology.* New York : McGraw - Hill Commpany,

Lindzey, G. and E, (1985). *Aronson. Hanbook of Social Psychology.* Vol.1.3 rd ed. New York : Random House,

Newcomb. T.M. (1954). *Social Psychology.* New York : The Dryden Press.

Rokeach. Milton. Beliefs, (1970). *Attitudes and Values.* San Fransisco Josseer - Bess,

Shaw, Mavin E. and Philip R. Costanzo. (1970), *Theories of social Psychology,* New York. : Macgraw- Hill Company Inc.

Thurstone, L. L. (1967).*Theory and Measurement.* New York : John Wiley and Sons,

Traindis, Harry C. (1971).*Attitude and Attitude Change.* New York : John Wiley and Sons,

Yamane, Taro. (1969). *Statistic An Introductory Analysis.* 3 rd. ed. , New York : Harper And Row.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวัด

ตาราง 10 ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเจตคติที่มีต่อยาเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดปทุมธานี

ลำดับข้อ	ค่าอำนาจจำแนก	ลำดับข้อ	ค่าอำนาจจำแนก
1.	.54	16.	.52
2.	.41	17.	.47
3.	.61	18.	.36
4.	.43	19.	.31
5.	.66	20.	.53
6.	.57	21.	.62
7.	.42	22.	.62
8.	.73	23.	.44
9.	.65	24.	.54
10.	.65	25.	.54
11.	.46	26.	.69
12.	.51	27.	.60
13.	.58	28.	.61
14.	.57	29.	.58
15.	.60	30.	.68

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .93

ภาคผนวก ข

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถาม

เรื่อง ศึกษาเจตคติที่มีต่อยาเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดปทุมธานี

คำชี้แจง

แบบสอบถามฉบับนี้ มีจำนวน 6 หน้า ประกอบด้วย 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของนักเรียน มีจำนวน 6 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเจตคติที่มีต่อยาเสพติดของนักเรียน มีจำนวน 30 ข้อ

ในแต่ละตอนของแบบสอบถามจะมีคำแนะนำในการตอบประกอบทุกตอน จึงขอให้นักเรียนอ่านให้เข้าใจก่อนตอบแบบสอบถามทั้ง 2 ตอน คำตอบที่ได้จากแบบสอบถาม จะนำไปใช้ประโยชน์ในการวิจัยเท่านั้น ผู้วิจัยขอรับรองว่าไม่มีผลกระทบต่อผู้ตอบแบบสอบถามเป็นการส่วนตัว ดังนั้นเพื่อให้ผลการวิจัยครั้งนี้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อส่วนรวม จึงขอความกรุณาตอบแบบสอบถามด้วยตนเองอย่างตั้งใจ รวมทั้งตอบให้ครบทุกข้อและทุกตอน จึงจะสามารถนำคำตอบไปใช้ในการวิจัยได้

ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือตอบแบบสอบถามฉบับนี้

(นายกิตติศักดิ์ ทองอุทุม)
นิสิตปริญญาโท วิชาเอกการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

แบบสอบถามเจตคติของนักเรียนที่มีต่อยาเสพติด

ตอนที่ 1

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ หน้าข้อความที่ตรงกับความจริงของนักเรียน

มากที่สุด

1. เพศ ☐ ชาย
   ☐ หญิง
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
   ☐ คะแนนเฉลี่ย 3.67 ขึ้นไป
   ☐ คะแนนเฉลี่ย 2.34 - 3.66
   ☐ คะแนนเฉลี่ยไม่เกิน 2.33
3. สถานที่ตั้งของโรงเรียน
   ☐ ในเขตเทศบาลเมือง หรือเทศบาลตำบล
   ☐ ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล(อ.บ.ต.)
4. ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง
   ☐ ประถมศึกษา - มัธยมศึกษา
   ☐ อนุปริญญา - ปริญญาตรี
   ☐ สูงกว่าปริญญาตรี
5. อาชีพของผู้ปกครอง
   ☐ รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ
   ☐ ค้าขาย/เอกชน
   ☐ รับจ้าง
   ☐ เกษตรกรรม
6. การได้รับความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด
   ☐ เรียนรู้จากหลักสูตรในห้องเรียน
   ☐ เรียนรู้จากสื่อ เช่น โทรทัศน์/วิทยุ/หนังสือพิมพ์
   ☐ เรียนรู้จากบุคคลอื่น เช่น บิดา มารดา ผู้ปกครอง เพื่อน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเจตคติที่มีต่อยาเสพติดของนักเรียน (มีทั้งหมด 50 ข้อ)

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความแต่ละข้อแล้วพิจารณาว่านักเรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อความนั้นเพียงใด ได้แก่ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง แล้วกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความรู้สึกของนักเรียน

ตัวอย่าง

ลำดับ	ข้อความ	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
0	การสูบบุหรี่เป็นเรื่องเท่ห์					✓
00	การเสพยาเสพติดทำให้สุขภาพทรุดโทรม	✓				

จากตัวอย่าง

ข้อ 0 แสดงให้เห็นว่า นักเรียนไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งกับคำที่กล่าวว่า การสูบบุหรี่เป็นเรื่องเท่ห์

ข้อ 00 แสดงให้เห็นว่า นักเรียนเห็นด้วยอย่างยิ่งกับคำกล่าวที่ว่า การติดยาเสพติดทำให้สุขภาพทรุดโทรม

ลำดับ	ข้อความ	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
1	การสูบบุหรี่ช่วยเสริมบุคลิกภาพให้ดีขึ้น					
2	การสูบบุหรี่ช่วยให้อารมณ์สุนทรี					
3	ผู้ใหญ่ที่สูบบุหรี่ย่อมเป็นตัวอย่างที่ไม่ดีต่อเด็ก					
4	การสูบกัญชาทำให้สติปัญญาเสื่อมประสิทธิภาพในการทำงานเสื่อมลง					
5	ผู้ติดยาเสพติดอาจเป็นอาชญากรได้					
6	ฉันเสียใจถ้าเพื่อนสนิทที่ฉันรักตกเป็นทาสยาเสพติด					
7	การติดยาเสพติดเป็นการบั่นทอนสุขภาพทั้งทางร่างกายและจิตใจ					
8	ฝิ่นเป็นวัตถุดิบนำมาสกัดยาเสพติดได้หลายอย่าง จัดเป็นพืชที่อันตายต่อสังคมและประเทศชาติมาก					
9	การทดลองเสพเฮโรอีนเป็นการเรียนรู้ประสบการณ์ทางสังคม					

ลำดับ	ข้อความ	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
10	การเสพเฮโรอีนทำให้สติปัญญาเสื่อมโทรม					
11	การเสพเฮโรอีนเป็นประจำทำให้ลืมความทุกข์ความผิดหวังได้					
12	โรงเรียนควรวางมาตรการเข้มงวดในการลงโทษนักเรียนที่เสพเฮโรอีน					
13	ผู้ที่ติดยาเสพติดสามารถเลิกเสพแล้วกลับเป็นคนดีได้					
14	ผู้ที่ค้ายาเสพติดเป็นคนที่เห็นแก่ตัว					
15	นักเรียนควรเตือนเพื่อนไม่ให้ไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด					
16	เฮโรอีนเสพเพียงครั้งเดียวก็ติดได้					
17	การนำกัญชามาปรุงอาหารทำให้อาหารมีรสชาติดีขึ้น					
18	การเสพกัญชาทำให้ตนเองมีความมั่นใจในตนเองมากขึ้น					
19	คนทั่วไปมีความรู้สึกว่าผู้ที่ติดยาบ้าเป็นบุคคลไม่น่าไว้วางใจ					
20	นักเรียนที่เป็นวัยรุ่นเสี่ยงต่อการติดยาบ้ามากที่สุด					
21	นักเรียนปฏิเสธทันทีเมื่อเพื่อนชวนให้ทดลองเสพยาบ้า					
22	ผู้ที่เสพยาบ้าทำให้ร่างกายกระปรี้กระเปร่า					
23	การเสพยาบ้าเป็นสิ่งจำเป็นในการเข้าสังคม					
24	นักเรียนควรมีบทบาทในการป้องกันการแพร่ระบาดของสารระเหย					
25	การเสพสารระเหยทำให้เกิดอันตรายต่อระบบการหายใจ					
26	การเสพสารระเหยอาจนำไปสู่การใช้ยาเสพติดชนิดร้ายแรง					
27	การสูดดมสารระเหยช่วยให้ผลลายเครียดได้					
28	เป็นสิ่งจำเป็นที่นักเรียนต้องศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด เพื่อเป็นการป้องกันล่วงหน้า					
29	การป้องกันยาเสพติดให้แก่นักเรียนเป็นหน้าที่ของคนทุกคนในชุมชน					
30	นักเรียนควรมีบทบาทในการป้องกันการแพร่ระบาดของยาเสพติด					

ภาคผนวก ค

รายนามผู้เชี่ยวชาญ ผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบเครื่องมือ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพโรจน์ กลิ่นกุหลาบ
หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

2. อาจารย์ ดร.มารศรี สุธานิธิ
อาจารย์ประจำภาควิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

3. อาจารย์ ดร.ไพรัช ถิตย์ผาด
ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมประสิทธิภาพ กระทรวงศึกษาธิการ

4. นายอภิชัย กุลชา
ผู้อำนวยการสำนักงานกิจการพิเศษ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

5. นายสมพงษ์ เลี้ยงเจริญ
รองอธิการบดีมหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเชีย จังหวัดปทุมธานี

ภาคผนวก ง

หนังสือราชการ

ที่ ศธ 0519.12/1064

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

4 กุมภาพันธ์ 2547

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมประสิทธิภาพ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นายกิตติศักดิ์ ทองอุทุม นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำสารนิพนธ์ เรื่อง "ศึกษาเจตคติที่มีต่อยาเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดปทุมธานี" โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พวงรัตน์ เกษรแพทย์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ ท่าน เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถามศึกษาเจตคติที่มีต่อยาเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดปทุมธานี

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถามให้ นายกิตติศักดิ์ ทองอุทุม และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นภาภรณ์ หะวานนท์)
รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ
รักษาราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อนิสิต โทรศัพท์ 02-9780451 มือถือ 01-3025740

ที่ ศธ 0519.12/ใ065

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

4 กุมภาพันธ์ 2547

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานกิจการพิเศษ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นายกิตติศักดิ์ ทองอุทุม นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำสารนิพนธ์ เรื่อง "ศึกษาเจตคติที่มีต่อยาเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดปทุมธานี" โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พวงรัตน์ เกษรเพชร์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ ท่าน เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถามศึกษาเจตคติที่มีต่อยาเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดปทุมธานี

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถามให้ นายกิตติศักดิ์ ทองอุทุม และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นภาภรณ์ หะวานนท์)
รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ
รักษาราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อนิสิต โทรศัพท์ 02-9780451 มือถือ 01-3025740

ที่ ศธ 0519.12/ 1664

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

4 กุมภาพันธ์ 2547

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน อธิการมหาวิทยาลัยอิสเทรินเอเชีย

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นายกิตติศักดิ์ ทองอุทุม นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำสารนิพนธ์ เรื่อง "ศึกษาเจตคติที่มีต่อยาเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดปทุมธานี" โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พวงรัตน์ เกษรแพทย์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ อาจารย์สมพงษ์ เลี้ยงเจริญ รองอธิการบดี เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถามศึกษาเจตคติที่มีต่อยาเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดปทุมธานี

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้บุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถามให้ นายกิตติศักดิ์ ทองอุทุม และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นภาภรณ์ หะวานนท์)
รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ
รักษาราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อนิสิต โทรศัพท์ 02-9780451 มือถือ 01-3025740

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มศว โทร. 5731, 5618

ที่ ศธ 0519.12/ ๑๔๖ **วันที่** ๔ กุมภาพันธ์ 2547

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

เนื่องด้วย นายกิตติศักดิ์ ทองอุทุม นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำสารนิพนธ์ เรื่อง "ศึกษาเจตคติที่มีต่อยาเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดปทุมธานี" โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พวงรัตน์ เกษรแพทย์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ไพโรจน์ กลิ่นกุหลาบ และ อาจารย์มารศรี สุธานิธิ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถาม ศึกษาเจตคติที่มีต่อยาเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดปทุมธานี

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถามให้ นายกิตติศักดิ์ ทองอุทุม และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

(รองศาสตราจารย์นภาภรณ์ หะวานนท์)
รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ
รักษาราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ที่ ศธ 0519.12/๑๔๘

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

4 กุมภาพันธ์ 2547

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 1

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นายกิตติศักดิ์ ทองอุทุม นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำสารนิพนธ์ เรื่อง "ศึกษาเจตคติที่มีต่อยาเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดปทุมธานี" โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พวงรัตน์ เกษรแพทย์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย โดยขอให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 50 คน ในโรงเรียนปทุมธานีวิไลวิทยาคม และโรงเรียนปทุมธานี "นันทมุนีบำรุง" สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 1 เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามศึกษาเจตคติที่มีต่อยาเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดปทุมธานี ในระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ 2547

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นายกิตติศักดิ์ ทองอุทุม ได้เก็บข้อมูลในการทำสารนิพนธ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นภาภรณ์ หะวานนท์)
รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ
รักษาราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อนิสิต โทรศัพท์ 02-9780451 มือถือ 01-3025740

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

ที่ ศธ 0519.12/1079

4 กุมภาพันธ์ 2547

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 1

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นายกิตติศักดิ์ ทองอุทุม นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำสารนิพนธ์ เรื่อง "ศึกษาเจตคติที่มีต่อยาเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดปทุมธานี" โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พวงรัตน์ เกษรแพทย์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนปทุมวิไล โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย รังสิต และโรงเรียนธรรมศาสตร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 1 ตอบแบบสอบถามศึกษาเจตคติที่มีต่อยาเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดปทุมธานี ในระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ 2547

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ให้โปรดพิจารณาให้ นายกิตติศักดิ์ ทองอุทุม ได้เก็บข้อมูลในการทำสารนิพนธ์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นภาภรณ์ หะวานนท์)
รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ
รักษาราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อนิสิต โทรศัพท์ 02-9780451 มือถือ 01-3025740

ที่ ศธ 0519.12/เอกสาร

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

4 กุมภาพันธ์ 2547

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 2

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นายกิตติศักดิ์ ทองอุทุม นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำสารนิพนธ์ เรื่อง "ศึกษาเจตคติที่มีต่อยาเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดปทุมธานี" โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พวงรัตน์ เกษรแพทย์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนเทพศิรินทร์ คลองสิบสาม ปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 2 ตอบแบบสอบถามศึกษาเจตคติที่มีต่อยาเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดปทุมธานี ในระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ 2547

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นายกิตติศักดิ์ ทองอุทุม ได้เก็บข้อมูลในการทำสารนิพนธ์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นภาภรณ์ หะวานนท์)
รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ
รักษาราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อนิสิต โทรศัพท์ 02-9780451 มือถือ 01-3025740

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ	นาย กิตติศักดิ์ ทองอุทุม
วันเดือนปีเกิด	29 มกราคม 2499
สถานที่เกิด	อำเภอโนนสัง จังหวัดอดรธานี
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	18/153 หมู่บ้านปทุมทอง ถนนกรุงเทพ-ปทุม ตำบลบางปรอก อำเภอเมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี 12000 โทร. 0-2581-1577, 0 –1302- 5740
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	นักวิชาการศึกษา 8ว.
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 1 อำเภอเมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2547	กศ.ม. (บริหารการศึกษา) จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
พ.ศ. 2521	กศ.บ. (พลศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พลศึกษา
พ.ศ. 2519	ประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง (ป.กศ.สูง) พลศึกษา วิทยาลัยพลศึกษาจังหวัดอุดรธานี
พ.ศ. 2517	ประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นต้น (ป.กศ.) วิทยาลัยครูอุดรธานี
พ.ศ. 2515	มัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสุรวิทยารมย์ จังหวัดอุดรธานี